sosiali imperialismi

Sosiali-imperialismi

JULKAISIJA: MARXILAIS-LENINILÄISET RYHMÄT

Tämä kirjanen on käännetty — hieman lyhennettynä ja mukailtuna — Saksan Kommunistisen Työväenliiton (KABD) teoreettisen lehden »Revolutionärer weg»:n numerosta 9/71. Aiheesta kiinnostuneiden kannattaa tutustua myös MLR:n teoreettisen äänenkannattajan »Punakaarti»:n teemanumeron 1/74 ("Imperialismi, sosiali-imperialismi ja kansainvälinen tilanne") sekä MLR:n opintovihkoon »Neuvostoliiton ulkopolitiikka: proletaarista internationalismia vai sosiali-imperialismia» __ lisäksi jatkossa tulemme varmasti eri julkaisuissamme edelleen laajentamaan ja syventämään NL:n ulkopolitiikan käsittelyä.

Marxilais-Leniniläiset Ryhmät

Demopaino Helsinki 1974

SISÄLLYSLUETTELO:

I **Uudentyyppisen kapitalismin kehittyminen sosiali-imperialismiksi** 7
1. Imperialismi ja sosiali-imperialismi
2. Revisionismin valtaannousu eräissä kansandemokratioissa
3. Keskinäisen Taloudellisen Avun Neuvosto (SEV) ja sen muuttuminen
4. "Kansainvälinen työnjako" käytännössä — SEV-maiden uuskolonialistista riistoa

II **Sosiali-imperialismin taloudellinen, poliittinen ja sotilaallinen laajentuminen** 27
1. Sosiali-imperialismin taloudellinen tunkeutuminen vastaitsenäistyneisiin maihin
2. Neuvostoliiton poliittinen ja sotilaallinen kiristystoiminta
3. Sosiali-imperialistisen sodan valmistelun ja sotilaallisen laajentumisen politiikka

III **Sosiali-imperialismin taloudellinen yhdentyminen imperialistiseen maailmanjärjestelmään ja aikakautemme ristiriidat** 53
1. Imperialististen ryhmittymien taloudellinen yhteenkietoutuminen
2. Aikakautemme ristiriidat ja niiden kärjistyminen
3. Kahden imperialistisen supervallan yhteistyö sorrettuja kansoja vastaan
4. Sosiali-imperialistien taistelu sosialistista Kiinaa vastaan

IV **Sosiali-imperialismin yhtyminen imperialistiseen maailmanjärjestelmään** 79
1. Ns. konvergenssiteoria — porvariston ideologinen savuverho kapitalismin palautumisen salaamiseksi

2. Ns. kehitysteoria — jenkki-imperialistien politiikka kapitalismin palauttamisen ja kapitalistiselta pohjalta tapahtuvan yhteistyön edistämiseksi
3. Sosialistisen ideologian ja kulttuurin kehitys Lokakuun vallankumouksen jälkeen
4. Sosialistisen ideologian ja kulttuurin rappeutuminen ja porvarillisen ideologian ja kulttuurin tunkeutuminen neuvostoyhteiskuntaan

V Marxilais-leniniläisten ongelmia Neuvostoliitossa 103
1. Työväenluokan yhteiskunnallisen aseman muuttuminen
2. Taistelu uutta kapitalistista luokkaherruutta vastaan

Viitteet 110

I: UUDENTYYPPISEN KAPITALISMIN KEHITTYMINEN SOSIALI-IMPERIALISMIKSI

1. Imperialismi ja sosiali-imperialismi

Proletariaatin ja sorrettujen kansojen vallankumouksellinen taistelu imperialismia vastaan kansallisen ja yhteiskunnallisen vapautumisen puolesta on historiallisen kehityksen pääsuuntaus. Elämme aikakautta, jolloin imperialismi kulkee kohti täydellistä luhistumistaan ja sosialismi etenee maailmanlaajuiseen voittoonsa.

Imperialismi on kapitalismin korkein, monopolistinen vaihe. Lenin sanoo:

> Imperialismi on kapitalismia sillä kehitysasteella, jolloin on muodostunut monopolien ja finanssipääoman herruus, pääoman vienti saanut huomattavan merkityksen, kansainväliset trustit alkaneet maailman jakamisen ja maapallon koko alueen jakaminen suurimpien kapitalististen maiden kesken on päättynyt. (1)

Monopoliryhmittymien välinen ankara kilpailu, taistelu raaka-aine- ja menekkialueiden uudelleen jakamiseksi kärjistyy huippuunsa. Sen vuoksi sodat ja sotien uhka ovat imperialismin olennainen piirre aina sen tuhoon saakka.

Toisen maailmansodan jälkeen valtaosa entisistä siirtomaista on saavuttanut itsenäisyytensä ja antanut näin iskun imperialistiselle maailmanjärjestelmälle. Jotkut maat ovat menneet vielä pitemmälle ja riistäneet imperialisteilta maatilat, kaivokset, tehtaat ja liikennevälineet ja luovuttaneet ne sitten kotimaisille kapitalisteille tai kansallistaneet ne, toisin sanoen muuttaneet ne hallitsevan kotimaisen porvariston yhteisomaisuudeksi. Imperialistien oli muutettava taktiikkaansa uuden tilanteen mukaiseksi. Avoin kolonialismi korvattiin uuskolonialismilla. Pitääkseen vastaitsenäistyneet maat entiseen tapaan valvonnassaan uuskolonialistit alkoivat käyttää uusia alistuskeinoja — Yhdysvaltain imperialistit etunenässä.

Sotilaallisen kiristyksen, solutuksen ja avoimen hyökkäyspolitiikan avulla he harjoittavat poliittista painostusta näitä maita kohtaan ja asettavat niissä valtaan tottelevaisia nukkehallituksia. Sotilaallisen ja poliittisen kontrollin ohella imperialistit painostavat nuoria valtioita myös taloudellisesti. He haluavat kaikin keinoin estää poliittisesti itsenäistyneitä maita saavuttamasta taloudellista riippumattomuutta. He yrittävät estää näiden maiden taloudellisen kehittymisen ja pitää ne imperialistisen maailmanjärjestelmän alaisuudessa. Nämä maat eivät saisi käyttää itse hyväkseen raaka-aineitaan, vaan niiden tulisi luovuttaa ne imperialistien käyttöön. Ne eivät saisi rakentaa lainkaan omaa teollisuutta eivätkä avata tai laajentaa kotimaan markkinoitaan, vaan pitää ne entiseen tapaan avoimina ulkomaisille tavaroille ja pääomille.

Yhdysvaltain entinen presidentti Kennedy lausui eräässä puheessaan suorasukaisesti, miten edullista imperialisteille on pääomanvienti köyhiin maihin:

> Vuonna 1960 sijoitimme ulkomaille 1700 miljoonaa dollaria ja saimme takaisin 2500 miljoonaa dollaria. Näistä 1700 miljoonasta 1500 miljoonaa meni Länsi-Eurooppaan, josta saimme 1000 miljoonaa voittoina takaisin. Alikehittyneistä maista, jotka tarvitsevat pääomaa, sitävastoin saimme 1 300 miljoonaa vaikka emme sijoittaneet kuin 200 miljoonaa dollaria.

"Kansainvälisen työnjaon" verukkeella imperialistit käyttävät häikäilemättä hyväkseen vastaitsenäistyneiden maiden taloudellista takapajuisuutta, tätä siirtomaavallan raskasta perintöä. Sen sijaan että imperialistit auttaisivat alikehittyneitä maita luomaan perustaa omalle teollisuudelleen, he edistävät ns. "perinteellisten tavaroiden" tuotantoa köyhissä maissa, ostavat näiden tuottamat raaka-aineet pilkkahintaan, jalostavat ne emämaissa ja myyvät ne sitten usein takaisin jalostettuina.

Mitä nämä "perinteelliset tavarat" ovat? Vanhat kolonialistit pakottivat siirtomaat tuottamaan tiettyjä tavaroita tuhottuaan ensin alkuperäisen, usein vuosituhansia vanhan talouden. Algeriassa ranskalaiset imperialistit raivasivat uudelleen kymmeniä tuhansia hehtaareita hedelmällistä maaperää ja ryhtyivät viljelemään viiniä. Mutta algerialaisten uskonto kieltää heitä juomasta viiniä. Kun Algeria itsenäistymisensä jälkeen uhkasi kansallistaa ranskalaiset öljy-yhtiöt, ranskalaiset imperialistit puolestaan uhkasivat boikotoida algerialaisia viinejä, joita maa ei itse tarvitse ja jotka siksi on pakko saada myydyiksi Ranskaan. Egyptissä englantilaiset tuhosivat monokulttuurin (yhden kasvin viljelyn) avulla Egyptin maatalouden istuttamalla kaikkialle puuvillaa ja lakkauttivat tehtaat, joita egyptiläiset yrittäjät olivat perustaneet 1800-luvun alussa. Kolumbiasta tehtiin valtava kahviviljelmä, Kuuba pakotettiin viljelemään sokeriruokoa

ja tupakkaa. Itsenäistyneinäkin tällaiset maat kärsivät jatkuvasti siitä, että imperialismi on vääristänyt niiden talouselämän. Uuskolonialistit käyttävät näiden maiden yksipuolista kehitystä hyväkseen pitääkseen ne edelleen itsestään riippuvaisina. Esimerkiksi raakaöljyä tuottavien ja vievien maiden täytyy myydä öljynsä halvalla ja ostaa kalliita öljyjalosteita ulkomailta. Maailmankauppa on imperialistien valvonnassa ja he polkevat raaka-aineiden hintoja. Niiden valmisteiden hinnat, joita Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maat toivat imperialistisista valtioista, nousivat YK:n tilastojen mukaan 50 %:lla vuosina 1950-1963. Samaan aikaan laskivat raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat 38 %. Ostaakseen yhden jeepin Kolumbian oli vuonna 1954 tuotettava 14 säkkiä kahvia, mutta vuonna 1969 tarvittiin jo 43 säkkiä kahvia.

Jotkut valtiot ovat antautuneet imperialistien painostuksen edessä ja sallivat laajan pääomien maahantuonnin. Toiset valtiot säätävät lakeja ulkomaisten sijoitusten rajoittamiseksi suojatakseen talouselämäänsä imperialistien kilpailulta. Täysin ulkomaisten kapitalistien omistamien yritysten sijasta syntyy yhä enemmän sekayhtiöitä, jotka ovat osaksi ulkomaisten kapitalistien (tai valtion), osaksi kotimaisen porvariston (tai sen valtion) omistuksessa. Voitto jaetaan omistajien kesken. Mutta nämä sekayhtiöt (ja suurimmaksi osaksi myös imperialistien yksin omistamat yritykset) eivät yleensä ole raskasta teollisuutta, kuten teräs- tai konetehtaita. Imperialistit sijoittavat mieluummin työvaltaiseen kevyeen teollisuuteen, josta he saavat eniten voittoa riistämällä köyhien maiden halpaa työvoimaa.

Erityisen suosittua on valmistuttaa paljon työtä vaativat erilliset osat ulkomailla ja kuljettaa ne sitten takaisin imperialistimaahan. Esim. Saksan Liittotasavallassa sähkökoneita valmistavat yhtymät tuottavat monimutkaiset koneenosat käsityönä Singaporessa ja Malesiassa tytäryhtiöissään ja toimittavat ne sitten Eurooppaan kokoamista varten. Korkeista kuljetuskustannuksista huolimatta yhtiöt säästävät tällä tavalla. Samaan lopputulokseen päästään myös tarvitsematta ylipäänsä edes investoida köyhään maahan. Jotkut saksalaiset yhtiöt myyvät puolivalmisteita eräälle kotitalouskoneita valmistavalle jugoslavialaiselle tehtaalle. Jugoslavialaiset työläiset tuottavat hyvin mitättömällä palkalla jääkaappeja ja liesiä, jotka sitten myydään länsisaksalaisille imperialisteille. Tämä tulee suuryhtymille halvemmaksi kuin näiden tavaroiden valmistaminen Saksan Liittotasavallassa. »Handelsblattin» 20. toukokuuta 1972 julkaisemien tietojen mukaan jo joka kymmenes länsisaksalainen kaasu- ja sähköliesi valmistuu tällä tavalla. Jugoslavialainen yritys on muodollisesti täysin itsenäinen Liittotasavallan kapitalistien suhteen; todellisuudessa se on tietysti täysin näiden armoilla.

Kaikilla näillä menetelmillä on sama päämäärä: köyhät maat on pidet-

tävä imperialisteista riippuvaisina. Niiden tulee toimia imperialistisen maiden talouselämän lisähaaroina, niiden tehtaiden tulee olla imperialistisen monopolien alaisia alihankinta- ja jalostusyrityksiä.

Tämän tutkielman ensimmaisessä ja toisessa osassa (kts. »Revisionismin valtaannousu NL:ssa» ja »NL:n talousuudistus: kohti kapitalismia») olemme osoittaneet, miten neuvostorevisionistit ovat lakkauttaneet proletariaatin diktatuurin Neuvostoliitossa, pystyttäneet byrokraattisen monopoliporvariston diktatuurin ja palauttaneet kapitalismin. Olemme osoittaneet, ettei revisionistien palauttama kapitalismi ole suinkaan yksinkertaista, kilpailuun perustuvaa yksityiskapitalismia. Se on valtio-monopolistista kapitalismia, jossa keskittyminen, teollisuus- ja finanssipääoman yhteensulautuminen ja valtion alistaminen palvelemaan monopolien tarpeita tapahtuu monin kerroin voimakkaammin kuin lännessä. Ei todellakaan ole kysymys tavanomaisesta kapitalismista, vaan kapitalismin korkeimmasta vaiheesta, imperialismista.

Lännessä monopolikapitalismi ei pysyttele yhdenkään imperialistisen valtion rajoissa. Neuvostoliiton uuden tyypin kapitalismi ei myöskään rajoitu neuvostokansan riistämiseen ja sortamiseen. Tämänkin tyypin imperialismia vallitsee halu laajeta taloudellisesti, viedä pääomia ulkomaille ja alistaa muita maita valtaansa, jakaa maailma uudelleen. Se ei ole mitään imperialismin "paremmaksi katsomaa politiikkaa", joka voitaisiin korvata toisenlaisella, rauhanomaisella politiikalla, kuten Kautsky aikoinaan yritti uskotella, vaan se on imperialismin taloudellinen laki, sen sisin olemus.

> Kapitalistit eivät jaa maailmaa erikoisen ilkeämielisyytensä vuoksi, vaan sen vuoksi, että saavutettu keskittymisen aste pakottaa lähtemään tälle tielle liikevoiton hankkimiseksi. (2)

Neuvostoliiton uuden tyypin kapitalismi kehittyy johdonmukaisesti imperialismiksi, uudentyyppisestä kapitalismista sosiali-imperialismiksi, "s.o. sosialismiksi sanoissa, imperialismiksi teoissa, opportunismi kasvaa imperialismiksi." (Lenin: III Internationaalin tehtävistä). Yhdysvaltain imperialistit ja lännen muut imperialistivallat esiintyvät avoimesti kapitalismin edustajina, avoimina kommunismin ja kansallisen vapautumisen vastustajina. Sosiali-imperialistit naamioituvat sosialisteiksi, puhuvat paljon "imperialismin vastaisesta taistelusta" ja "sorrettujen kansojen tukemisesta". He puuttuvat toisten maiden sisäisiin asioihin, mutta selittävät päinvastaista. Harjoittaessaan imperialistista kauppapolitiikkaa "kolmansia maita" kohtaan he puhuvat "solidaarisuudesta" ja "pyyteettömästä avunannosta". He eivät voi perustella imperialistista politiikkaansa muutoin kuin väärentämällä marxismia, "tulkitsemalla" Marxia ja Leniniä ikään kuin nämä olisivat aikoinaan puolustaneet riistoa. Tämän politiikan avulla he yrittävät pettää neuvostokansaa ja maailman kansoja. He

käyttävät Leninin ja Stalinin Neuvostoliiton ja kommunismin nauttimaa suurta kunnioitusta ja arvovaltaa omiin neuvostovastaisiin, kommunisminvastaisiin, kansanvastaisiin tarkoituksiinsa. Puheillaan "imperialismin vastaisesta taistelusta" neuvostorevisionistit yrittävät suostutella puolelleen niitä maita, jotka ovat oivaltaneet imperialismin luonteen ja asettuneet puolustuskannalle sitä vastaan.

Tämän vuoksi ei voida odottaa, että Neuvostoliiton sosiali-imperialistit käyttäisivät täsmälleen samoja menetelmiä kuin Yhdysvaltain imperialistit, että he käyttäytyisivät yhtä karkeasti ja avoimesti. Revisionistinen Neuvostoliitto on imperialistisena maana vielä hyvin nuori ja vasta ryhtynyt rakentamaan siirtomaavaltaansa. Siksi se käyttää taitavia ja vaikeammin havaittavia keinoja saadakseen vaikutusvaltaa yksittäisissä maissa. Niinpä sosiali-imperialistien antamat lainat ovat useimmiten huomattavasti edullisempia kuin amerikkalaisten, jotta he saisivat lisää jalansijaa kehitysmaissa. Samoinhan menettelevät myös länsisaksalaiset ja ennen muuta japanilaiset imperialistit, jotka koettavat osittain houkuttelevampien tarjoustensa avulla riistää Yhdysvalloilta sen markkinoita. Siten myös Neuvostoliiton pääomanvienti saa usein toisia muotoja kuin Yhdysvaltain. Mutta olemukseltaan neuvostojohtajien imperialismi ei eroa hitustakaan Yhdysvaltain imperialismista ja yhä useampien muodollisesti itsenäisten maiden kansat ja hallitukset tekevät tämän havainnon.

2. Revisionismin valtaannousu eräissä kansandemokratioissa

Toisen maailmansodan aikana ja ensimmäisinä sodan jälkeisinä vuosina syntyi eräissä Euroopan ja Aasian maissa uusi valtiomuoto: kansandemokratia. Neuvostoliiton johtaman voittoisan fasisminvastaisen yhteisrintaman voimin ja eräissä tapauksissa Puna-armeijan välittömän sotilaallisen tuen avulla näiden maiden kansat murskasivat saksalaisten, japanilaisten ja italialaisten hyökkääjien fasistisen diktatuurin ja pystyttivät kansandemokratiat. Kiinassa vapautusarmeija löi kuomintangilaiset, Yhdysvaltain imperialistien apurit vuonna 1949. Tällöin perustettiin myös Kiinassa kansandemokratia. Saksan itäosassa Stalinin Puna-armeija oli lyönyt fasistit. Sinne syntyi samana vuonna Neuvostoliiton suojeluksessa fasisminvastainen ja demokraattinen hallintojärjestelmä, joka merkitsi kansandemokratian esivaihetta. Mongolian Kansantasavalta oli julistettu kansandemokratiaksi jo vuonna 1921 vapautussodan päätyttyä voittoon. Kansandemokraattista valtaa harjoitti kaikkien imperialisminvastaisten luokkien ja voimien liitto, jonka johdossa oli proletariaatti ja sen puolue, kommunistinen puolue, joka oli johtanut taistelua miehittäjiä vastaan. Kansandemokratia merkitsee diktatuuria fasistisia voimia ja demokratiaa

kansaa kohtaan. Kansandemokratia ei kuitenkaan vielä ole sosialismia. Sen päämäärät ovat lähinnä imperialisminvastaiset ja demokraattiset: monopolikapitalistien ja suurtilanherrojen vallan poistaminen, maareformi, talouden jälleenrakentaminen jne. Mutta toisaalta se eroaa ratkaisevasti porvarillisesta demokratiasta. Sillä kansandemokratiassa valtiovalta ei ole porvariston käsissä, vaan työväenluokan johtaman yhteisrintaman käsissä. "Sen vuoksi ovat", kuten Dimitrov vuonna 1948 korosti Bulgarian Työväenpuolueen (Kommunistien) V edustajakokouksessa pitämässään päättäjäispuheessa:

> . . . neuvostovalta ja kansandemokraattinen valta yhden ja saman vallan, työväenluokan vallan kaksi muotoa, työväenluokan, joka liittoutuneena yhteen kaupunkien ja maaseudun työtätekevien kanssa on tämän vallan johdossa. Ne ovat proletariaatin diktatuurin kaksi eri muotoa.

Käymällä ankaraa taistelua porvaristoa vastaan, poistamalla kapitalistisen omistuksen sekä kollektivisoimalla maatalouden proletariaatti voi edetä kansandemokratiasta sosialismiin. Koska proletariaatti on jo murskannut väkivaltaisesti vanhan valtiovallan ja pitää käsissään kansandemokraattista valtaa, koska proletariaatti kykenee nujertamaan porvariston ja muiden taantumuksellisten vastarinnan, sen ei tietenkään tarvitse vallata valtiovaltaa toistamiseen. Proletariaatin diktatuurin olemassaolo tekee mahdolliseksi suoran siirtymisen kansandemokratiasta sosialismiin. Sosialismiin siirtyminen kansandemokraattisissa maissa ei merkinnyt poikkeamista siitä marxilais-leniniläisestä periaatteesta, että sosialismi voidaan toteuttaa vain murskaamalla porvarillinen valtiokoneisto ja pystyttämällä proletariaatin diktatuuri. Päinvastoin, kansandemokratiat vahvistivat tämän periaatteen. Kansandemokratialla ei tietenkään ole mitään tekemistä nykyajan revisionistien "antimonopolistisen demokratian" kanssa.

Kansandemokraattiset maat tulevat siirtymään sosialismiin ankaran työväenluokan ja porvariston välisen taistelun kautta. Kun Neuvostoliitossa oli kapitalismin palautuminen mahdollista jopa 40 vuotta Lokakuun Vallankumouksen jälkeen, tämä vaara on vieläkin suurempi maissa, joissa ei edes sosialistisen vallankumouksen taloudellisia toimenpiteitä ole suoritettu loppuun saakka. Ei siis ole ihme, että Jugoslaviassa porvarilliset voimat pystyivät jo varhain saamaan yliotteen ja syrjäyttämään kansandemokraattisen järjestelmän. Lisäksi kansandemokratian perustaa horjutettiin useissa maissa; eritoten sen jälkeen, kun Neuvostoliitto oli hylännyt sosialistisen tien.

Kun Hrustshev ja hänen kannattajansa ryhtyivät palauttamaan kapitalismia Neuvostoliitossa, he tiesivät, että onnistuisivat säilyttämään asemansa vain jos he saisivat ainakin osan maailman kommunistisesta liik-

keestä tukemaan uutta revisionistista linjaansa ja pystyisivät toteuttamaan kapitalismin palauttamisen ainakin muutamissa kansandemokraattisissa maissa ja tekemään näistä maista neuvostorevisionismin poliittisia, taloudellisia ja sotilaallisia etuvartioita. Heidän oli varmistettava, että revisionistiset Hrustsheville myötämieliset voimat pääsisivät kommunistisissa puolueissa johtoon.

Neuvostojoukkojen miehittämässä DDR:ssä, jossa kommunisteilla oli verrattain heikko joukkopohja, tuli Ulbrichtista ja hänen läheisistä henkilöistään melko nopeasti uuden revisionistisen linjan kannattajia. Mutta DDR ja Tshekkoslovakia olivat poikkeuksia. Muissa kansandemokraattisissa maissa puoluejohdon huomattava osa asettui vastustamaan revisionisteja.

Hrustshevin johdolla toimeenpantu vastavallankumous sai Puolassa ja Unkarissa erityisen dramaattiset muodot. NKP:n 20. edustajakokouksen jälkeen ja ennen kaikkea "henkilöpalvonnan vastaisen taistelun" alettua siihen asti näkymättömissä olleet vastavallankumoukselliset porvarilliset voimat alkoivat vahvistua kaikissa sosialistisissa maissa. Ne käyttivät hyväkseen sitä suurta epävarmuutta ja hämminkiä, jonka Hrustshevin odottamaton hyökkäys Stalinia vastaan sai aikaan ja aloittivat itse laajan hyökkäyksen eri kommunistisien puolueiden johtomiehiä ja sosialistista järjestelmää vastaan. Myös Kiinassa porvarilliset voimat aloittivat vuoden 1957 puolivälissä voimakkaan ja avoimen antikommunistisen parjauskampanjan. Mutta Kiinan kommunistinen puolue torjui päättäväisesti nämä hyökkäykset. Käyttäen hyväkseen "henkilönpalvonnan vastaista taistelua" Puolan ja Unkarin vanhojen riistäjäluokkien edustajat — ennen kaikkea porvarillinen älymystö — hyökkäsivät rajusti puoluetta vastaan. Ne alkoivat ensin vaatia henkilövaihdoksia puoluekoneistossa sekä erilaisten tuomittujen vastavallankumouksellisten maineen palauttamista ja ryhtyivät viimein avoimeen taisteluun marxismi-leninismiä ja proletariaatin diktatuuria vastaan. Puolueeseen soluttautuneet porvariston edustajat astuivat tällöin johtoon. Toimissaan he saivat tukea imperialisteilta ja Titolta kannattajineen.

Lokakuussa 1956 suoritettiin eri puolilla Puolaa vastavallankumouksellisia toimenpiteitä. Porvarilliset voimat puolueen sisällä käyttivät tilannetta hyväkseen: puolueen johdossa suoritettiin perusteellisia muutoksia. Gomulka, entinen trotskilainen, joka oli 1948 erotettu puolueen johdosta ja saanut viettää useita vuosia vankilassa, astui puolueen johtoon. Gomulkan johdolla Puolassa kapitalismin palauttamiseksi suoritetut toimenpiteet olivat varsin avoimia. Maatalouden kollektivisointi, joka teollisuuden valtiollistamisen ohella on sosialismin tärkein taloudellinen edellytys, keskeytettiin ja aikaisempia kollektivisointitoimenpiteitä peruutettiin. »Puolan pieni tilastollinen vuosikirja» vuodelta 1969 (s. 157) ilmoittaa, että

vuonna 1968 maatalouden yhteenlasketusta hyötypinta-alasta (19,8 miljoonaa hehtaaria) 16,7 miljoonaa hehtaaria (eli 84 %) oli yksityisessä omistuksessa. Maatalousosuuskuntien hallussa taas oli vain 227000 hehtaaria. Vuosina 1950-55 osuustiloilta korjattiin vuosittain keskimäärin 600000 tonnia viljaa, vuonna 1968 enää vain 200000 tonnia. Yksityistalouksien viljasato nousi samaan aikaan 9,5 miljoonasta tonnista (vuosien 1950-55 keskimäärä) 15,1 miljoonaan tonniin (1968) (emt., s. 160). On lisäksi otettava huomioon, että osuuskuntatalonpoikien henkilökohtaiset maapalstat on luettu osuuskuntien tuottoon, joten osuustilojen todellinen tuotanto jää vieläkin pienemmäksi (emt., s. 149). Myös yksityisten työpajojen määrä kohosi huomattavasti. Yksityisomistus luo väistämättä jatkuvasti yhä uusia kapitalistisia aineksia. Puolan maaseudulla laajeni uusi kulakisto (rikkaat suurtalonpojat) ja pientalonpojat köyhtyivät entistä enemmän. Kaupunkien ja maaseudun uudelleen nousevasta porvaristosta tuli Puolan byrokraattisen monopoliporvariston tärkeä liittolainen. Suurtalonpojat nostivat elintarvikkeiden hintoja huimasti ja saattoivat kaupunkien riittävän elintarvikkeiden saannin vaaraan. Joulukuussa 1970 ryhtyivät työläiset useissa Puolan kaupungeissa laajoihin lakkotaisteluihin ja osoittivat voimakkaasti mieltään elinehtojensa huonontamista vastaan. Tämä oli työläisten reaktio Gomulkan johdolla harjoitettuun uuteen politiikkaan. Lakkojen ja mielenosoitusten pakottamina revisionistien oli tehtävä puolueessa ulkoisia muutoksia vaihtamalla johtohenkilöitä. Mutta revisionistisesta ja kansanvastaisesti politiikastaan he eivät luopuneet.

Unkarissa vastavallankumous sai vielä jyrkemmät muodot. Porvarilliset intellektuellit olivat kauan sitten aloittaneet hyökkäykset puoluetta ja sosialismia vastaan. 23. päivänä lokakuuta 1956 puhkesi vastavallankumouksellinen vallankaappaus, unkarilaisten fasistien ja amerikkalaisten imperialistien johdolla. Viimeistään tällöin puolueen johdon olisi pitänyt ymmärtää tilanteen vakavuus ja ryhtyä puolustamaan proletariaatin diktatuuria päättäväisesti. Mutta se teki juuri päinvastoin. Unkarin Työväenpuolueen keskuskomitea kokoontui 24.-25. lokakuuta. Puolueen ensimmäinen sihteeri, Gerö, erotettiin ja korvattiin aikaisemmin jo paljastetulla oikeisto-opportunistilla ja Hrustshevin kannattajalla Kadarilla. Uudeksi pääministeriksi keskuskomitea valitsi vastavallankumouksellisen Imre Nagyn, joka oli vuonna 1955 erotettu valtion ja puolueen johdosta oikeisto-opportunismin vuoksi. Uusi johto ei ryhtynyt minkäänlaisiin toimiin vastavallankumouksen nujertamiseksi, vaan asettui itse sen johtoon. Pääministeri Nagy ryhtyi heti valtaantulonsa jälkeen vaatimaan Unkarin eroamista sosialistisesta leiristä ja YK:n joukkojen marssittamista maahan. Valkoinen terrori raivosi. Fasistijoukkiot murhasivat kommunisteja kadulla. Vasta marraskuun alussa, kun fasistien valtaannousu uhkasi välittömästi, keskuskomitea päätti kansanjoukkojen painostuksesta erot-

taa Nagyn hallituksen, koota vallankumouksellisen työläis- ja talonpoikaishallituksen ja pyytää Varsovan liiton Unkariin sijoitettuja joukkoja auttamaan vastavallankumouksen nujertamisessa.

Mutta sen sijaan että olisivat päättäväisesti nujertaneet vastavallankumoukselliset ja revisionistit lopullisesti Hrustshev ja Kadar yrittivätkin kaikin keinoin vähätellä taantumuksellisten osuutta tapahtumissa ja vierittää koko syyn aikaisemman puoluejohdon niskoille, joka oli vaatinut taistelua vastavallankumouksellisia vastaan. Heidän ensimmäisessä selonteossaan vastavallankumouksellinen kaappaus kuvattiin "joukkoliikkeeksi, jonka ylevänä päämääränä oli korjata Rakosin ja hänen kannattajiensa (entisen puoluejohdon, toim.) tekemät puolueen- ja kansanvastaiset virheet ja varjella kansallista riippumattomuutta ja itsemääräämisoikeutta". Vasta "Imre Nagyn hallituksen heikkoudet" vaaransivat "koko isänmaamme olemassaolon". USTP:n väliaikaisen keskuskomitean päätöslauselmassa »Tapahtumien syistä ja edellytyksistä» joulukuun 5. päivältä 1956 mainitaan ensi sijalla "Rakosin-Gerön klikki", joka teki "äärimmäisen vakavia rikoksia ja virheitä", kun taas Nagy vain "avuttomuudellaan edesauttoi vastavallankumouksellisten voimien hyökkäystä". (»Pravda» 9.12.1956).

Hrustshev ja Kadar halusivat puoltaa vastavallankumousta ja syyttää kaikesta unkarilaisia kommunisteja. Avoin vastavallankumous tosin nujerrettiin, mutta hiljainen vastavallankumous voitti. Valtaan päästyään Kadar johti maan kapitalismin palauttamisen tielle.

Samoin tapahtui Bulgariassa, jossa revisionisti Zhivkov ja hänen kannattajansa vähitellen syrjäyttivät entisen puoluejohtajan ja pääministerin Tshervenkovin ympärille ryhmittyneet kommunistit ja sulkivat heidät puolueen ulkopuolelle.

Mongolian Kansantasavallassa Hrustshevin myötäilijä Tsedenbal anasti puolueen ja valtion johdon käsiinsä v. 1959 ja alkoi muuttaa maataan Neuvostoliiton siirtomaaksi.

Kaikesta huolimatta Hrustshev onnistui aikeissaan vain osittain. Kiinan, Albanian, Korean ja Vietnamin kommunistit asettuivat vastustamaan revisionistien teorioita ja pitäytyivät marxilais-leniniläisessä käytännössään. Myös Romania on alkanut yhä voimakkaammin vastustaa Neuvostoliiton poliittista ja taloudellista sanelupolitiikkaa. Hrustshev taisteli kaikin keinoin marxismi-leninismissä pitäytyviä sosialistisia maita ja kommunistisia puolueita vastaan kun ne kieltäytyivät hyväksymästä ja noudattamasta hänen linjaansa. Kun kommunistiset puolueet tapasivat Romanian kommunistisen puolueen edustajakokouksen yhteydessä vuonna 1959, Hrustshev esitti yllättäen runsaasti Kiinan kommunistisen puolueen vastaisia parjauksia sisältävän "asiakirjan" ja vaati kaikkia puolueita tuomitsemaan Kiinan. Mutta Albanian Työn Puolueen edustajat kieltäytyivät tuomitsemasta veljespuoluetta kuulematta myös sen kantaa.

Monet muut puolueet asettuivat Albanian kannalle ja tekivät tyhjiksi Hrustshevin suunnitelmat. Hrustshev koetti seuraavina vuosina rangaista Albaniaa sen johdonmukaisen asenteen vuoksi. Kun vuonna 1960 ankara kato koetteli Albaniaa, Hrustshev kieltäytyi toimittamasta maahan viljaa. Enver Hoxha selosti näitä tapahtumia Moskovan neuvottelukokouksessa 1960 pitämässään puheessa:

> Näinä päivinä saimme monia kokemuksia. Eikö siis Neuvostoliitolla, joka myy viljaa koko maailmalle, ollut jäljellä 50000 tonnia Albanian kansalle, joka on pysynyt uskollisena veljelliselle neuvostokansalle, marxismi-leninismille ja sosialistiselle leirille ja joka ilman omaa syytään oli joutunut nälänhädän uhkaamaksi? Kerran toveri Hrustshev selitti meille, 'Älkää olko huolissanne jokavuotisesta leivästänne, meillähän hiiret syövät saman verran'. Niinpä pitäisi siis Neuvostoliiton hiirten mieluummin syödä viljaa, mutta Albanian kansan nääntyä nälkään, kun Albanian Työn Puolueen johto ei alistu neuvostojohtajien tahtoon.

Mutta Albania ei alistunut, ei edes vuonna 1961, jolloin Hrustshev NKP:n 22. edustajakokouksen päättäjäispuheessaan toi ensi kerran julkisuuteen sosialistisen leirin mielipide-eroavuudet ja hyökkäsi voimakkaasti Albaniaa vastaan ja kehoitti julkisesti kukistamaan Albanian valtion ja puolueen johdon.

3. Keskinäisen taloudellisen avun neuvosto (SEV) ja sen muuttuminen

Niistä maista, joissa revisionistit pääsivät valtaan, kehittyi vähitellen ryhmittymä, joka on poliittisesti, taloudellisesti ja sotilaallisesti sitoutunut Neuvostoliiton sosiali-imperialismiin ja noudattaa niin sisä- kuin ulkopolitiikassaan pääosiltaan sosiali-imperialismin johtomiesten ohjeita.

Miten kapitalismin palautuminen sitten vaikuttaa näiden maiden talouteen, niiden ja Neuvostoliiton välisiin taloudellisiin suhteisiin? Tarkastelkaamme aluksi kansandemokraattisten maiden talouspolitiikassa NKP:n 20. edustajakokouksen jälkeen tapahtuneita muutoksia.

Toisen maailmansodan jälkeen nuorten kansandemokratioiden taloudellinen asema oli erittäin vaikea. Ne olivat kaikki olleet puolisiirtomaan tavoin riippuvaisia imperialisteista. Albanian, Bulgarian ja Romanian teollisuus oli varsin vähäistä, Puolassa, Unkarissa ja Kiinassa yksipuolisesti kehittynyttä ja imperialistisen tavarantoimittajien ja ostajien varassa. Sodan aiheuttamien suurten tuhojen lisäksi länsivallat olivat julistaneet kauppasaarron. Neuvostoliitto auttoi kaikin tavoin — silloisten voimavarojensa mukaisesti — näitä maita kehittymään poliittisesti ja talou-

dellisesti riippumattomiksi valtioiksi.

Kansandemokratioissa tunnustettiin oikeaksi se Leninin ja Stalinin periaate, jonka mukaan riippumaton ja monipuolisesti kehittyvä talous edellyttää hyvin varustettua raskasta teollisuutta. Oli tietenkin otettava huomioon yksittäisten maiden erityisolosuhteet, mutta lähdettävä siitä yleispätevästä periaatteesta, että kansandemokratiat tarvitsivat enemmän tai vähemmän yhtenäistä teollista perustaa. Yhtenäisen teollisen pohjan luomisen linja ei sulkenut pois sosialistisen leirin maiden välistä kauppaa ja veljellistä yhteistyötä, mutta lähti siitä että jokaisen kansakunnan täytyy nojautua pääasiassa omiin voimavaroihinsa ja pyrkiä oman kansansa tarpeiden mahdollisimman omavaraiseen tyydyttämiseen. Dimitrov sanoi Bulgarian kommunistisen puolueen V edustajakokoukselle esittämässään selonteossa:

> Kansamme tulee taloudellisessa rakennustyössään tiellä kohti sosialismia luottamaan ennen kaikkea omiin voimiinsa ja oman maansa voimavaroihin, omaan työhönsä, säästäväisyyteensä ja keinojensa ja mahdollisuuksiensa taloudelliseen ja tarkoituksenmukaiseen hyväksikäyttöön... Mutta kansamme on onnellinen siitä, että se voi luottaa sosialismin suuren maan, Neuvostoliiton anteliaaseen, veljelliseen apuun ja suunnitelmalliseen yhteistyöhön muiden kansandemokraattisten maiden kanssa, mikä tulee säästämään siltä paljon työtä ja ponnisteluja ja jouduttamaan sen kehittymistä.

Jotta sosialistisen leirin keskinäinen avunanto ja kauppa tapahtuisivat suunnitelmallisesti ja täydelliseen tasa-arvoisuuteen perustuen, perustettiin vuonna 1949 Keskinäisen taloudellisen avun neuvosto (SEV). Vuoden 1950 loppuun mennessä SEViin oli liittynyt kahdeksan maata: Albania, Bulgaria, DDR, Puola, Romania, Neuvostoliitto, Tshekkoslovakia ja Unkari. Kuusikymmenluvun alkupuolella myös Mongolian Kansantasavalta ja Kuuba otettiin täysivaltaisiksi jäseniksi ja Jugoslavia liitännäisjäseneksi. Albania ei enää vuodesta 1963 lähtien ole osallistunut SEVin työhön. SEV-jäsenmaiden tasa-arvoisuus varmistettiin siten, että päätökset SEVissä oli tehtävä yksimielisesti kaikkien jäsenmaiden hallitusten toimesta ennen kuin ne voitiin toteuttaa.

Kaikissa kansandemokratioissa toteutettiin Neuvostoliiton avulla huomattavia teollistamissuunnitelmia. Vuoteen 1955 mennessä kyettiin useimmissa maissa pystyttämään rauta- ja terästehtaita. Bulgariassa, jossa ennen vapautusta vain 8 % väestöstä sai toimeentulonsa teollisuudesta, perustettiin rauta- ja terästehtaita, voimalaitoksia, kemiallisia tehtaita ja koneteollisuutta. Kiinassa terästuotanto nousi vuosina 1949-1956 400 %. Kaikki maat ponnistelivat luodakseen erityisesti kotimaisia raaka-aineita

käyttävää teollisuutta. Esim. DDR kehitti ruskohiilikoksin käyttämistä malmin sulattamiseen. Kansandemokratioiden yhteenlaskettu teollisuustuotanto oli jo 1953 pitkälti yli kaksinkertainen vuoden 1949 lukuun verrattuna.

Tämän oikean politiikan ansiosta SEVin jäsenmaat kykenivät voittamaan takapajuisuutensa ja parantamaan huomattavasti kansojensa elinehtoja. Jos tätä omavaraisuuden ja kansantalouden kaikinpuolisen sosialistisen kehittämisen linjaa olisi noudatettu edelleen, kansandemokratioiden suoritukset olisivat nousseet vieläkin vakuuttavammiksi.

Mutta näin ei voinut käydä, sillä SEV-maiden talouspolitiikassa tapahtui jyrkkä käänne. Kun revisionistit nousivat valtaan Neuvostoliitossa ja muissa sosialistisissa maissa, hylättiin omavaraisuuden ja kansantalouden kaikinpuolisen, riippumattoman kehittämisen periaatteet ja ne korvattiin imperialistisella "kansainvälisen työnjaon" teorialla.

Hrustshev esitti tämän revisionistisen politiikan perusajatukset selonteossaan NKP:n 20. edustajakokoukselle:

> Tänään ei ole enää välttämätöntä, että jokainen sosialistinen maa kehittää ehdottomasti raskaan teollisuuden kaikkia haaroja, kuten Neuvostoliiton täytyi tehdä, sen ollessa pitkän aikaa ainoa sosialistinen maa, jota kapitalistimaat saartoivat. Nyt, kun on olemassa sosialististen maiden yksi mahtava ystävyysliitto, jonka puolustuskyky ja turvallisuus voi nojata koko sosialistisen leirin teolliseen mahtiin, jokainen eurooppalainen kansandemokraattinen maa voi erikoistua kehittämään niitä teollisuuden haaroja ja niiden tavaroiden tuotantoa, joille se omaa suotuisat luonnon- ja taloudelliset edellytykset.

Uutta käsitettä selvitettiin vielä tarkemmin NKP:n teoreettisessa äänenkannattajassa, »Kommunistissa» n:o 1/1959:

> Kansandemokraattisten maiden, Kiinan Kansantasavaltaa lukuunottamatta, ei välttämättä tarvitse luoda täydellistä teollisuusjärjestelmää. Niiden edellytykset rakentaa tällaista teollisuutta eivät sitä paitsi ole läheskään yhtä suotuisat kuin Neuvostoliiton ja Kiinan Kansantasavallan, joilla on käytettävissään suuret maa-alueet, suunnattomat luonnonrikkaudet ja suurempi väestö. Sosialistisen leirin maiden veljellisen yhtenäisyyden ja jatkuvasti laajenevan taloudellisen yhteistyön kautta kansainvälinen sosialistinen työnjako saa yhä suuremman merkityksen, ja jokainen maa pystyy kehittämään tuotantovoimiaan siten, että sen ei tarvitse jäljentää Neuvostoliiton teollista rakennetta, vaan se voi erikoistua valmistamaan sellaisia tuotteita, joihin sillä on suotuisimmat luonnon- ja taloudelliset edellytykset. Esim. Albanian, Bulgarian ja Mongolian

> Kansantasavallan olisi epätarkoituksenmukaista ja epäedullista kehittää sellaisia raskaan koneenrakennusteollisuuden haaroja kuten kuorma-auto-, traktori-, veturi- ja puristinteollisuutta. Nämä teollisuudenhaarat on jo kauan sitten luotu NL:ssa ja muutamissa muissa veljesmaissa, ja ne pystyvät tyydyttämään koko sosialistisen leirin tarpeen. . . Omavaraisuuspyrkimyksillä on kielteisiä vaikutuksia kansandemokraattisten maiden talouteen, mutta Neuvostoliiton talouteen niillä sitävastoin ei ole suurtakaan merkitystä.

Koska Itä-Euroopan kansandemokratiat ovat alueellisesti ja väestöllisesti pienempiä kuin Neuvostoliitto, revisionistit ovat Hrustshevista lähtien yrittäneet saada niitä luopumaan taloutensa kaikinpuolisesta kehittämisestä ja keskittymään vain muutamiin talouden aloihin, joihin niillä "perinteellisen" alikehittyneisyytensä vuoksi pitäisi olla "suotuisat edellytykset". Tämän logiikan mukaan on mahdotonta kuvitellakaan, miten niin pieni maa kuin Belgia tai niin raaka-aineköyhä maa kuin Japani ovat saattaneet teollistua. Lisäksi esim. Puolassa ja Tshekkoslovakiassa on suuria luonnonrikkauksia ja väestötiheys paljon suurempi kuin Neuvostoliitossa. Kaikesta tästä huolimatta olisi "epätarkoituksenmukaista ja epäedullista", jos kansandemokratiat kehittäisivät niitä teollisuuden haaroja, jotka on "jo kauan sitten luotu NL:ssa".

Kun NL kehittää teollisuutensa kaikkia haaroja — siellä "omavaraisuuspyrkimykset" eivät vaikuta kielteisesti — nämä samat "omavaraisuuspyrkimykset" vaikuttavat kansandemokratioissa "hyvin kielteisesti". "Kansainvälisen sosialistisen työnjaon" perusta on hyvin epätasainen. Kun yhteistyön ehdot ovat tällaiset, mitkään puheet "veljellisestä yhteistyöstä" eivät voi salata sitä, että kansandemokraattisten maiden taloudellinen kehitys on alistettu Neuvostoliiton eduille ja että "sosialistisen leirin taloudellisen yhdentymisen" tarkoitus on saattaa tämä alistussuhde pysyväksi.

Kaiken edellä mainitun perusteella lienee selvää, että näistä maista ei voinut kehittyä itsenäisiä sosiali-imperialistisia valtioita kuten NL. Ne eivät liioin myyneet itseään lännen imperialisteille, kuten Tito teki. Niistä tuli lähinnä sosiali-imperialismin harjoittaman uuskolonialismin kohteita.

4. "Kansainvälinen työnjako" käytännössä — SEV-maiden uuskolonialistista riistoa

Mitä "kansainvälinen sosialistinen työnjako" merkitsee käytännössä? Pääpiirteissään se merkitsee sitä, että NL:n kansantalous kehittyy edelleen kaikinpuolisena ja tasapainoisena ja pystyy edelleen tuottamaan itse kaikki kotimaan kulutukseen menevät tavarat. SEV:n muut jäsenet taas erikoistuvat yhä enemmän määrättyihin tavaroihin, joita ne pystyvät

tuottamaan halvemmalla kuin NL. Näitä tavaroita tuotetaan sitten suurin määrin ja ne myydään NL:oon sekä muihin SEV-maihin, kapitalistisiin maihin tai kehitysmaihin. Toisaalta niiden tuottamien tavaroiden menekki on NL:n varassa, koska ne eivät itse pysty kuluttamaan kaikkea tuottamaansa — erikoistuminenhan merkitsee suurtuotantoa. Toisaalta taas ne ovat riippuvaisia NL:sta ja jossain määrin myös muista SEV-maista sekä kapitalistisista maista. Näistä maistahan tuodaan ne tavarat, joiden tuotantoa ei kotimaassa ole, kuten myös suuri osa raaka-aineista, jotka sitten jalostetaan. NL on siis yhtä omavarainen kuin ennenkin, mutta muut SEV-maat täysin NL:sta riippuvaisia. Siinä piilee se "läheinen etujen yhteisyys", josta sosiali-imperialistit niin mielellään haaveilevat.

Teoriassa on niin, etteivät SEVin sisäiset suhteet ole suinkaan kahdenkeskisiä suhteita kunkin maan ja NL:n välillä, vaan kaikkien SEV-maiden välisiä "kaikinpuolisen ja tasa-arvoisen yhteistyön" suhteita. **Käytäntö** on kuitenkin yllä kuvaamamme kaltainen. Ottakaamme esimerkiksi Puola. »Puolan pienen tilastollisen vuosikirjan 1969», s. 236, mukaan Puola toi 1950 28,8 % tuontitavaroistaan NL:sta, 13,2 % Tshekkoslovakiasta ja 11,5 % DDR:stä. Ne olivat Puolan kolme ylivoimaisesti suurinta kauppakumppania. Olisi voinut odottaa Tshekkoslovakian ja DDR:n osuuden kasvavan vuoteen 1968 mennessä, koska SEVin sanotaan edistävän kaikinpuolista yhteistyötä. Todellisuudessa kävi juuri päinvastoin: NL:n osuus kasvoi 35,4 %:iin, mutta Tshekkoslovakian laski 8,0 %:iin ja DDR:n 10,4 %:iin.

Viennin laita on aivan samoin. NL:n osuus kasvoi 24,3 %:ista (1950) 36,5 %:iin (1968). Mutta Tshekkoslovakian osuus aleni 9,2 %:sta 5,6 %:iin ja DDR:n 13,9 %:sta 8,0 %:iin (sama teos, s. 238).

Puola ei ole mikään poikkeus. Unkarilainen Matyas Szürös kirjoittaa neuvostoliittolaisessa aikakauslehdessä »Uusi aika» 14/1972 syvämietteisesti: "Maamme on kietoutunut tuhansin langoin Neuvostoliiton talouselämään", ja selittää edelleen:

> 1947 suuntautui Unkarin ulkomaankaupasta 13,1 % NL:n osalle, 1955 22 %, 1965 jo 35,6 %, 1970 36 % ja 1975 suunnitelman mukaan 39 %. Vuonna 1970 55 % tavaranvaihdostamme sosialististen maiden kanssa suuntautui NL:oon.... Ulkomaankaupan osuudesta Unkarin kansantalouden kehittymiselle on osoituksena se, että ulkomaankauppa muodosti vuonna 1971 n. 40 % kansantulosta... 41 % Unkarin koko raaka-ainetuonnista (5 viimeisenä vuonna; toim.) tuli NL:sta. Monissa tavaroissa (raakaöljy, dieselöljy, nikkeli, rautamalmi, paperiteollisuuden puuraaka-aine, kaivostarvikkeet) NL täytti 90-100 % tuontitarpeestamme.

"Neuvostoliitto", kirjoittaa »Izvestija» 23.11.1968, "tyydyttää täydelli-

sesti Tshekkoslovakian talouden raakaöljyntarpeen".

1956 Bulgaria toi 33 % tuontitavaroistaan NL:sta, 1968 52 %. (Kts. Statistical Yearbook, People's Republic of Bulgaria 1969, s. 185 alkaen). 1959 Bulgaria osti vajaat 3/5 tuontitraktoreistaan NL:sta, loput Tshekkoslovakiasta, Romaniasta ja DDR:stä. Mutta 1968 se osti ne melkein sataprosenttisesti NL:sta (sama teos, s. 210). Neuvostoliittolaisen dieselöljyn maahantuonti kasvoi vuoden 1956 19000 tonnista 409000 tonniin vuonna 1968. Mutta samaan aikaan laski tuonti Romaniasta 139000 tonnista 27000 tonniin. (sama teos, s. 211). Vuonna 1956 Bulgaria osti 14000 kelloa NL:sta ja 41000 DDR:stä. Mutta 1968 se osti 666000 kappaletta Neuvostoliitosta, DDR:stä enää vain 600 (sama teos, s. 217). Nämä esimerkit riittävät osoittamaan, että SEV-maiden väliset taloudelliset suhteet suuntautuvat yhä yksipuolisemmin NL:oon.

Miltä näyttää "kansainvälinen työnjako" yksittäistapauksissa? Tässä pari esimerkkiä:

DDR:läinen aikakauslehti »Taloustieteet» 5/1958, kertoo SEVissä sovitun siitä, että yksityisten maiden tulee erikoistua työstökoneiden määrättyihin lajeihin. Niinpä Bulgaria tuotti aikaisemmista 25:stä tyypistä enää vain 13:a tyyppiä, Unkari 20:stä enää vain 16:a tyyppiä, DDR 64:stä enää vain 56, Puola 40:stä enää vain 35, Romania 14:n asemasta enää vain 6. Sitävastoin NL:n tuottamien työstökonetyyppien rajoittamisesta ei ole ollut mitään puhetta.

Neuvostoliittolaisessa lehdessä »Ekonomitsheskaja Gazeta» 41/1968 "katsotaan epätarkoituksenmukaiseksi tuottaa Unkarista leikkuupuimureita, koska NL:lla itsellään on runsaasti kokemusta leikkuupuimureiden tuottamisesta. Tämän vuoksi Unkarin maatalouskoneenrakennus onkin lopettanut leikkuupuimureiden tuotannon ja erikoistunut D 4-K -traktoreiden valmistamiseen."

Edellä luetellut esimerkit eivät ole mitään erillisiä yksittäistapauksia. F.N. Sewjakov kirjoittaa DDR:läisessä aikakauskirjassa »Neuvostotiede/ Yhteiskuntatieteen saralta» (1969):

"Tieteellis-teknisen vallankumouksen aikana sosialististen maiden pitäisi teollistamisessaan. . . ottaa huomioon kansainvälinen työnjako, suorittaa teollistamisensa kotimaisten ja kansainvälisten markkinoiden pohjalta."

Tässä siis "kansainvälinen työnjako" korotetaan SEV-maiden koko teollisen kehityksen määrääväksi periaatteeksi, jonka pohjalta jokainen erillinen suunnitelma on laadittava.

Kuten on jo todettu, SEV-maat tulevat niillä talouden aloilla, jotka niiden on erikoistumisensa vuoksi lyötävä laimin, riippuvaisiksi NL:n toimituksista. Teoksen »Statistical Yearbook, People's Republic of Bulgaria 1969», s. 68, mukaan Bulgaria tuotti vuonna 1960 75000 polku-

pyörää, mutta vuonna 1968 enää 24612 kappaletta. Vuonna 1960 se toi vain 400 neuvostoliittolaista polkupyörää sekä 4008 muista maista, kuten Unkarista, DDR:stä ja Tshekkoslovakiasta. 1968 Bulgarian täytyi tuoda 30123 polkupyörää NL:sta sekä 588 kappaletta muista maista (sama teos, s. 217). Neuvostokapitalistit eivät siis ole siepanneet bulgarialaisilta tuottajilta ainoastaan heidän omia markkinoitaan vaan myöskin syrjäyttäneet "veljesmaiden" taholta tulleen kilpailun.

Lisäesimerkki: Unkari rajoitti 1967-68, yhden vuoden aikana, traktorituotantoaan 3583 kappaleesta 2797:een (»Statistical Yearbook 1968», s. 98). Mutta NL lisäsi vientiään Unkariin 2586:sta (1967) 2644 traktoriin (1968). Unkarin tuonti Tshekkoslovakiasta aleni 2104 kappaleesta 525 kappaleeseen, samalla kun DDR, joka vielä 1967 myi Unkarille 604 traktoria, luopui 1968 kokonaan leikistä (sama teos, s. 272).

Äskettäin NL on koettanut ..yttää vielä laajemmin hyväkseen Unkarin taloudellista riippuvaisuutta. Niinpä Fr. Th. Zölch kirjoitti »Frankfurter Rundschaussa» 8.6.72, että

"Moskova vaatii kauppakumppaneiltaan, että niiden pitäisi tehdä suuria investointeja NL:n kaivos- ja tuotantokohteisiin ja toimittaa tämän lisäksi koneita ja nostolaitteistoja, varusteita, putkia ja muuta sellaista NL:lle luottopohjalla. Nämä toimitukset NL maksaisi raaka-ainetoimituksina takaisin. Tämä on Unkarille kuitenkin ilmeisen liiallinen vaatimus."

"Kansainvälisen sosialistisen työnjaon" ja "taloudellisen integraation" avulla sosiali-imperialistit pyrkivät muuttamaan SEV-maat NL:laisten tavaroiden turvatuksi markkina-alueeksi. "Integraation" vuoksi sosiali-imperialismista riippuvaisille maille käy yhä vaikeammaksi puolustaa taloudellista itsenäisyyttään, päästä eroon riippuvuussuhteestaan ja suuntautua toisille markkinoille. Tämä on asian toinen puoli. Toinen on se, että "työnjako" tekee sosiali-imperialisteille mahdolliseksi ylijäämäpääoman sijoittamisen ulkomaisten yritysten kehittämiseen, jolloin nämä pystyvät valmistamaan määrättyjä NL:n tarvitsemia tuotteita neuvostoliittolaisia yrityksiä halvemmalla ja kannattavammin.

Kuvaavaa on, etteivät neuvostoliittolaiset sen paremmin kuin muutkaan SEV-maiden lähteet (sikäli kuin olemme voineet todeta) kerro tarkkoja lukuja NL:n antamien luottojen määrästä tai edes siitä missä määrin SEV-maat ovat velkaantuneet NL:lle. Neuvostoliiton ulkomaankauppaministeri Patolitshevin kirjassa nimeltä »Ulkomaankauppa» sanotaan ainoastaan: "Neuvostoliitto on myöntänyt Bulgarialle tuntuvia pitkäaikaisia luottoja" tai "Neuvostoliitto myönsi Kuuballe suuria pitkäaikaisia luottoja" tai "tällöin Neuvostoliiton vienti Mongoliaan on aina ollut suurempi kuin sen tuonti tästä maasta, mikä selittyy huomattavilla neuvostoliittolaisilla tavaratoimituksilla. Ne on suoritettu Mongolian

Kansantasavallalle myönnettyjä pitkäaikaisia luottoja vastaan." Vuoden 1971 kauppatase osoittaa, mitä tämä merkitsee. Mongolian Neuvostoliiton kaupan vaje kohosi 92,2 miljoonaan ruplaan ja ylittää siten reilusti Neuvostoliittoon vietyjen tavaroiden arvon, 71,5 miljoonaa ruplaa. Tämän perusteella Mongolian voidaan olettaa velkaantuvan vuosittain 80-100 miljoonaa ruplaa. Tätä velkaantumista sosiali-imperialistit käyttävät hyväkseen pyrkiessään Mongolian Kansantasavallan täydelliseen taloudelliseen, poliittiseen ja sotilaalliseen alistamiseen. Kiinan vastaisten hyökkäyspyrkimysten kannalta Mongolia on sosiali-imperialisteille tärkeä lenkki.

Puhuessaan NKP:n 24. edustajakokouksessa Brezhnev sanoi, että vuosina 1966-1970 "sosialistisissa maissa" toteutettiin Neuvostoliiton "teknisen tuen" turvin yli 300 teollisuuden ja maatalouden projektia. Sen, että SEV-maat ovat suuressa määrin riippuvaisia luotoista, todistaa "Kansainvälisen Sijoituspankin" perustaminen. SEV perusti sen vuonna 1971 ja sen käytössä on miljardin vaihdettavan ruplan peruspääoma, josta yli kolmannes (399,3 miljoonaa ruplaa) tuli Neuvostoliitosta. "Sopimuksessa Kansainvälisen Sijoituspankin muodostamiseksi" sanotaan:

> Pankin päätehtävänä on pitkäaikaisten ja keskipituisten luottojen myöntäminen sellaisten suunnitelmien toteuttamiseksi, jotka edistävät kansainvälistä työnjakoa, erikoistumista ja tuotannollista yhteistoimintaa, yhteisen edun mukaisia raaka- ja polttoaineperustan laajentamishankkeita. Luottoja on myönnettävä myös muille talouden aloille sellaisten kohteiden rakentamiseen, jotka ovat kaikkien pankin jäsenmaiden taloudelliselle kehitykselle edullisia.

Sosiali-imperialistit eivät siis halua varmistaa vain menekkimarkkinoitaan. He harjoittavat myös pääoman vientiä (lainojen muodossa); vieläpä tarkalleen samoin kuin muutkin imperialistit sillä nimenomaisella ennakkoehdolla, että viety pääoma käytetään sellaisiin kohteisiin, jotka ovat "yhteisesti edullisia". Niinpä lainat ovatkin edullisia ennenkaikkea sosiali-imperialisteille, heidän pyrkiessään alistamaan jonkun maan vaikutuspiiriinsä, eivätkä lainan saajalle. (Tätä sosiali-imperialistien politiikan puolta selvitämme lähemmin seuraavassa kohdassa, joka käsittelee Neuvostoliiton pääomanvientiä SEVin ulkopuolisiin maihin.)

SEV-maiden kansantaloudellinen riippuvaisuus Neuvostoliitosta mahdollistaa niihin kohdistuvan sosiali-imperialistisen koronkiskonnan ja hintamanipulaation. Koska SEV-maat epätasaisen kehityksensä vuoksi ovat auttamattomasti neuvostoliittolaisten vientitavaroiden varassa, voivat sosiali-imperialistit nostaa tavaroiden hintoja mielivaltaisesti. Ja koska toisaalta SEV-mailla ei ole mitään hyödyllistä käyttöä suurissa määrissä tuottamilleen erikoistavaroille, täytyy niiden myydä ne Neuvostoliitolle,

jolloin sosiali-imperialistit voivat mielensä mukaan polkea näiden tavaroiden hintoja.

Teoriassa SEVin jäsenten kesken käytävän kaupan hinnat pohjautuvat "objektiiviselle perustalle" ja vieläpä "tietyssä määrin parannettuihin maailmanmarkkinahintoihin" (»Woprossy Ekonomiki», 8/1968). Nämä hinnat määräytyvät oletettavasti kapitalistisilla maailmanmarkkinoilla vallitsevien hintojen mukaan: niitä "parannellaan" mitättömän vähäisessä määrin niiden "puhdistamiseksi" maailmanmarkkinoiden epäoikeudenmukaisuuksista. Niinpä olisi syytä olettaa, että Neuvostoliitto myisi tavaransa yleensä samoihin hintoihin SEV-maille kuin maailmanmarkkinoillekin, siis kapitalistisille maille, tehden vain vähäisiä muutoksia, yleensä heikomman kauppakumppanin eduksi. Käytännössä näyttää kuitenkin siltä, että sosiali-imperialistit vaativat SEV-kumppaneiltaan säännöllisesti kiskurihintoja, jotka eivät vastaa heidän lännen kapitalistimailta vaatimiaan hintoja.

Tästä on hyvänä esimerkkinä Neuvostoliiton harjoittama kauppa molempien Saksojen kanssa. Taulukossa I olemme laskeneet virallisen neuvostoliittolaisen ulkomaankauppatilaston avulla, kuinka paljon DDR ja BRD (Länsi-Saksa) joutuivat vuonna 1971 maksamaan samoista neuvostoliittolaisista vientitavaroista. Allaolevassa taulukossa on otettu huomioon vain sellaisia tuotteita, joista ilmoitettuja tietoja ei voida tulkita moniselitteisesti. Niinpä ei ole otettu huomioon tietoja esim. sellaisista tavaroista kuten "nosturit", "maaöljytuotteet" tai "säilykkeet", koska senkaltaiset nimikkeet käsittävät siinä määrin erilaisia tavaroita, ettei niiden kappalehinnan laskemisessa olisi järkeä. Kuten havaitaan, Länsi-Saksan ilmoitettujen tavaroiden suuresta enemmistöstä maksamat hinnat ovat huomattavasti alhaisemmat kuin DDR:n maksamat, eräissä tapauksissa puolta halvemmat, jopa enemmänkin.

TAULUKKO I

Neuvostoliiton erilaiset vientihinnat DDR:ään ja BRD:hen (1971), toimitetun tavaramäärän ja saadun myyntisumman mukaan laskutettuna. Vientiluvut ovat peräisin Neuvostoliittolaisesta ulkomaankaupan vuosikirjasta »Wneschnjaja torgowlja SSSR sa 1971 god», ss. 147—149 ja 192—193.

Vientitavarat	DDR	BRD	
Kivihiili	12,65	6,94	ruplaa/tonni
Rautamalmi	7,52	6,19	"
Mangaanimalmi (+)	16,60	16,07	"
Kromimalmi	37,97	50,14	"
Pyriitti (+)	7,60	6,89	"
Laatuasbesti	121,37	108,86	"
Grafiitti (+)	122,87	103,74	"
Valurauta	39,97	41,58	"
Rautarouhe	34,86	25,88	"
Magnesium	620,30	571,20	"
Benzoli	71,10	33,82	"
Toluoli	55,00	26,14	"
Metanol	50,09	36,23	"
Apatiittikonsentraatti (+)	15,50	12,12	"
Kuitupuu	13,81	16,01	ruplaa/m
Havusahapuu	40,72	39,64	"
Sahatavara	118,46	139,33	"
Sulfiittiselluloosa	144,27	142,14	ruplaa/tonni
Sulfaattiselluloosa	126,55	115,85	"
Puuvillakuidut	699,25	617,66	"

Mitä Neuvostoliiton tuontiin tulee, on vertailujen tekeminen sen osalta vaikeampaa, koska on vain vähän tuotteita, joita Neuvostoliitto tuo sekä DDR:stä että BDR:stä. Esimerkkinä voisi kuitenkin mainita kalin: 1971 Neuvostoliitto toi Länsi-Saksasta 2725 tonnia ja maksoi siitä 544000 ruplaa, eli 203 ruplaa tonnilta (s. 195 samassa teoksessa). DDR:stä se toi 3067 tonnia ja maksoi siitä 560000 ruplaa, siis vain 182 ruplaa tonnilta (sama teos, s. 153). Synteettisestä kumista Neuvostoliitto maksoi BRD:lle 679 ruplaa tonnilta (2149000 ruplaa 3164 tonnista, ibid., s. 196). DDR sai vain runsaat puolet eli 365 ruplaa tonnilta (4112000 ruplaa 11252 tonnista, ibid., s. 154).

Tämän hintakiskonnan vuoksi SEV-maiden kauppatase Neuvostoliiton kanssa on vahvasti vajauksellinen. Tämä vajauksellisuus on erikoisen silmiinpistävä maatalousmaissa, kuten Mongolian Kansantasavallassa, joka 60-luvun alussa rajoitti jyrkästi teollistamissuunnitelmiaan ja keskittyi pääasiassa karjankasvatukseen; tai kuten Kuubassa, missä sosiali-imperialistit ovat omaksuneet amerikkalaisten imperialistien alulle paneman yksipuolisen suuntautumisen ruokosokerin tuotantoon. 1971 Kuuba toi Neuvostoliitosta tavaroita 602 miljoonan ruplan arvosta, mutta myi niitä sinne vain 288,9 miljoonan ruplan arvosta (sama teos, s. 15). Tästä aiheutui 313,1 miljoonan ruplan kauppavajaus, joka siis oli enemmän kuin koko viennin arvo. Vuoden 1957 jälkeen SEV-maiden kauppatase Neuvostoliiton kanssa on ollut joka vuosi (paitsi vuonna 1965) vajauksellinen.

II SOSIALI-IMPERIALISMIN TALOUDELLINEN, POLIITTINEN JA SOTILAALLINEN LAAJENTUMINEN

1. Sosiali-imperialismin taloudellinen tunkeutuminen vastaitsenäistyneisiin maihin

Jo välittömästi Hrustshevin vallankaappauksen jälkeen, mutta varsinkin 60-luvun alusta lähtien, neuvostojohtajat aloittivat vilkkaan poliittisen ja taloudellisen toiminnan Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan nuorissa valtioissa. Valtiovierailut ja ystävyysjulistukset kävivät käsi kädessä Neuvostoliiton useille nuorille valtioille myöntämien lainojen ja näiden maiden ja Neuvostoliiton välisen kaupan räjähdysmäisen kasvun kanssa. Kaikki tapahtui "imperialismin vastaisen taistelun" ja "pyyteettömän taloudellisen avun" verukkeella. Neuvostoliiton "kehitysavun" piti muodostaa todellinen vaihtoehto yhdysvaltalaisen imperialismin uuskolonialistiselle "kehitysavulle". Hrustshev ja Kennedy kilpailivat keskenään tämän tai tuon vasta itsenäistyneen valtion päämiehen imartelemisessa; kumpikin tarjosi toinen toistaan suurenmoisempia lainoja, kunnianhimoisempia kehityssuunnitelmia, enemmän teknikoita, neuvonantajia ja spesialisteja.

Koko tällä "imperialismin ja uuskolonialismin vastaisen taistelun" teatterilla ei ollut vähääkään tekemistä orjuutettujen kansojen taloudellisen rakennustyön rehellisen tukemisen kanssa. Sitä ei toisaalta voida odottaakaan sellaiselta maalta kuin nyky-Neuvostoliitto, joka on rappeutunut sosiali-imperialistiseksi valtioksi. Todellisuudessa neuvostorevisionistit eivät pyrkineet mihinkään muuhun kuin astumaan uuskolonialismin suurliikemiehen saappaisiin ja laajentamaan uuskolonialismiansa SEVin rajojen ylitse. Yhdysvaltain imperialismi ja sosiali-imperialismi pyrkivät viime kädessä samaan päämäärään: käyttämään hyväkseen nuorten valtioiden taloudellista takapajuisuutta ja ikuistamaan sen voidakseen harjoittaa laajamittaista pääomien vientiä, sekä pitämään menekkimarkkinat ja raaka-ainelähteet käsissään, jotta voisivat riistää hal-

paa työvoimaa.

Tosin sosiali-imperialistit eivät vielä rohkene perustaa muihin maihin tehtaita, maatiloja tai kaivoksia, jotka olisivat yksin heidän omaisuuttaan, kuten perinteellisen imperialismin kuvaan kuuluu. Mutta pääoman viennillä on useita muotoja. Neuvostoliiton pääomanvienti suoritetaan pääasiallisesti luottojen ja lainojen muodossa, tavalla joka oli jo Leninin aikana hyvin tunnettu. Kirjassaan »Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena» Lenin havainnollistaa sitä Ranskaa esimerkkinä käyttäen:

> Ranskaan nähden asia on toisin. Sen vientipääoma on sijoitettu pääasiassa Eurooppaan, ennen kaikkea Venäjälle (ainakin 10 miljardia frangia), ja se on etupäässä **laina**pääomaa, valtionlainoja, eikä teollisuuslaitoksiin sijoitettua pääomaa. Erotukseksi englantilaisesta, siirtomaaimperialismista, ranskalaista voidaan nimittää koronkiskuri-imperialismiksi. (3)

Alempana Lenin sanoo:

> On aivan tavallista, että lainan ehdoksi asetetaan, että osa siitä on käytettävä tuotteiden, varsinkin aseistuksen, laivojen ym. ostoon lainanantajamaasta. Ranska on sangen usein käyttänyt tätä keinoa kahden viime vuosikymmenen (1890-1910) aikana. Pääoman vienti ulkomaille muodostuu tavarain viennin edistämiskeinoksi. (4)

Kaikki köyhille maille annetut lainat eivät tietenkään ole luonteeltaan imperialistisia. Antamalla korottomia tai halpakorkoisia luottoja tai lahjoituksia ilman mitään erityisehtoja, sosialistiset valtiot voivat myötävaikuttaa oikealla tavalla alikehittyneiden maiden taloudelliseen kehitykseen. Se kehitysapu, jota entinen sosialistinen Neuvostoliitto 20-luvulta lähtien antoi eräille nuorille valtioille, kuten Kiinalle, Turkille ja Afganistanille, oli näiden maiden kansojen todellista tukemista niiden taistellessa imperialismia vastaan maansa itsenäisen rakentamisen puolesta. Samaa periaatteellista politiikkaa noudattaa tämän päivän Kiina, joka antaa monille Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maille suurenmoista apua. Tällä hetkellä Kiina rakentaa Tansanialle ja Sambialle Tan-Samrataa, joka on lähes 2000 km pituinen ja jota rakennetaan 1,2 miljardin DM:n (Saksan markan) suuruisen korottoman 30-vuoden lainan turvin.

Neuvostoliiton politiikka kolmannen maailman maita kohtaan perustuu, samoin kuin SEV-maitakin kohtaan, "kansainväliseen työnjakoon" ja vieläpä aivan erikoisesti köyhien maiden "perinteellisen" riippuvuuden "hyväksikäyttöön". Niinpä Kosyginin NKP:n 23. edustajakokouksessa pitämässä puheessa sanotaan:

> Neuvostoliitolle tämä yhteistyö (köyhien maiden kanssa, toimitus) tarjoaa lisää mahdollisuuksia kansainvälisen työnjaon laajem-

paan hyväksikäyttämiseen. Voimme ostaa jatkuvasti kasvavassa määrin näiden maiden perinteellisiä tuotteita — puuvillaa, lampaanvillaa, turkiksia, erikoismalmeja metalliseoksiin, kasviöljyä, hedelmiä, kahvia, kaakaopapuja, teetä ja muita raaka-aineita sekä valmistavaroita.

Myös J.F. Shamrai osoittaa valaisevassa kirjoituksessaan »Sosialistisen valtioiden ja kehitysmaiden välinen taloudellinen yhteistyö» (aikakauskirjassa »Narodny Asii i Afriki» 4/1968, saksannos DDR:läisessä aikakauslehdessä »Neuvostotieteet/Yhteiskuntatieteen saralta» 1969, s. 54 eteenpäin), miten "tarkoituksenmukaista" on "käyttää hyväkseen historiallisesti syntynyttä tilannetta, jossa tietyt maat erikoistuvat määrättyjen raaka-aineiden tuotantoon". Mutta hän menee vieläkin pitemmälle: Köyhien maiden pitäisi

> . . . harjoittaa jalostamattomien raaka-aineiden viennin ohessa myös puolivalmisteiden maastavientiä. Se säästää kuljetuskustannuksia ja mahdollistaa sitäpaitsi kehitysmaiden viennin lisäämisen. . . Sosialistisissa maissa sitävastoin voidaan säästää varoja siten, että luovutaan maahan tuotavien raaka-aineiden alkujalostusta suorittavista yrityksistä, jotka ovat näiden maiden taloudellisessa rakenteessa niukkatuottoisia. . . Erityisen suotuisasti tulee tässä suhteessa vaikuttamaan se, että sosialistiset maat ovat laajentaneet ennen kaikkea sellaisten laitteiden ja varusteiden vientiä kehitysmaihin, jotka voivat luoda siellä lisää vientimahdollisuuksia sellaisille tuotteille (tietyissä tapauksissa sellaisille raaka-aineille), joista sosialistiset maat ovat kiinnostuneita. Ongelman tämänkaltainen ratkaisu on myös kehitysmaille edullinen, koska se suo niille tilaisuuden maksaa sosialististen maiden tavaratoimitukset vasta rakennettujen tehtaiden ja laitosten tuotteilla, rakentaa nykyaikaisesti varustettuja teollisuusyrityksiä, joiden tuotantokapasiteettia ne voivat käyttää täysin hyväkseen jne. . . . Esim. YAT (Yhdistynyt Arabitasavalta, toim.) tulee maksamaan DDR:n rakentaman puuvillakombinaatin toimittamalla sille puuvillalankaa.

Edellä kerrottu voisi yhtä hyvin olla sanasta sanaan Yhdysvaltain imperialistien uuskolonialismin käytännön kuvausta. Imperialistien on helppo todeta, miten kannattamatonta on rajoittua kaikissa tapauksissa vain tuomaan raaka-aineita köyhistä maista, jalostaa ne omassa maassa ja viedä ne uudestaan maasta pois. Heille on usein paljon edullisempaa myydä koneita tai kokonaisia tehtaita köyhille maille raaka-aineiden jalostamiseksi jo siellä, jonka jälkeen valmiit tavarat tai puolivalmisteet tuodaan taas emämaihin. Siten eivät alene vain tuotanto- ja kuljetuskustannukset. He voivat siirtää kokonaisia tuotannonhaaroja, "jotka ovat niukkatuot-

toisia" imperialististen maiden "taloudellisessa rakenteessa", "matalapalkkaisiin maihin", joissa niistä kaikesta huolimatta muodostuu erittäin kannattavia. Tällaiset suunnitelmat eivät suinkaan tyydytä köyhien maiden väestön tarpeita, yhtä vähän kuin ne edistävät näiden maiden talouselämän kaikinpuolista ja riippumatonta kehittymistä. Tämänkaltaisella politiikalla ei pyritä maan sisäisten tarpeiden tyydyttämiseen, vaan imperialistien voittojen lisäämiseen. Tällaisten toimenpiteiden ei voida väittää lisäävän edes kotimaisen porvariston tuloja, koska, kuten lainauksessa esitetään, yritysten tuotteiden "myynnin" tarkoituksen on pitkän aikaa nuoren valtion Neuvostoliitolta saamien velkojen kuolettaminen. Neuvostoliitto varustaa yrityksen ja vaatii sitten itselleen maksutta valtaosan tuotannosta lainan takaisinmaksuna. Myymällä jatkuvasti varaosia ja useimmiten myös määrättyjä raaka-aineita, joita ilman nämä yritykset eivät voi toimia, eivät sosiali-imperialistit varmista itselleen ainoastaan markkina-alueita, vaan lisäävät edelleen myös köyhien maiden velkataakkaa.

Niinpä Intian ulkomaankauppaministeri Mishra ilmoitti, kuten »Handelsblatt» 26.5.1972 kertoi, että Neuvostoliitto oli tarjoutunut "toimittamaan Intialle terästä pulttien ja ruuvien valmistusta varten, mikäli Intia valmistaisi niitä vietäviksi Neuvostoliittoon." Vuoden 1972 kauppapöytäkirja edellyttää Intian toimittavan Neuvostoliitolle "tekstiilien ja kosmeettisten aineiden ohella ennen muuta akkuja, kaapeleita, kemikaaleja ja värejä". Bhilain terästehdas, eräs Intian suurimmista teollisuusyrityksistä, rakennettiin Neuvostoliiton luottojen turvin ja sitä laajennetaan aikanaan Neuvostoliiton avulla. Vaikka tehdas virallisesti onkin Intian valtion omaisuutta, s.o. suurtilanherrojen ja byrokraattikapitalistien yhteistä omaisuutta, niin sitä johtavat melkein yksinomaan neuvostoliittolaiset teknikot, ja huomattava osa tehtaan terästuotannosta toimitetaan Neuvostoliittoon. Eräs intialainen lehti kirjoittaa: "Neuvostoliitto laivaa Sudanista ostamansa puuvillan Intiaan jalostettavaksi ja kuljettaa sen sitten kehrättynä Neuvostoliittoon."

Neuvostoliiton ulkomaankauppaministeri Patolitshev kirjoittaa lehdessä »Neuvostoliitto tänään» 11/1972:

> On tärkeätä, että suhteemme yhä useampiin kehitysmaihin pohjautuvat **pysyvään työnjakoon**, joka on näiden maiden kansantalouksien imperialistisen riistojärjestelmän suoranainen vastakohta. (Lihavointi toimituksen.)

Aikaisemmin lainatussa Shamrain kirjoituksessa sanotaan myös näin:

> Sellaisen suuntauksen vallitessa sosialististen valtioiden suhteet kehitysmaihin voidaan rakentaa vankalle taloudelliselle perustalle. Vankimmillaan suhteet ovat silloin, kun ne saadaan aikaan luotto-

jen avulla. Tällaisissa tapauksissa kehitysmaiden tuotteille voidaan turvata horjumaton menekki ja sosialistisille maille määrättyjen tavaroiden jatkuva saanti.

Tämä merkitsee käytännössä, että köyhät maat on sidottava niin tiukasti Neuvostoliittoon, että niiden on pakko myydä tuotteensa sosiali-imperialisteille, tahtoivat ne sitä tai eivät.

Asekauppa on yksi lisäkeino vastaitsenäistyneiden maiden orjuuttamiseksi. Vaikka tästä ei luonnollisestikaan ole saatavissa kovin tarkkoja tietoja, on yleisesti tunnettua, että Neuvostoliitto myy suunnattomia määriä aseita sellaisille maille kuten Egypti, Intia ja Iran. On itsestään selvää, että kannatamme periaatteessa Neuvostoliiton asetoimituksia Egyptille, joka haluaa vapauttaa miehitetyt alueensa israelilaisista hyökkääjistä. Toisin on Intian laita. Se harjoittaa hyökkäävää politiikkaa naapureitaan Kiinaa ja Pakistania kohtaan ja, samoin kuin Irankin, tukahduttaa raa'asti kansanjoukkojen yhä voimakkaammaksi käyvän vastarinnan. Tähän mennessä Neuvostoliitto on myynyt jo yksin Intialle aseita n. 300 miljoonan sterlinkipunnan (= 2400 milj. DM) arvosta. Iranin shaahi-hallitus osti vuoteen 1967 mennessä Neuvostoliitosta aseita n. 200 miljoonan dollarin arvosta. Kiinan Kansantasavalta sensijaan, kuten Tsiao Kuanhua eräässä puheessaan YK:n yleiskokouksessa 15.11.1971 korosti, antaa "itsenäisyytensä puolesta" taisteleville valtioille ja kansoille maksutonta sotilaallista apua" ja kieltäytyy "esiintymästä asekauppiaana". Sosiali-imperialistit käyttävät häikäilemättä hyväkseen eri maiden oikeutettuja ja epäoikeutettuja asetarpeita syöstäkseen ne velkaisuuteen ja riippuvaisuuteen.

Saamme hyvän kuvan siitä miten musertavan velkataakan alle imperialistit ovat saattaneet eräitä maita esim. Intian rahaministerin Chavanin ilmoituksesta (»Frankfurter Rundschau» 16.8.1971), että hänen maansa oli vuonna 1970 "maksettava Japanille takaisin peräti 33,7 miljoonaa rupiaa enemmän kuin mitä se oli saanut luottoapua Tokion hallitukselta. Kielteistä Intialle oli myös Maailmanpankin (tappio 116,2 miljoonaa rupiaa), Neuvostoliiton (tappio 212 miljoonaa), Tshekkoslovakian (tappio 71,7 miljoonaa), Puolan (tappio 35,7 miljoonaa) ja Jugoslavian (tappio 1,7 miljoonaa) pääomaapu." Varainhoitovuonna 1971/72 Intia tulee ottamaan (Handelsblatt» 7.4.1972) Neuvostoliitolta uusia luottoja 223,5 miljoonan rupian arvosta ja maksamaan samanaikaisesti 409,1 miljoonaa rupiaa takaisin.

Siksi kuulostaakin pilkanteolta, kun E.K. Semenow kirjoittaa (»Yhteistyötä edistyksen nimissä», Moskova 1968):

> ... Tämänluonteiset suhteet ovat Intian keskiporvaristolle, joka ei ole kiinnostunut yhteisomistuksellisten yritysten perustamisesta

lännen monopolien kanssa, erityisen edullisia, koska niitä ei siten uhkaa itsenäisyytensä menettäminen.

On pantava merkille, että Neuvostoliiton lisäksi muutkin revisionistien hallitsemat maat ovat ryhtyneet liiketoimiin "kehitysavun" varjolla. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että niistä olisi tullut itsenäisiä imperialistisia valtoja. Ne ovat kuten ennenkin Neuvostoliiton sosiali-imperialismin alaisia. Niiden harjoittama pääomanvienti on vain Neuvostoliiton pääomanviennin jatke. Se on vastaavaa kuin Israelin tai Tshiang Kai-shekin politiikka, nehän ovat itse taloudellisesti täysin Yhdysvalloista riippuvaisia, ja niiden "kehitysapu" toimii ainoastaan amerikkalaisen imperialismin taloudellisen hyökkäyksen jatkeena. Alistetussa asemassa olevat revisionistiset maat ovat monesti edelläkävijöitä investoidessaan sinne, missä voitonsaantimahdollisuudet eivät ole kovin varmoja tai minne Neuvostoliitto ei poliittisten syiden vuoksi vielä voi itse mennä.

Sosiali-imperialistit käyttävät hyväkseen eräiden nuorten valtioiden suunnatonta velkaantumista, jota varsinkin aseostot vielä pahentavat, pakottaakseen ne toimittamaan yhä suurempia raaka-ainemääriä Neuvostoliittoon. Samanaikaisesti se vie näihin maihin runsaasti oman maansa tuotteita estäen siten maiden sisäisen talouselämän kehittymisen, ja pyrkii jatkuvasti lisäämään niiden velkaantumista. Niiden tavaroiden hinnat, joita nämä maat myyvät, poljetaan alas, samalla kun neuvostoliittolaisia tavaroita tyrkytetään kiskurihintoihin.

Neuvostoliiton ja eräiden nuorten valtioiden väliset kauppasuhteet saavat yhä enemmän monopolistisen luonteen. G. Pavlov kirjoittaa »Mezhdunarodnaja zhisn»-lehdessä 9/1970:

> Esimerkiksi YAT:n tuonnissa on Neuvostoliiton osuus 100 % hiili- ja maaöljytuotteista, 60 % raakaöljystä ja yli 30 % puutavarasta, ja Iranin tuonnissa 90 % portland-sementistä, 60 % puutavarasta ja 50 % raakaraudasta.

Toisaalta

> Neuvostoliitto osti 1968/69 98 % Iranista viedyistä neuletuotteista ja 87 % valmiista vaatteista. Intiasta Neuvostoliitto osti 55 % miesten paitojen koko viennistä ja 50 % nahkakenkien viennistä.

Erityisen merkittävä oli sosiali-imperialistien suunnitelma käyttää Kiinan Kansantasavallan luonnonvaroja Siperian ja Itä-Aasian teollistamisen raaka-ainepohjana. Kiina oli tarkoitus sitoa tähän suunnitelmaan lisäämällä Kiinan velkaantumista Neuvostoliitolle. Tämä ilmenee M.I. Sladkovskin artikkelista »Wneshnjaja torgovlja»-lehdessä (Moskova, numero 10/1957), jossa sanotaan mm.:

"Erittäin tärkeä merkitys Neuvostoliiton ja Kiinan taloudellisten suh-

teiden lähentämiselle ja laajentamiselle edelleen tulee olemaan Neuvostoliiton kansantalouden kehittämisen kuudennella viisivuotissuunnitelmalla (1956-1960), joka edellyttää mittavan teollisuuden rakentamista Länsi- ja Itä-Siperiaan sekä Kauko-Itään, eli alueille, jotka rajoittuvat välittömästi Kiinaan. . . Mahtavan teollisuusalueen luominen Neuvostoliiton itäosiin mahdollistaa Neuvostoliitolle Kiinan alituisesti kasvavan laite- ja varustetarpeen tyydyttämisen, minkä lisäksi näiltä alueilta tapahtuvat toimitukset voidaan suorittaa kolme tai neljäkin kertaa nopeammin kuin Neuvostoliiton keski- ja Euroopan puoleisilta alueilta, eivätkä rautatierahtikustannukset tule ylittämään Euroopan tai Amerikan satamista tapahtuvan laivakuljetuksen kustannuksia. . . Kiinan valtavat wolframi-, tina-, molybdeeni-, elohopea-, lyijy- ja muiden seos- ja harvinaisten metallien varat ja niiden louhinnan lisääminen mahdollistavat Kiinan Kansantasavallan toiminnan pitkän aikaa näiden metallien päätoimittajana sosialistisille mailleen, niiden joukossa Neuvostoliitolle."

Maksuliikenteessään Kiinan kanssa Neuvostoliitto käytti clearing-järjestelmää, jolloin kaikki molemmin puolin tapahtuvat maksut suoritettiin kaksipuolisten maksusopimusten välityksellä ruplan pohjalta. Tämä vaikutti Kiinan Kansantasavallan vahingoksi, koska rupla arvostettiin tällöin korkeammalle kuin virallisen Moskovan kurssi tai ruplan kansainvälinen vaihtoarvo edellytti. Vuosina 1950-59 tapahtuneiden huomattavien teollisuuslaitteiden toimitusten vuoksi Kiinan kauppatase oli joka vuosi alijäämäinen. Mutta jo vuodesta 1956 lähtien, jolloin ilmaantuivat ensimmäiset erimielisyydet revisioituneen NKP:n ja KKP:n välille, Kiina vähensi velkojaan, jotka olivat syntyneet Neuvostoliiton taloudellisesta avusta, voimistamalla tavaratoimituksiaan. Se ei vaatinut sen enempää lahjoja kuin velkojensa mitätöimistäkään. Kiina varjeli taloudellista ja poliittista riippumattomuuttaan sosiali-imperialistien suhteen eikä alistunut kiristykseen silloinkaan, kun sosiali-imperialistit vetivät takaisin teknikkonsa sekä aloitettujen tai suunniteltujen tehdaslaitosten rakennussuunnitelmat aiheuttaakseen Kiinalle taloudellista vahinkoa.

Neuvostoliitto on tätä nykyä Intian toiseksi suurin kauppakumppani Yhdysvaltain jälkeen ja on sivuuttanut entisen siirtomaavallan Englannin. Jos otamme Itä-Euroopan maat kokonaisuutena, niin ne ovat 1969-1970 3074,5 miljoonan rupian arvoisella tuonnillaan ohittaneet Yhdysvaltain 2375,8 miljoonan rupian arvoisen tuonnin. (»The Times of India Directory and Yearbook» 1971, s. 178) Neuvostoliiton Intiassa menestymisen salaisuus on siinä, että asekaupoistaan huolimatta sosiali-imperialistit ovat ymmärtäneet hankkia käsiinsä sellaisten ratkaisevan tärkeiden teollisuudenalojen kuten terästeollisuuden, sähköteollisuuden jne. valvonnan. Niinpä Neuvostoliiton suuri taloudellinen ja poliittinen vaikutusvalta Intiassa ei olekaan verrattavissa siihen, että se on vuosina 1951-1970 antanut

vain 5,6 % Intian saamasta kehitysavusta, ja on 6 520 miljoonan rupian suuruisella taloudellisella avullaan vasta viidennellä sijalla Yhdysvaltain, Maailmanpankin, Länsi-Saksan ja Ison-Britannian jälkeen (sama teos, s. 166).

Myös Afganistan on yksi Neuvostoliitosta eniten riippuvaisia maita. Tilastollisen kokoomateoksen »The Middle East and North Africa» (18 osa, Lontoo 1971, s. 131) mukaan Afganistan sai toisen viisivuotissuunnitelmansa (1962-66/67) kuluessa taloudellista apua yhteensä 352,5 miljoonan dollarin arvosta. Siitä oli 65 % peräisin Neuvostoliitosta, 23 % Yhdysvalloista ja 9 % Länsi-Saksasta. Tähän tulee lisäksi vielä huomattava sotilaallinen apu. Neuvostoliitto on ollut jo pitkään Afganistanin suurin kauppakumppani. 1967-68 Afganistan vei tavaroita 5018 miljoonan afganin arvosta. Siitä sai yksin Neuvostoliitto tavaroita 1668 miljoonan afganin arvosta. Toisella tilalla seurasi Intia vajaalla puolella, nimittäin 816 miljoonalla (sama teos, s. 135). Taulukko II osoittaa Afganistanin Neuvostoliiton kanssa käymän kaupan tappiollisuuden 60-luvun alussa neljän suurimman vientitavaran kohdalla, joita Neuvostoliitto siihen aikaan toi maasta. (Tätä nykyä Neuvostoliitto ostaa Afganistanista pääasiallisesti maakaasua.) Kuten nähdään, Neuvostoliitto painaa Afganistanin vientihinnat vieläkin alemmaksi kuin yhdysvaltalaiset imperialistit.

Neuvostoliitto on myös Egyptin suurin kauppakumppani. 323,9 miljoonan Egyptin punnan arvoisesta viennistä meni jo 1969 107,0 miljoonan arvosta Neuvostoliittoon. Toisella tilalla seuraa Intia vain 16,7 miljoonalla punnalla (sama teos, s. 715). Egyptin tärkein vientitavara on sen puuvilla, jonka jo englantilaiset kolonialistit olivat tehneet maan talouden tärkeimmäksi haaraksi. 1968-69 Egypti vei 4,783 miljoonaa qantaria (1 qantar = 44,9 kg) puuvillaa. Siitä tuli Neuvostoliiton osalle 1,171 miljoonaa qantaria. Toisella tilalla tuli Japani vain 0,496 miljoonalla qantarilla (sama teos, s. 716). Taulukkoon III on laskettu eräiden Neuvostoliiton Egyptiin viemien tavaroiden hinnat. Tällöin on valittu ne tavarat, joita Neuvostoliitosta ostavat sekä Egypti, Länsi-Saksa että DDR, ja verrattu niitä hintoja, jotka Egypti joutuu maksamaan niihin, jotka on taulukossa I laskettu Länsi-Saksalle ja DDR:lle. Kuten nähdään, Egypti on vieläkin huonommassa asemassa kuin DDR. Egyptin suurempi etäisyys Neuvostoliitosta ei muuten merkitse mitään tässä yhteydessä, koska ilmoitetuissa hinnoissa ei ole otettu huomioon kuljetuskustannuksia.

TAULUKKO II

Afganistanin vienti Neuvostoliittoon, Yhdysvaltoihin ja Intiaan (1963/64)

		NL	USA	Intia
Kuivatut	Määrä	10566,6	48,8	10273,1
hedelmät	Arvo	141603	1410	315556
ja pähkinät	Hinta	13,40	28,89	30,72
Öljypit.	Määrä	11879,3	34,0	484,6
siemenet	Arvo	93090	248	11697
	Hinta	7,84	7,29	24,14
Villa	Määrä	3969	255,4	10,2
	Arvo	276700	39175	2991
	Hinta	69,71	153,35	293,24
Raaka-	Määrä	12733,3	—	342,8
puuvilla	Arvo	470715	—	12735
	Hinta	36,97	—	37,16

Määrä tonneina — Arvo tuhansia afganeja — Hinta tuhansia afganeja/t
Huomautus: 1963/64 12,53 afgania 1 DM

Lähde: »Afghanistan's Foreign Trade 1335 through 1342», julk. Afganistanin Kuninkaallinen Kauppaministeriö, 1965, ss. 96, 98, 102, 103.

TAULUKKO III

Neuvostoliiton vienti Egyptiin. Hintavertailu DDR:n ja Länsi-Saksan vientiin

			Egypti	DDR	Länsi-Saksa
	Määrä	Arvo	Hinta	Hinta	Hinta
Kivihiili (tuh.t)	449	7561	15,15	12,65	6,94
Laatuasbesti (t)	3476	489	140,62	121,37	108,86
Valurauta (tuh.t)	48	3291	68,56	39,97	41,58
Rautamurska (tuh.t) (romu)	55,2	3050	55,25	34,86	25,88
Sahatavara (tuh. m)	10,5	1569	149,43	118,46	139,33
Sulfiittisell. (t)	8230	1321	160,52	144,27	142,14
Sulfaattisell. (t)	7581	1213	160,00	126,55	115,85

Arvo tuhansia ruplia — Hinta ruplaa/tonni tai ruplaa/m

Lähde: »Wneschnjaja torgowlja SSSR sa 1971 god», s. 283/284. DDR:n ja Länsi-Saksan maksamat hinnat taulukosta I

Mutta sosiali-imperialistit eivät ole enää pitkään aikaan olleet tyytyväisiä ainoastaan tälläisiin imperialistisiin voittoihin. Jo edellä siteerattu Shamrai ilmoittaa, että neuvostoliittolaiset luotot näyttävät kaikesta huolimatta yhä useammin omaavan entistä "vähäisemmän hyötyvaikutuksen". Mutta häntä harmittaa eniten se, vaikkei hän sitä avoimesti sanokaan, että nuoret valtiot useimmiten juuri "kehitysavun" vuoksi kurjistuvat siinä määrin, etteivät ne pysty maksamaan velkojaan takaisin. Tämän vuoksi tulisi etsiä Shamrain mukaan "taloudellisen yhteistyön uusia, tehokkaampia muotoja". Sosiali-imperialistit eivät halua enää rajoittua sellaisiin pääomaviennin alkeellisiin muotoihin kuin lainoihin. He valmistautuvat ottamaan pitkän askeleen eteenpäin uuskolonialistisella tiellä osallistuakseen välittömästi ulkomaisiin yrityksiin. Ulkomaisten yhtiöiden osakkeenomistajina he haluavat varmistaa itselleen kiinteän osuuden työläisistä puristetusta voitosta. Sillä sellaisten uusien riistämisen "muotojen" etsiminen on, kuten Shamrai jatkaa em. selostustaan,

> ...johtanut viime aikoina yhteistyön teoreettisen ja käytännöllisen käsitteen määrättyihin muutoksiin. Niinpä sosialistisissa maissa tätä nykyä keskustellaankin siitä, onko osallistuminen sekayhtiöihin yhdessä kehitysmaiden kanssa mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Tästä kysymyksestä revisionistisen talousteoreetikkojen kesken syntyi erimielisyyksiä. Shamrai esittää vastustajien perusteluja. On mielenkiintoista, ettei kukaan näytä piittaavan vähääkään siitä, että sellaisilla sekayhtiöillä on avoimesti imperialistinen luonne. Ei, pohditaan vain sitä, etteivät sellaiset suoranaiset omistussuhteet ehkä olekaan "tarkoituksenmukaisia", että "tuotetun lisätuotteen jakamisessa", siis voitonjaossa, voisi syntyä riitaisuuksia. Siitä huolimatta voitolle pääsi mielipide, jonka mukaan sellaiset osallistumiset olisivat edullisia. Niinpä jo vuoden 1968 loppuun mennessä oli syntynyt Shamrain kertoman mukaan koko joukko sekayrityksiä, mm. "bulgarialais-guinealainen sekayhtiö Guinean metsärikkauksien hyväksikäytön aloittamiseksi" sekä "puolalais-intialaisia, jugoslavialais-tansanialaisia ja -tunisialaisia sekayhtiöitä ja bulgarialaisia ja neuvostoliittolaisia Guineassa ja Etiopiassa." Kuten nähdään, alistetussa asemassa olevat revisionistiset maat ovat tässä edelläkävijän osassa. Revisionistisen maan osuus voitosta suoritetaan "toimittamalla asianomaisen yrityksen tuotteita". Nyt ei siis vain imperialistisen sijoitusten takaisinmaksu tapahdu tavaratoimitusten kautta; revisionistiset maat saavat sen lisäksi myös voittoa ja senkin tavaratoimitusten muodossa. Mutta koska he itse ovat vasta-alkajia imperialistisessa sijoitustoiminnassa, lisäarvon jakamisen sijoittajamaan ja kotimaisen porvariston kesken tulee tapahtua

...sellaisessa suhteessa, että asianomainen kehitysmaa yhtiökumppania valitessaan suo etusijan jollekin sosialistiselle maalle. Toisin sanoen sosialistisen maan sijoituksistaan saama voitto tulee jäämään oleellisesti vähäisemmäksi kuin mitä kilpailevat kapitalistiset yhtiöt vaativat itselleen. Samalla tämän voiton tulee kuitenkin ei vain korvata sosialistiselle maalle todelliset kulut, vaan myös taata sijoitettujen varojen tietty kasvu (em. teos).

(Tässä yhteydessä on vielä silmiinpistävää se seikka, että DDR:läinen saksantaja yrittää keinotella "voittoa" vastaavien saksankielisten sanojen "Gewinn" ja "Profit" avulla hämärtääkseen näin sosiali-imperialistisen riiston luonteen. Venäjänkielisessä alkutekstissä "Gewinniä" ja "Profitia" ilmaisee yksi ja sama sana.) Mutta sosiali-imperialistien aluksi vähäisempi voitto ei anna heille lainkaan aihetta huoleen:

Se selittyy siitä, että sosialistisen maan sekayhtiöihin osallistumisen taloudelliset edut eivät toteudu vain sijoituksista saatavana voittona, vaan myös muita kanavia myöten: markkinoiden laajentumisena, kyseisten tuotteiden jatkuvan tuonnin varmistamisena ja — tämän mahdollisena seurauksena niiden tuottamisen laajentamisesta luopumisena, mikäli se olisi maan taloudellisessa rakenteessa epäedullista, jne. (em. teos).

Yksikään näistä eduista ei ole ollut lännen imperialistivalloille tuntematon enää pitkään aikaan. Myös tässä pääomanvienti on tavaranviennin lisäämiskeino. Myös tässä imperialistit voivat ulkomaisten yritysten suoranaisen valvonnan avulla määrätä ne tyydyttämään emämaiden tuontitarpeita. Myös tässä kapitalistit luopuvat mielihyvin laajentamasta tuotantoa omassa maassaan, jos he voivat sijoittaa pääomansa tuottavammin ulkomaille.

Ainoana erona näiden sosiali-imperialististen sekayhtiöiden ja muiden imperialististen valtojen vastaavien välillä on se, että sosiali-imperialistit puristettuaan sekayhtiöstä tarpeeksi voittoja sijoitusosuutensa kattamiseksi ja varmistettuan pääomansa vastaavan kasvun lupaavat luovuttaa yritykset "kokonaan kyseisen kehitysmaan hallintaan". Kysymys on vain siitä, kuinka kauan kestää ennenkuin näin tapahtuu. Onko yritys enää sen jälkeen yleensä kannattava? Eikö siihen mennessä tarvita tuotantolaitteistojen merkittäviä laajentamisia ja uudistamisia, jotka avunsaajamaan tuotantorakenteen yksipuolisuuden vuoksi tulevat olemaan mahdollisia ainoastaan Neuvostoliiton uusien sijoitusten turvin?

Sekayhtiöden perustaminen merkitsee uutta laadullista harppausta sosiali-imperialismin kehityksessä. Kun valtio myy tehtaan toiselle valtiolle ja vaatii maksun vain tuotantolaitteiden hinnasta, se ei ole vielä mitään imperialismia, vaan yksinkertainen kauppatoimi. Sosialistinen Kiina myy

tehtaita Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan edistyksellisille maille, jolloin ne muuttuvat heti kyseisen valtion omaisuuseksi ja sen tarvitsee suorittaa vain tuotantolaitoksen arvo. Tällöin on huomattava, että Kiina myy usein tällaiset tehtaat joko alihintaan tai jopa antaa ne kokonaan lahjaksi. Samoin on luonnollista, että Kiina ostaa kokonaisia tuotantolaitoksia lännen kapitalistisilta mailta. Aivan toista on kuitenkin, jos imperialistinen valtio on yrityksen **osaomistaja,** jos se tuotantolaitoksen perustamiskustannusten lisäksi ottaa itselleen vielä määrätyn osan **lisäarvosta.** Siitä alkaa imperialismi. Ja juuri näin on neuvostoliittolaisten sekayhtiöiden laita.

Puolustellakseen tätä köyhien kansojen imperialistista riistoa revisionistiset teoreetikot eivät kavahda edes marxilaisen talousteorian karkeata vääristelyä. Marxhan on osoittanut, että määrätyn tehtaan tuotannon arvo koostuu kolmesta osasta: kiinteästä pääomasta (C) (tuotantolaitoksen ja raaka- ja apuaineiden arvosta), muuttuvasta pääomasta (V) (työpalkasta) ja lisäarvosta (M). Lisäarvo syntyy Marxin mukaan yksinomaan siitä työajasta, josta työläiselle ei makseta palkkaa. Sen siis luovat yksin työläiset. Erinomaisimmatkaan koneet ja raaka-aineet eivät voi synnyttää enempää arvoa, kuin mitä työläiset niitä valmistaessaan niihin sisällyttävät. Tuotantoa rationalisoimalla kapitalisti voi jopa panna työläiset luomaan suuremman lisäarvon; mutta itse hän ei voi luoda mitään arvoa, lisäarvosta puhumattakaan. Marx paljasti ne vulgääritaloustieteilijät, jotka pyrkivät viime kädessä vain todistamaan sen järjettömän väitteen, että myös kapitalistit myötävaikuttavat lisäarvon luomiseen. Nämä herrat tahtoivat tällä tavoin oikeuttaa kapitalistisen riiston. Marx sitävastoin opetti: ainoastaan työläiset voivat luoda lisäarvon; jos kapitalistit ottavat sen itselleen, niin se ei ole mitään muuta kuin varkautta, riistoa.

Nämä ovat marxismin peruskäsityksiä. Silti eräs muka-marxilainen teoreetikko, juuri ystävämme Shamrai, päätyy toteamaan seuraavaa edellä jo useasti lainatun kirjoituksensa lopussa:

> Mutta koska ... ainoastaan ihmistyö pystyy tuottamaan arvon ja lisätuotteen (eli puhtaan voiton), sekayhtiössä tuotettu lisätuote on **yleensä** sen maan työtätekevien työn tulosta, jossa sekayhtiö sijaitsee. Siksi onkin täysin luonnollista, jos tämä maa esittää vaatimuksia kyseisessä yrityksessä tuotetun lisäarvon suhteen. Mutta tässä yrityksessä tuotetun lisätuotteen (eli puhtaan voiton) suuruus ei riipu suoranaisesti työvoiman määrästä. M:n absoluuttiseen suuruuteen vaikuttaa epäilemättä myös joukko muita tekijöitä, esim. työn tekninen varustelu, sen varustaminen pääomilla, käyttövoimalla ja raaka-aineilla, työläisten ammattitaitoisuus, työn järjestely jne. Sosialistisen maan osallistumisen ansiosta luodaan edellytykset tekniselle varustamiselle, ammattityöläisten koulutta-

miselle ja koneiden käyttöönotolle. **Siksi on täysin luonnollista, että osakkaana oleva maa saa vastaavan osuuden puhtaasta voitosta (M:stä).** Kaikkien näiden monimutkaisten taloudellisten yhteyksien täytyy heijastua lisätuotteen (puhtaan voiton) jakamisen menetelmissä ja olla tämän jakamisen perusteiden määrittelemisen lähtökohtana. (Lihavoinnit toimituksen.)

Vääristely alkaa jo siinä, missä tekijä esittää tosiasian, että lisäarvo — **ei "yleensä", vaan aina** — on kunkin maan työtätekevien työn tulosta, siten, että **"maalla"** s.o. valtiolla, kotimaisella porvaristolla, on vaatimuksia lisäarvon suhteen. Nuorten valtioiden porvaristolla on tietenkin vaatimuksia lisäarvon suhteen, koska on kysymys kapitalistisista valtioista. Ja kapitalismin vallitessa lisäarvo, kuten tehtaat ja tuotanto yleensäkin, kuuluvat juuri porvaristolle. Tällöin näiden maiden porvaristolla on luonnollisestikin **lisäarvon tuottamisen kanssa** yhtä vähän tekemistä kuin Brezhnevillä kaukaisessa Moskovassa tai kenellä tahansa muulla työläisiä lukuunottamatta. Tätä "marxilainen" teoreetikkomme ei sano. Sillä jos hän sanoisi A:n, hänen olisi sanottava B:kin, nimittäin Brezhnev ja kumppanit esittävät "vaatimuksiaan" lisätuotteen suhteen ainoastaan sen vuoksi, että ovat pesunkestäviä kapitalisteja, koska he ovat kaiken maailman kapitalististen yritysten osakkaina. Tämän sijasta Shamrai keittää kokoon sen marxismille täysin vastakkaisen ja porvarillisten taloustieteilijöitten eri muodoissa toisteleman teorian, että "työn tekninen varustelu, sen varustaminen pääomin, käyttövoimalla ja raaka-aineilla" samoin kuin neuvostoliittolaisten kouluttajien opetustoiminta muka luovat lisäarvoa. Tätä ei voi sanoa miksikään muuksi kuin imperialismin pyhittämiseksi. Hänen sanojensa syvin sisältö on: "Riistäminen on oikeutettua."

2. Neuvostoliiton poliittinen ja sotilaallinen kiristystoiminta

Imperialismi synnyttää sisäisen välttämättömyytensä pakosta sotia ja sodanvaaraa. Imperialistiset maat ovat aina tehostaneet herkeämättä sotavalmistelujaan. Niiden koko sisä- ja ulkopolitiikkaa määrää militarismi, sotavarustelu ja kiihkokansallinen propaganda. Ne eivät lyö laimin ainuttakaan tilaisuutta esiintyä herroina heikompia maita kohtaan, painostaa niitä, uhkailla niitä, puuttua jokaisella tekosyyllä niiden sisäisiin asioihin ja orjuuttaa niitä.

Tämä yleinen totuus pätee tarkalleen myös sosiali-imperialismiin, jota neuvostorevisionistinen johtoryhmä harjoittaa. He ovat alistaneet valtansa alle melkein kaikki SEV-maat ja joitakin muita valtioita, eivätkä vain taloudellisesti, vaan myös poliittisesti ja sotilaallisesti. Samanaikaisesti he

valmistautuvat sotaan maailman jakamiseksi uudelleen, ja entistä useampien kansojen orjuuttamiseksi.

Sosiali-imperialismin aggressiivinen olemus tuli ilmeiseksi sen miehittäessä Tsekkoslovakian elokuussa 1968. Vuoden 1968 alussa Dubcekin revisionistinen ryhmä oli noussut valtaan Tsekkoslovakiassa. Se yritti höllentää maansa poliittista ja taloudellista riippuvuutta Neuvostoliitosta ja kääntyä enemmän Yhdysvaltain ja Länsi-Saksan imperialistien puoleen. Dubcekin linja ilmensi sosiali-imperialistien ja Itä-Euroopan maiden revisionististen johtajien välisten ristiriitojen kärjistymistä, jälkimmäisten pyrkiessä pääsemään riippumattomammiksi sosiali-imperialisteista kapitalismin palauttamisessa ja pitämään suurempi osa voitosta itsellään. Dubcekin ryhmittymä käytti tässä hyväkseen Tsekkoslovakian väestön tyytymättömyyttä sosiali-imperialismin toimintaan. Tämä kehitys oli sosiali-imperialisteille vaarallista. He pelkäsivät, että Dubcekin esimerkki tarttuisi muihin Itä-Euroopan maihin. Sen vuoksi he aloittivat suuren propagandakampanjan Tsekkoslovakian johtajia vastaan ja pitivät vahvistettuja sotaharjoituksia toistuvasti Tsekkoslovakian rajalla. Lopulta Neuvostoliiton joukot marssivat elokuun 20 päivän ja 21 päivän välisenä yönä salaa, yllättäen, ilman mitään ennakkovaroitusta Tsekkoslovakiaan ja miehittivät koko maan muutamassa tunnissa. Lavastaakseen operaationsa "kansainväliseksi toimenpiteeksi" ja välttyäkseen ottamasta koko syytä omille niskoilleen he pakottivat DDR:n, Puolan, Unkarin ja Bulgarian myös osallistumaan miehittämiseen. Viimeksimainittujen joukot poistettiin kuitenkin pian, mitä vastoin neuvostoliittolaiset joukko-osastot — kaikista miehityksen "ajallisesta rajoittamisesta" esitetyistä lupauksista huolimatta — ovat jatkaneet miehitystä tähän päivään saakka.

Tämä hyökkäys oli itsenäisen valtion itsemääräämisoikeuden avointa loukkaamista eikä sitä voida mitenkään verrata vuoden 1956 lokakuun Unkarin tapahtumiin. Silloin Unkarin kansan laillinen johto, työläisten ja talonpoikien vallankumoushallitus, jota johti kommunistisen puolueen keskuskomitea, pyysi Neuvostoliittoa auttamaan Unkarin työtätekeviä kansandemokraattisen järjestyksen suojelemisessa. Silloin Neuvostoliitto noudatti kansainvälistä velvollisuuttaan. 1968 sitävastoin **ensinnäkin** sekä Neuvostoliitto että Tsekkoslovakia olivat jo kotvan aikaan toteuttaneet kapitalismin palauttamista. Vaikka Tsekkoslovakian johtomiehet olisivatkin pyytäneet Neuvostoliittoa hyökkäämään maahan, niin tämä ei olisi ollut mitään kansainvälistä apua vaan imperialistien apureilleen antamaa tukea. **Toiseksi** on kiistaton tosiasia, ettei Tsekkoslovakian valtion eikä puolueen johto ollut kutsunut neuvostoliittolaisia joukkoja. Tsekkoslovakian kaikki johtavat revisionistit, Husak mukaanluettuna, päinvastoin sanoutuivat siitä silloin mitä kiivaimmin irti. Sosiali-imperialistit tosin julkaisivat ns. "Tsekkoslovakian puolueen ja valtion johtomiesten vetoo-

muksen", mutta tähän päivään mennessä kukaan ei ole kuitenkaan ilmoittanut, kuka tämän "vetoomuksen" lienee allekirjoittanut. Pian sosiali-imperialistit hylkäsivät "vetoomuksesta" puhumisenkin ja veivät sen sijaan Dubcekin, Svobodan ja muita Tsekkoslovakian johtajia Moskovaan, missä nämä muutamien päivien perästä antoivat siunauksensa Neuvostoliiton hyökkäykselle. Ehkäpä he pelastivat siten henkensä. Kansan keskuudessa nauttimansa arvonannon he kuitenkin pyyhkäisivät siten jäljettömiin. Tänään Tsekkoslovakia on kahlittu entistä tiukemmin sosiali-imperialistien herruuteen.

Olemme jo viitanneet lyhyesti Tsekkoslovakian tapahtumien todellisiin syihin. Tarkastelkaamme nyt niitä perusteluja, joiden avulla sosiali-imperialistit yrittävät puolustella hyökkäystään, mutta jotka itse asiassa paljastavat heidän imperialistisen luonteensa.

Neuvostojohtajat väittävät, että Tsekkoslovakian sosialistinen järjestelmä oli uhattuna. Ja koska Dubcekin ryhmittymä ei ollut ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin "vastavallankumouksen estämiseksi", neuvostorevisionistien osalle lankesi "sosialismin saavutusten puolustaminen". "Luokkavelvollisuutemme, uskollisuutemme sosialismille, **huoli valtioittemme eduista**, sosialismin kohtalosta ja Euroopan rauhasta **pakottivat** meidät siihen", kuten Breshnev asian NKP:n 24. edustajakokouksessa ilmaisi. (Lihavointi toimituksen.)

Neuvostorevisionistit siis haluavat puolustaa "sosialismin kohtaloa"? Ja kuitenkin juuri he ovat kumonneet proletariaatin diktatuurin Neuvostoliitossa, ja harjoittavat kapitalismin kaikinpuolista palauttamista. "Sosialismin saavutukset" olivat joutuneet uhanalaisiksi Tsekkoslovakiassa? Ei suinkaan, herrat revisionistit, ne eivät olleet joutuneet uhanalaisiksi, vaan ne oli tuhottu jo kauan sitten. Juuri itsehän te olitte lakeijanne Novotnyn kanssa polkemassa jalkoihinne Klement Gottwaldin ja Tsekkoslovakian työväenluokan saavutuksia.

Jos Tsekkoslovakiassa vallitsi aikaisemmin proletariaatin diktatuuri, niin miksi proletariaatti ei käyttänyt tätä diktatuuriaan vastavallankumouksen lyömiseksi? Olihan sillä aseita ja organisaatio? — Vastavallankumous oli voittanut jo ajat sitten.

Esimerkkinä tästä vaarasta, joka muka uhkasi Tsekkoslovakian oletettua sosialismia, neuvostorevisionistit mainitsevat monesti Ota Sikin revisionistiset talousteoriat, jotka — kuten he muka kauhukseen havaitsivat — tähtäsivät kapitalismin palauttamiseen. Tästä voimme varmasti olla täysin yhtä mieltä. Mutta kenen edustajana Ota Sik toimi? Pohjimmiltaan hänen käsityksensä sosialistisen talouden "parantamisesta" eivät eroa hänen kunnioitetun neuvostoliittolaisen oppi-isänsä Liebermannin käsityksistä. Ne eivät menneet pitemmälle kuin monien revisionististen talous"uudistajien" teoriat Neuvostoliitossa, DDR:ssä, Puolassa tai Un-

karissa. Vuoden 1968 elokuun miehitykseen saakka hänen kirjansa olivat oppikirjoina revisionistisen maiden yliopistoissa. Niinpä Ota Sikin revisionistinen teos, "Talous—Edut—Politiikka", julkaistiin vuonna 1966 Berliinissä Dietz-kustantamon, SED:n (Saksan sosialistisen yhtenäisyyspuolueen) virallisen kustantamon, toimesta saksankielellä. Ja vieläpä sellaisen esipuheen kanssa, jossa ihastellaan "erittäin mielenkiintoista teosta", "tärkeätä panosta", "hyvin monia ja mielenkiintoisia heräteitä laajan sosialistisen rakennustyön lukuisien ajankohtaisten kysymysten ratkaisemisesta" jne.

Toiseksi väitetään, että "vastavallankumouksellisten" tarkoituksena oli reväistä Tsekkoslovakia irti "sosialistisesta leiristä" ja syöstä maa amerikkalaisten imperialistien ja länsisaksalaisten revanshistien kitaan. Mutta ketkä ylipäänsä ovat hajoittaneet sosialistisen leirin marxismin revisionismilla? Ketkä ovat avanneet maansa portit länsisaksalaisille ja japanilaisille imperialisteille rosvoamaan raaka-aineita ja riistämään työvoimaa? Ketkä toimivat tiiviissä yhteistyössä Yhdysvaltain imperialistien kanssa "maailman ongelmien ratkaisemiseksi"? Juuri Hrustshev, Brezhnev ja heidän kaltaisensa, jotka nyt tahtovat innokkaasti puolustaa "sosialistista leiriä".

Mutta siinäkin tapauksessa, että Neuvostoliitto olisi vielä sosialistinen maa, se ei soisi sille mitään oikeutta sekaantua aseellisesti toisen sosialistisen maan asioihin ilman ja vastoin tämän valtion hallituksen, kommunistisen puolueen ja kansan tahtoa. Kansojen itsemääräämisoikeuden tunnustaminen on eräs marxismi-leninismin perusperiaatteista. Neuvostoliiton vuodelta 1936 peräisin olevassa perustuslaissa, joka laadittiin Stalinin johdolla, tunnustetaan jopa vapaaehtoisesti yhteenliittyneiden liittotasavaltojen oikeus erota Neuvostoliitosta. Vuoden 1957 Moskovan julistuksessa, jonka kaikkien sosialististen maiden kommunistiset puolueet yksimielisesti hyväksyivät, todetaan:

> Sosialistiset maat luovat keskinäiset suhteensa täydellisen tasaarvoisuuden, alueellisen koskemattomuuden kunnioittamisen, valtiollisen riippumattomuuden ja itsemääräämisoikeuden, toistensa sisäisiin asioihin puuttumattomuuden periaatteiden mukaan... Kaikki suhteita koskevat kysymykset sosialististen maiden välillä voidaan ratkaista täydellisesti toverillisin neuvotteluin sosialistisen kansainvälisyyden periaatteista tiukasti kiinnipitäen.

Jos Tsekkoslovakiassa vallitsi proletariaatin diktatuuri elokuussa -68, ts. jos se oli sosialistinen valtio, niin asevoimien lähettäminen sinne vastoin sen tahtoa oli aseellinen hyökkäys sosialistiseen valtioon — jos taas katsotaan, että Tsekkoslovakia ei ollut sosialistinen valtio, vaan että siellä vallitsi porvariston diktatuuri, niin tässä tapauksessa kutsumattomat vieraat

syyllistyivät rauhanomaisen rinnakkaiselon periaatteiden törkeään loukkaukseen tai imperialisteille tyypilliseen voimapolitiikkaan. Kysymys oli siis 1) hyökkäys sosialistiseen valtioon tai 2) trotskilainen vallankumouksen "vienti" tai 3) imperialistinen voimapolitiikka. Mikään näistä vaihtoehdoista ei ole tietenkään marxismi-leninismin tai kansakuntien itsemääräämisoikeuden mukainen.

Miehittäessään Tsekkoslovakian sosiali-imperialistit heittivät yli laidan marxismi-leninismin periaatteet ja Moskovan julistukset vuosilta 1957 ja 1960 sekä loivat marxismin vastaisen teoriansa "rajoitetusta itsemääräämisoikeudesta".

S. Koraljov kirjoitti »Pravdassa» 29.9.1968:

> Ei voida jättää huomiotta niitä silloin tällöin esiintyviä väitteitä, joiden mukaan viiden sosialistisen maan toimet muka olisivat ristiriidassa marxilais-leniniläisen suvereenisuuden ja kansojen itsemääräämisoikeuden periaatteen kanssa. Sellaiset väitteet ovat ennen kaikkea sen vuoksi kestämättömiä, koska ne perustuvat suvereenisuutta ja kansojen itsemääräämisoikeutta koskevan kysymyksen abstraktiin, eikä luokkakantaiseen lähentymiseen. Ei ole vähäisintäkään epäilystä siitä, että sosialististen maiden kansoilla ja kommunistisilla puolueilla on ja täytyy olla **rajoittamaton** vapaus maansa kehitystien määräämisessä. **Kuitenkaan** mikään ratkaisu ei saa tuottaa vahinkoa heidän maassaan sosialismille eikä muiden sosialististen maiden peruseduille eikä kansainväliselle työväenliikkeelle, joka käy taistelua sosialismin puolesta. Se merkitsee, että jokainen kommunistinen puolue on vastuussa ei vain omalle kansalleen vaan myös kaikille sosialistisille maille ja koko kommunistiselle liikkeelle. (Toimituksen lihavoinnit.)

Koraljov ottaa suvereenisuuden tunnustamisen suuhunsa vain sylkäistäkseen sen heti pois. Suvereenisuus kyllä, mutta vain määrätyissä rajoissa— kunhan vain pysyttelette neuvostorevisionistisen pelisääntöjen puitteissa, kunhan vain ette loukkaa "perusetujamme". Tämä ei ole mitään muuta kuin kaikkien imperialistien gangsterilogiikkaa. Tässä sosiali-imperialistit myöntävät avoimesti loukanneensa Tsekkoslovakian itsemääräämisoikeutta, myöntävät sen ettei heitä ollut kutsunut yksikään puolueen tai valtion johtomiehistä. Kuka sitten ratkaisee sen, etteivät Tsekkoslovakian johtajat "vahingoita sosialismia maassaan"? Mikä on se kommunistisen maailmanliikkeen neuvottelukokouksessa tehty päätös, jonka pohjalla sosiali-imperialistit ottavat itselleen ja neljälle lakeijalleen oikeuden tuomita tämä tai tuo puolue, päättää, kuka vahingoittaa "sosialismia" ja kuka ei? Mitään sellaista päätöstä, johon he voisivat vedota, ei ole olemassakaan.

Puhuessaan Puolan Yhtyneen Työväenpuolueen V. edustajakokouksessa 13. marraskuuta 1968 Brezhnev sanoi:

> Sosialistiset maat kannattavat kaikkien maiden itsemääräämisoikeuden järkkymätöntä kunnioittamista. Olemme minkä tahansa valtioiden asioihin sekaantumisen, niiden itsemääräämisoikeuden loukkaamisen päättäväisiä vastustajia... Mutta (nyt tietysti seuraa "mutta" — toimitus.) onhan tunnettua, toverit, että on olemassa sosialistisen rakennustyön yhteisiä luonnonlakeja, ja niistä poikkeaminen voisi johtaa poikkeamiseen yleensä sosialismista. Ja jos... jossain tietyssä maassa syntyy uhka tuon maan sosialismin asialle, uhka koko sosialistisen yhteisön turvallisuudelle, niin se ei enää ole suinkaan vain tuon maan kansan ongelma, vaan yhteinen ongelma, kaikkien sosialististen maiden asia.

Miten samansointuisilta kuulostavatkaan kaikkien imperialistien sanat! Myös yhdysvaltalaiset imperialistit väittävät jokaisen tekemänsä hyökkäyksen yhteydessä, että heidän täytyi torjua "uhka vapaalle maailmalle". Brezhnevin "sosialistinen yhteisö" ei ole mitään muuta kuin amerikkalaisten imperialistien "vapaan maailman" jäljennös. Kaikkien muiden maiden rajoitettu itsemääräämisoikeus, mutta sosiali-imperialistien rajoittamaton vallankäyttö: tämä on Brezhnevin edellä esitettyjen sanojen varsinainen sisältö.

Sosiali-imperialistien logiikan toinen ilmenemismuoto on teoria "kansainvälisestä diktatuurista". K. T. Mazurov puuttui Lokakuun Suuren Sosialistien Vallankumouksen 51-vuosipäivän juhlaistunnossa Moskovassa Tsekkoslovakiaan tehtyyn hyökkäykseen ja selitti sitä seuraavasti:

> V. I. Lenin oivalsi ennakolta, että historian kehitys tulee asettamaan tehtäväksi proletariaatin diktatuurin laajentamisen kansallisesta kansainväliseksi diktatuuriksi, joka pystyy vaikuttamaan ratkaisevasti koko maailmanpolitiikkan. Leninin testamenttia noudattaen sosialististen maiden kansat ovat myös liittyneet yhteen, ne ovat muodostaneet tasa-arvoisten sosialistisen yhteisön puolustaakseen yhdessä elinetujaan, työtätekevien historiallisia saavutuksia, noudattaakseen työväenluokan politiikkaa, sosialismin politiikkaa kansainvälisellä areenalla... Sosialistisen kansainvälisyyden hengen läpitunkemassa Bratislavan julistuksessaan Bulgarian, Unkarin, Saksan Demokraattisen Tasavallan, Puolan, Neuvostoliiton ja Tsekkoslovakian kommunistiset ja työväenpuolueet ovat vahvistaneet yksimielisesti periaatteen, että niiden jokaisen kansan uhrautuvan työn sankarillisten ponnistelujen hinnalla luotujen saavutusten tukeminen, lujittaminen ja puolustaminen "on kaikkien sosialististen maiden yhteinen kansainvälinen velvollisuus".

Mitä Lenin on sitten todellisuudessa sanonut? Lenin puhuu proletariaatin tehtävästä,

> ...muuttaa proletariaatin diktatuuri kansallisesta diktatuurista (s.o. diktatuurista, joka on olemassa vain yhdessä ainoassa maassa eikä pysty määräämään maailmanpolitiikkaa) kansainväliseksi diktatuuriksi (s.o. proletariaatin diktatuuriksi vähintäin joissakin edistyneissä maissa, joka diktatuuri pystyisi vaikuttamaan ratkaisevasti koko maailmanpolitiikkaa). (5)

On ikäänkuin kohtalon ivaa, että samat revisionistit, jotka ovat korvanneet proletariaatin diktatuurin "koko kansan valtiolla", haluavat nyt yht'äkkiä herättää proletariaatin diktatuurin uudelleen henkiin, ja vieläpä "kansainvälisen" diktatuurin muodossa. Niin yksinkertaisesti se revisionisteilta käy. Lenin sitävastoin on sanonut selvästi, ettei "kansainvälinen diktatuuri" tarkoita mitään muuta kuin proletariaatin diktatuuria useissa maissa, ei sellaista "yhteistä" diktatuuria, jonka mukaan voisi mielivaltaisesti sekaantua tämän tai tuon sosialistisen maan asioihin, muka pitääkseen huolta joistakin "yhteisistä elineduista". Näitä Leninin sanoja voidaan vielä vähemmän käyttää sen puolustelemiseen, että yksi ainoa maa asettuu sosialistisen leirin valtiaaksi ja harjoittaa kaikkia muita maita kohtaan "kansainvälistä diktatuuria".

Samassa kirjoituksessaan Lenin nimittäin jatkaa:

> Pikkuporvarillinen kansallismielisyys väittää kansakuntien tasa-arvoisuuden pelkän tunnustamisen jo olevan kansainvälisyyttä, ja jättää (välittämättä vähääkään siitä, että sellainen tunnustaminen on vain suupuhetta) kansallisen itsekkyyden koskematta, kun taas proletaarinen kansainvälisyys vaatii: ensiksikin, että proletariaatin taistelun edut jokaisessa yksityisessä maassa alistetaan maailman mitassa käytävän proletariaatin taistelun eduille; toiseksi, että kansakunta, joka on saavuttanut voiton porvaristostaan, on kykenevä ja valmis suurimpiinkin kansallisiin uhrauksiin kansainvälisen pääoman kukistamiseksi. (6)

Eivätkö nämä sanat ole tarkoitettu juuri sosiali-imperialistien porvarilliselle kansallismielisyydelle? Sillä myös heillä "tasa-arvoisuuden" tunnustaminen (kuten myös Mazurovin puheessa) on vain "suupuhetta", samalla kun he todellisuudessa harjoittavat kansojen alistamista ja orjuuttamista. He eivät alista etujaan "proletariaatin maailmanlaajuiselle taistelulle". He haluavat päinvastoin saattaa koko kommunistisen maailmanliikkeen palvelemaan omia imperialistisia etujaan. He yrittävät käyttää Leninin kansainvälisiä oppeja kommunistisen puolueiden velvollisuuksista kommunistista maailmanliikettä kohtaan puolustellakseen kansojen alistamista imperialistisen suurvallan herruuteen.

Brezhnev väittää, ettei koskaan "ole ollut olemassakaan rajoitetun itsemääräämisoikeuden teoriaa", että se kaikki on lännen propagandan "keksintöä" jne. Miksi hän ei sitten sanoudu irti Tsekkoslovakian miehittämisestä, ja sen edellä esitetyistä teoreettisista puolusteluista? Todellisuudessa mikään ei ole muuttunut sosiali-imperialistien propagandassa, käytännöstä puhumattakaan. Tänään revisionistiset teoreetikot jopa hylkäävät loruilun "tasa-arvoisuudesta" ja esiintyvät avoimesti revisionistisen leirin herroina. "Olisi asian yksinkertaistamista arvioida jokaisen maan roolia saman mittapuun mukaan", kirjoittaa aikakauskirja "Mezhdunarodnaja zhisn", 3/1972. Ja sitten se tähdentää:

> Voidaanko esimerkiksi jättää huomiotta se osa, joka Neuvostoliitolla, yhdellä maailman suurvalloista, on sosialismin aktiivisen politiikan toteuttamisessa kuten myös sosialistisen maailmanjärjestelmän taloudellisten ja sotilaallisten voimavarojen lisäämisessä? Tämän jättäminen huomiotta tai peräti asettuminen Neuvostoliittoa vastaan merkitsisi jokaiselle maalle ennen kaikkea omien elinetujensa vahingoittamista. Seuraukset voisivat olla tälle maalle hyvin vakavia... Riippumattomuuden ja itsemääräämisoikeuden periaatteet muuttuvat hyvin pian tyhjiksi käsitteiksi, jollei nauti Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden todellista ja tehokasta tukea.

Tämä artikkeli liittyy siihen ajojahtiin, jota Neuvostoliiton propagandistit ovat jo jonkin aikaa harjoittaneet Romaniaa vastaan. Ja todellakin, eikö Tsekkoslovakian kansa voi todistaa siitä, miten "vakavia" voivat olla "seuraukset", jos asettuu sosiali-imperialisteja "vastaan"? Miten nopeasti muuttuvat riippumattomuus ja itsemääräämisoikeus "tyhjiksi käsitteiksi", jollei enää nauti sosiali-imperialistien suosiota?

Tsekkoslovakian miehityksen jälkeen sosiali-imperialismin aggressiivisuus on vain lisääntynyt. Gromyko sanoi Korkeimmassa Neuvostossa 10. heinäkuuta 1969 pitämässään puheessa:

> Suurena maailmanvaltana Neuvostoliitolla on pitkälle kehittyneitä kansainvälisiä yhteyksiä eikä se myöskään voi pysytellä toimettomana sivustakatselijana tapahtumissa, jotka suuresta maantieteellisestä etäisyydestään huolimatta koskettavat omaa ja ystäviemme turvallisuutta.

Tämän mukaisesti sosiali-imperialistit ovat lisänneet sekaantumistaan muiden maiden sisäisiin asioihin. Erään kerran he tahtovat sanella suomalaisille, mitä suomalaiset sanomalehdet saavat kirjoittaa. Toisen kerran he taas haluavat määrätä latinalaisen Amerikan maille tai Islannille, miten kauas ne saavat ulottaa merirajansa tai kalastusoikeutensa. Kolmannen kerran he taas järjestävät sotilaskaappauksen, kuten Sudanissa ja Afganistanissa, ja yrittävät syöstä hallituksen vallasta.

3. Sosiali-imperilistien sodan valmistelun ja sotilaallisen laajentumisen politiikka

Sosiali-imperialistit harjoittavat määrätietoisesti sotavalmisteluja. Niinpä viimeisten kolmen vuoden aikana on Kiinan vastaisella rajalla olevien neuvostodivisioonien määrää nostettu 15:sta 45:een. Neuvostoliiton lähetystöistä on monissa maissa tullut vakoilu- ja solutustoiminnan keskuksia. Sosiali-imperialistit ovat sijoittaneet miehitysjoukkojaan ei vain eräisiin Itä-Euroopan valtioihin ja Mongolian Kansantasavaltaan; myös Egyptissä Neuvostoliitolla on yksinoikeus käyttää kolmea sotatukikohtaa. Se, että Egyptin hallitus karkotti äskettäin noin 15 000 neuvostoliittolaista sotilasneuvonantajaa, johtui siitä, että se katsoi niiden uhkaavan maan riippumattomuutta.

Neuvostoliiton sotalaivasto risteilee nykyään (toisin kuin ennen) maailman kaikilla merillä ja muodostaa siten vakavan uhan maailmanrauhalle. Maailman sotalaivastoista kootun tilaston, »Jane's Fighting Shipsin» tietojen mukaan Neuvostoliitolla on käytettävissään:

408 sukellusvenettä, 95 niistä atomikäyttöisiä, ohjuksin varustettuja;
12 ohjusasein varustettua risteilijää;
15 risteilijää;
2 helikopteritukialusta;
66 hävittäjää;
35 ohjusasein varustettua hävittäjää;
130 fregattia;
258 saattuealusta;
330 miinanetsintä- ja -raivausalusta;
145 ohjusasein varustettua pikavenettä;
200 torpedopikavenettä.
Lisäksi tulevat sadat apualukset.

Tämä valtava sotalaivasto, joka tuskin jää jälkeen Yhdysvaltain sotalaivastosta, ja jonka kasvuvauhti kaiken aikaa vain kiihtyy ennätyksellisen nopeasti ei suinkaan palvele vain Neuvostoliiton puolustusta, vaan ennen kaikkea sosiali-imperialistien kaikkialla maailmassa harjoittaman politiikan toteuttamista.

Aikaisemmin Neuvostoliitto vastusti amerikkalaisten imperialistien suunnitelmia kansainvälisten meriväylien rantavaltioiden pakottamisesta sallimaan Yhdysvaltain sotalaivojen esteettömän kauttakulun ilman erityislupaa. Niinpä Neuvostoliiton hallitus vielä vuonna 1958 ilmaisi seuraavat varauksensa kansainväliseen "Sopimukseen aluevesistä ja lähialueista":

"Neuvostoliiton hallitus on sitä mieltä, että rannikkovaltiolla on oikeus määrätä itse menettelystä käsitellessään ulkomaisten sota-alusten kauttakulun sallimista omien aluevesiensä kautta."

Ilmoittaessaan kantansa YK:n merenpohjan hyväksikäyttöä käsittelevälle komitealle 24. maaliskuuta 1972 neuvostoedustaja kuitenkin yhtyi Yhdysvaltain kantaan ja vetosi "kauttakulun vapauteen" merten salmissa ja korosti, että ilman tämän vapauden tunnustamista "avomeren hyväksikäytön vapauden toteuttaminen on käytännössä mahdotonta". Neuvostoliitto on yhdessä Japanin kanssa tuottanut suunnitelman Malakan salmen "kansainvälistämisestä". Nämä kaksi valtiota haluavat siten osoittaa isännyytensä tämän Indonesian ja Malesian välissä sijaitsevan kulkuväylän suhteen.

Mutta yhä useammat maat asettuvat vastustamaan sosiali-imperialistien seikkailunomaista laivastopolitiikkaa. Sri Lanka (Ceylon) ja myös muutamat muut valtiot esiintyvätkin sen vuoksi Intian Valtameren ydinaseettomaksi alueeksi julistamisen puolesta. Algeria, Libya ja muut Välimeren maat tuomitsevat amerikkalaisten ja neuvostoliittolaisten sotalaivastojen läsnäolon Välimerellä. Algerian valtionpäämies Boumedienne sanoi äskettäin: "Välimeri kuuluu Välimeren maille. Ulkomaalaiset sotalaivat ja Välimerellä sijaitsevat tukikohdat on poistettava; Välimeren täytyy olla rauhan meri."

Kansojen vastarinnan ahdistamina sosiali-imperialistit turvautuvt mitä naurettavimpiin perusteluihin. Niinpä vara-amiraali N. Smirnov kirjoittaa »Kraznaja Zvezdassa» 12. marraskuuta 1968, että Neuvostoliitto on "tunnetusti Mustan Meren valta ja siksi myös Välimeren valta". Ohimennen kuitenkin huomattakoon, että Mustan Meren erottaa Välimerestä noin 300 km pituinen meritie, joka kulkee Bosborin, Marmaran Meren ja Dardanellien kautta, jotka kaikki ovat Turkin aluevesiä. Tähän muuan sveitsiläinen lehtimies huomautti, että saman kummalisen logiikan mukaan voisi väittää Sveitsin olevan Pohjanmeren valtio, koska Rein laskee Pohjanmereen. Kun marsalkka Gretshko vieraili kesäkuussa 1971 suuren neuvostoliittolaisen sotalaivaston mukana Välimerellä, hänellä oli mukanaan »Izvestijan» toimittaja, joka kuvasi tätä huomiota herättänyttä tapatumaa innostuneesti:

> Ja nyt me purjehdimme Välimerellä. Ikimuistoisista ajoista saakka venäläiset merenkulkijat ovat purjehtineet sillä. Siihen liittyvät monet kansamme maineikkaista voitoista meritaisteluissa. Jo Kievin ruhtinaskunnan aikana allekirjoitettiin sopimus slaavien oikeudesta esteettömään purjehdintaan Mustalla Merellä ja Välimerellä. Myöhemmin täällä kaunistivat kuolemattomalla maineella lippunsa sellaiset venäläiset laivastojohtajat kuten Ushakov, Senjavin, Lasarjev, Istomin ja Makarov. Välimerellä oli aina venäläisiä laivasto-osastoja suojaamassa Venäjän valtiollisia etuja. Ei, emme todellakaan ole muukalaisia täällä!

Mitä "maineikkaita" hahmoja yllä luetellut herrat sitten olivat? Olivatko he ehkä kansan riveistä nousseita sankareita sisällissodan ajoilta tai panssarilaiva Potemkinin miehistön jäseniä! Ei sinne päinkään! Esimerkiksi F. F. Ushakov oli Venäjän sotalaivaston amiraali, joka näytteli johtavaa osaa Venäjän—Turkin sodassa 1787—1791 sekä Välimerellä käydyissä meritaisteluissa 1798—1800, eli Venäjän siirtomaapolitiikan kahdessa rikollisessa seikkailussa. Kontra-amiraali Istomin kuoli 1855 Krimin sodassa, jossa tsaarivalta turhaan yritti riistää Balkanin, Bosborin ja Dardanellit Turkilta, sodassa, josta Lenin sanoi, että se oli osoittanut "Maaorjuus-Venäjän koko mädännäisyyden ja voimattomuuden". Vara-amiraali S. O. Makarov sai surmansa 1904 venäläis-japanilaisessa sodassa, tässä venäläisten ja japanilaisten imperialistien tappelussa Kiinan jakamisesta. M. D. Lasarjev ja D. N. Senjavin olivat myös tsaarin sotalaivaston korkeita upseereita 20. vuosisadan alussa.

Asettamalla sellaisia esikuvia sosiali-imperialistit osoittavat selvästi, kenen politiikkaa he jatkavat. Tunkeutuminen Välimerelle oli pitkän aikaa eräs tsaarinvallan hyökkäyspolitiikan päätavoitteista. Niinpä Venäjä ryhtyi ensimmäiseen maailmansotaan ennen kaikkea toivoen Turkin jakamista voidakseen valloittaa Bosborin ja Dardanellit. Rosvoretket, joilla entiset tsaarit syöksivät Venäjän kansat rappioon, ovat sosiali-imperialistien politiikan "maineikkaita" esikuvia. Mutta muistuttakaamme heitä siitä, kuinka Venäjän kansat vetivät entiset tsaarit edesvastuuseen politiikastaan; sosiali-imperialistien kohtalo tulee olemaan sama.

Sosiali-imperialistien sodanvalmistelut eivät suinkaan rajoitu laivastopolitiikkaan. Ydinaseillaan sosiali-imperialistit uhkaavat vielä vakavammin maailman kansoja. Kun sosialistinen Neuvostoliitto II maailmansodan jälkeen kehitti atomipommin ja rikkoi siten Yhdysvaltain atomiasemonopolin, se oli tärkeä askel maailmanrauhan suojaamiseksi ja yhdysvaltalaisten sotakiihkoilijoiden saamiseksi järkiinsä. Mutta samanaikaisesti Neuvostoliitto taisteli päättäväisesti atomiaseiden kieltämisen puolesta. Tänään Kiinan Kansantasavalta jatkaa tätä kommunistista perinettä: jo vuosia sitten Kiina on esittänyt vaatimuksen maapallon kaikkien valtioiden — olipa niillä atomiaseita tai ei — huippukokouksen koollekutsumisesta päättämään kaikkien atomiaseiden kieltämisestä ja tuhoamisesta ja laatimaan ensi askeleena tähän suuntaan sopimuksen ydinaseiden käyttämättömyydestä.

Maailman ainoana ydinvaltana Kiina on heti ensimmäisen ydinkokeensa toimeenpanopäivänä luvannut juhlallisesti, ettei se koskaan ja missään olosuhteissa tule käyttämään ensimmäisenä ydinaseita eikä myöskään tule koskaan käyttämään ydinaseita ydinaseettomia valtioita vastaan. Kiinan hallitus on vaatinut Yhdysvaltoja ja Neuvostoliittoa antamaan samanlaiset julistukset. Tähän mennessä sitä ei ole tapahtunut, vaikka esim. tunnettu englantilainen sotilasstrategi Liddell Hart kirjassaan »Strategia» kehoitti

samanlaiseen julistukseen ja arveli: "Tulee olemaan ratkaisevan tärkeää sanoa mahdollisimman selkeästi, ettemme tule aloittamaan mitään kaupunkien yleistä pommittamista ydinasein emmekä maiden tuhoamista, mikäli toinenkaan puoli ei sitä tee." Tämän sijasta supervallat ovat keittäneet kokoon ns. "ydinsulkusopimuksen", joka varaa ydinasevalloille oikeuden varustautua kuumeisesti minkälaisia aseita tahansa, kun taas kaikkien muiden maiden tulee jäädä suojattomiksi supervaltojen ydinuhkalle ja -kiristykselle.

Supervallat USA ja Neuvostoliitto ovat sisällyttäneet ydinsodan koko sotilaalliseen strategiaansa. Niinpä marsalkka V.D. Sokolovskin vuonna 1963 Moskovassa ilmestyneessä kirjassa »Sotastrategia» (kölniläisen Markus-kustantamon saksaksi julkaisema) sanotaan:

> Erään tärkeän periaatteen neuvostoliittolaisissa sotilaallisissa käsityksissä muodostaa se, että maailmansota, jos imperialistit sen aloittavat, tulee pakostakin muodostumaan ohjus- ja ydinasesodaksi, s.o. välienselvittelyksi, jossa ydinaseet tulevat tärkeimmiksi taisteluvälineiksi ja ohjukset niiden maaliin kuljettamisen tärkeimmiksi välineiksi.
>
> Atomi- ja vetyaseiden massiivinen käyttö rajoittamattomine mahdollisuuksineen kuljettaa ne ohjusten avulla muutamissa minuuteissa mihin tahansa maaliin tekee mahdolliseksi saavuttaa mitä lyhimmässä ajassa ratkaisevia sotilaallisia voittoja missä etäisyydessä tahansa ja valtavan laajoilla alueilla.
>
> Kannattaa kiinnittää erityistä huomiota siihen, että kansainvälisten suhteiden tässä vaiheessa ja sotatekniikan vastaavalla kehitystasolla jokainen sotilaallinen välienselvittely tulee pakostakin laajenemaan yleiseksi ydinasesodaksi, jos ydinasevallat vedetään mukaan tähän selkkaukseen... Ulkomaalaisten asiantuntijoiden mukaan Yhdysvalloilla oli vuoden 1963 alussa käytettävissään noin 40 000 atomilatausta. Myös Neuvostoliitto omistaa enemmän kuin tarpeeksi näitä taisteluvälineitä. Näiden edellytysten vallitessa menettäisi, kuten tiedemiehet ovat laskeneet, jo ensimmäisen ydinaseiskun aikana 700—800 miljoonaa ihmistä henkensä ja useiden maiden kaikki suurimmat kaupungit tuhoutuisivat...
>
> Neuvostostrategian teoria edellyttää, että myös ohjus- ja ydinasesodan oloissa käytetään mitä laajimmassa mitassa perinteellisiä aseita ja että niiden käyttö on yhdistettävä taitavasti ydinaseiden käyttöön viimeksimainittujen täydentämiseksi...
>
> Maan ilmatorjuntajoukkojen varustaminen it-tykistöllä it-ohjuksiin siirtyen on tuonut mukanaan tavattoman suuria etuja. Tämän todistaa yksiselitteisesti seuraava tosiasia: Viime sodan aikana yhden ainoan viholliskoneen tuhoamiseen it-tykistön toimes-

ta käytettiin keskimäärin 400—600 kranaattia. Nyt voidaan ampua alas nykyaikainen lentokone, jonka nopeus on suunnaton ja lentokorkeus it-kranaattien ulottuvuuteen verrattuna yli kaksinkertainen, ensimmäisellä ja poikkeuksellisessa tapauksessa toisella raketilla.

Myöskään äskettäin Moskovassa allekirjoitettu sopimus "Strategisen aseistuksen rajoittamisesta" ei merkitse niiden asevarastojen vähentämistä, jotka molemmat imperialistiset supervallat ovat luoneet sorrettuja kansoja vastaan, vaan ainoastaan hyökkäysohjusten torjuntaan tarkoitettujen puolustusaseiden tiettyä rajoittamista. Se merkitsee vain taloudellista huojennusta Yhdysvalloille ja Neuvostoliitolle, jotka haluavat vahvistaa selustaansa voidakseen sortaa häiritsemättä muita kansoja. Yhtä petollisen luonteen omaavat kaikki muutkin molempien imperialistisen supervaltojen esittämät "aseriisunta"ehdotukset. Tähän mennessä ei USA ja Neuvostoliitto ole ryhtynyt rajoittamaan sotilaallisia menojaan, asevoimiaan tai sodanuhkauksiaan. "Aseriisunta"keskustelujen varjolla ne ovat molemmat voimistaneet sodanvalmistelujaan ja takoneet entistä epäinhimillisempiä joukkotuhoaseita.

Sen, joka silti tähän saakka uskoi, että sosiali-imperialistit rajoittuisivat omien etupiiriensä varmistamiseen, että he tosin nujertavat ylivaltansa vastaisen vastarinnan revisionistisen leirin sisällä, mutta eivät kuitenkaan elättele mitään hyökkäysaikeita muita alueita kohtaan, sen on täytynyt päästä asiasta parempaan selvyyteen Intian niemimaalla vuoden 1971 lopulla sattuneiden tapahtumien jälkeen. Muistakaamme vaikkapa vain sitä, miten sosiali-imperialistit vuoden 1971 puolivälin jälkeen yllyttivät intialaisten taantumuksellisten laajentumishalua; miten he allekirjoittivat Intian kanssa "Sopimuksen rauhasta, ystävyydestä ja yhteistyöstä" ja miten intialaiset ekspansionistit — sopimuksen musteen tuskin kuivuttua — hyökkäsivät uusine neuvostoliittolaisine aseineen Itä-Pakistanin kimppuun; miten Neuvostoliiton YK:n lähettiläs Malik käytti viivytystaktiikkaa hyväkseen lykätäkseen jokaisen YK:n päätöksenteon niin pitkälle, kunnes Intia olisi saattanut päätökseen Itä-Pakistanin miehittämisen; miten Neuvostoliitto Itä-Pakistanin miehittämisen jälkeen yhdessä Intian, Bhutanin ja muutamien revisionistisen valtioiden kanssa asettui koko muuta maailmaa vastaan ja äänesti molemminpuolista joukkojenvetämistä vastaan. Haluamme muistuttaa lyhyesti myös siitä, minkälaisin perustein sosiali-imperialistit kaunistelivat tätä hyökkäystä; miten he tahtoivat myöntää Intian taantumuksellisille, jotka sortavat Intian kaikkien kansallisuuksien ja uskonnollisten ryhmien muodostamaa väestöä ja yllyttävät niitä toisiaan vastaan, oikeuden sekaantua Pakistanin kansallisuusongelmiin ja valloittaa "itsemääräämisoikeuden" lippua heiluttaen osia naapurimaasta asettaakseen sinne nukkehallituksensa. Viime

kädessä tämä on "rajoitetun suvereeniteetin" teorian siirtämistä sosiali-imperialismin apurien käyttöön: intialaisilla ekspansionisteilla on Neuvostoliiton liittolaisina lupa "rajoittaa" naapuriensa itsemääräämisoikeutta, julistaa sujuvasti vieraan omaan osia "riippumattomiksi valtioiksi" ja harjoittaa "kansainvälistä diktatuuria".

Ei voi olla vähäisintäkään epäilystä siitä, että neuvostojohtajat olivat koko tämän hyökkäyksen varsinaisia taustatekijöitä. Ilman ulkoapäin tullutta rohkaisua Intia ei olisi koskaan uskaltanut ryhtyä sellaiseen seikkailuun. Samoin kuin Israel tekee likaisen työn Yhdysvaltain puolesta lähi-idässä ja erottaa muista maista mielensä mukaan valtavia alueita, niin Intiakin on tullut sosiali-imperialistien työkaluksi Etelä-Aasiassa. Neuvostojohtajat haluavat Intiaa hyväksi käyttäen laajentaa poliittisia ja taloudellisia vaikutusalueitaan. He haluavat sitoa Intian vielä lujemmin itseensä, pystyttää laivastotukikohtia Bengalin lahdelle, tiukentaa Kiinan vastaista saartoa ja rohkaista Intiaa uuteen hyökkäykseen sosialismin linnaketta vastaan.

Tämä on revisionistien tie: kapitalistisen riiston palauttamisesta omassa maassa taloudelliseen tunkeutumiseen vieraisiin maihin ja jopa sotilaalliseen hyökkäykseen. Neuvostoliitto, johon koko maailman proletaarit ja sorretut kansat katsoivat neljänkymmenen vuoden ajan kunnioituksella ja rakkaudella, on tänään Yhdysvaltain jälkeen maailmanlaajuisen taantumuksen, kansainvälisen riiston ja sodanvalmistelun mahtavin linnoitus. Niinpä amerikkalainen sanomalehti »U.S. News and World Report» toteaakin vahingoniloisesti 5.1.70: "Olemme huomanneet, että he (venäläiset) erehtyvät aivan yhtä raskaasti kuin mekin — elleivät sitten vielä raskaammin."

Mutta molemmat epäonnistuvat lopulta. Riistetyt ja uudelleen orjuutetut kansat tulevat käymään taisteluaan sekä yhdysvaltalaista imperialismia että sosiali-imperialismia vastaan, kaikkia imperialisteja vastaan vapautuakseen uuskolonialismin ikeestä ja luodakseen rauhan, riippumattomuuden ja veljeyden maailman.

III SOSIALI-IMPERIALISMIN TALOUDELLINEN YHDENTYMINEN IMPERIALISTISEEN MAAILMANJÄRJESTELMÄÄN JA AIKAKAUTEMME RISTIRIIDAT

1. Imperialististen ryhmittymien taloudellinen yhteenkietoutuminen

Imperialistien välisillä poliittisilla liitoilla ja taloudellisilla sopimuksilla on vain väliaikainen, taktinen merkitys. Kuten Lenin artikkelissaan »Dialektiikasta» kirjoittaa:

> Vastakohtien ykseys (yhteellisyys, samuus, samantehoisuus) on ehdollista, tilapäistä, ohimenevää, relatiivista. Toisensa poissulkevien vastakohtien taistelu on absoluuttista, niin kuin on absoluuttista kehitys, liike. (7)

Kysymys sosiali-imperialismin ja muiden imperialististen valtojen välisestä taloudellisesta yhteistyöstä on hyvä esimerkki tästä dialektisesta laista.

Eri maiden monopolikapitalistit ovat aina solmineet keskenään taloudellisia sopimuksia, tukeneet toisiaan rahallisesti, vaihtaneet lisenssejä ja patentteja ja jakaneet maailmanmarkkinat keskenään. Yksi monopolikapitalisti haluaa parantaa toisen avulla asemaansa kolmanteen nähden ja omaksua uusia teknisiä menetelmiä. Kauppasopimusten avulla osapuolet yrittävät saada kilpailijansa pois pelistä. Monopolikapitalistit makaavat kernaasti monessa vällyssä samalla kertaa: esim. Japani tekee sopimuksia EEC:n kanssa Yhdysvaltoja vastaan, samalla kun se liittoutuu Yhdysvaltain kanssa Länsi-Euroopan maita vastaan. Sosiali-imperialistit ovat tämän kaksoistaktiikan mestareita. Tätä nykyä he voimistavat taloudellisia yhteyksiään kaikkiin muihin imperialistisiin ryhmittymiin.

Millaisista kaupoista sitten on kysymys? Sosiali-imperialistit sallivat lännen imperialististen valtioiden pääomanviennin Neuvostoliittoon. Neuvostoliitto on esim. saanut suuria ja pitkäaikaisia luottoja länsimaista. »Neue Züricher Zeitungin», 1.3.1972 mukaan Moskovan "Taloudellisen

yhteistyön kansainvälinen pankki" sai kevättalvella melko pitkäaikaisen 20 miljoonan dollarin lainan yhdeksältä länsieurooppalaiselta pankilta. Japanilaisen pääoman viennistä Neuvostoliittoon kirjoittaa »Pravda» 30.7.1970:

> Neuvostoliittolais-japanilainen talouskonferenssi päätti 1968 solmia yleisen sopimuksen jonka mukaan japanilaiset yhtiöt toimittaisivat Neuvostoliitolle 300 miljoonan dollarin suuruisen lainan. Tällä summalla hankittaisiin teknisiä laitteita koneita ja raaka-aineita kauko-idän puuteollisuuden edistämiseksi. Neuvostoliittolainen osapuoli suorittaisi lainan takaisinmaksun Japanille puutoimituksina.

Saman periaatteen mukaisesti Neuvostoliitto on solminut Japanin kanssa sopimuksen myös Siperian maaöljyvarojen riistämisestä.

Eräät revisionistiset maat tosin menevät vieläkin pitemmälle. Jugoslavia myy kapitalistisille mailleJopa 49 % osuuksia omista yrityksistä. Voitot, jotka aikaisemmin sijoitettiin Jugoslaviaan, tarjotaan nyt vierasmaalaisille kapitalisteille maasta pois vietäviksi. Neuvostojohtajatkaan eivät torju ulkomaisen pääoman maahantunkeutumista, mutta he toimivat pidättyvämmin. Länsisaksalaisen »Spiegel»-lehden haastattelussa (19/1972) neuvostoliittolainen neuvottelija Gvishiani (Kosyginin vävy) vastasi kysymykseen: "Onko olemassa periaatteellisia esteitä sille, että ulkomaista pääomaa sijoitettaisiin sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän sisälle?" seuraavasti:

> Periaatteessa ei. Me olemme jopa joillakin aloilla alkaneet monikansalliseen omistukseen. Olemme esimerkiksi valmiita rakentamaan ja organisoimaan yhdessä tutkimuslaitoksia. Meillä on Dubnassa atomienergian tutkimuslaitos, joka on siihen osallistuvien maiden yhteistä omaisuutta. Tietenkään tämä asia ei ole mikään itsetarkoitus, kysymys on vain hyvän yhteistyömuodon löytämisestä toisen osapuolen kanssa.

Ja itse asiassa monet ulkomaiset liiketoimet Neuvostoliitossa ovat vain verhottua pääomanvientiä. Gvishiani selittää:

> Jos sopimuksista halutaan sellaisia, että tuotteiden myynnistä saatava voitto luovutetaan asianomaisille osapuolille, niin voimme suostua siihen oman järjestelmämme puitteissa.

Neuvostoliitto puolestaan osallistuu erilaisiin rakennushankkeisiin Länsi-Euroopan maissa. Neuvostoliittolais-belgialainen osakeyhtiö on rakentanut mm. Antwerpeniin suuren öljysataman (katso: »Neue Züricher Zeitung», 1.5.1970). Tämä NAFSA-niminen yhtiö tuo neuvostoliittolaisia maaöljytuotteita Antwerpenin kautta. Myös muut revisionistiset Itä-Eu-

roopan maat ovat samaan aikaan luoneet ulkomaisten kapitalistien kanssa itä-länsi-yhtiöitä. Tässä joitakin »Handelsblattin» 9.9.1969 julkaisemia esimerkkejä:

DUTA-ROBUSTA, unkarilais-ranskalainen, traktorikauppaa harjoittava osakeyhtiö.

SWETHO, unkarilais-ruotsalainen osakeyhtiö, joka käyttää ruotsalaisia rakennuslisenssejä.

INTERCARBON, unkarilais-itävaltalainen osakeyhtiö, joka toimii polttoainealalla.

CORTEZ MEXIKO S. A., unkarilais-meksikolainen osakeyhtiö, myy unkarilaisia työkalukoneita latinalaiseen Amerikkaan.

TECHNOTRANS, unkarilais-ranskalainen yhtiö, myy unkarilaisia työkaluja, sähkömoottoreita ja -laitteita.

MOTALEX-FRANCE, puolalais-ranskalainen osakeyhtiö, käy kauppaa useilla erilaisilla tavaroilla.

SIGMA-ITALIANA, tsekkoslovakialais-italialainen osakeyhtiö, myy pumppuja yms.

SOWPIM, bulgarialais-ranskalainen kauppayhtiö koneiden ja koneenosien vientiä ja tuontia varten.

SIBIMEX, bulgarialais-italialainen yhtiö samalla alalla.

VALIST KAPUSHKI KAISHI, bulgarialais-japanilainen yhtiö, joka valmistaa ja myy Japanissa bulgarialaisia sähkövaunuja.

Integroituminen siis edistyy, varsinkin Länsi-Euroopassa. Aloitteen tekijöinä ovat ennen kaikkea Neuvostoliiton ja muiden revisionisten maiden pankit (rahapääoma on jo pitkän aikaa osallistunut kaikenlaiseen yhteenpunoutumiseen). Tämän vahvistaa myös moskovalainen Ivan Ivanov eräässä kirjoituksessaan aikakauskirjaan »Blättern für deutsche und internationale Politik», 5/72:

> Ne (revisionistisen maiden pankit) ovat viime aikoina kehittäneet toimintaansa läntisillä rahamarkkinoilla ja perustaneet idän ja lännen välisen kaupan elvyttämiseksi länsimaihin sekayhtiöitä ja tytäryhtiöitä. Näihin kuuluu esim. neuvostoliittolainen pankki "Woshod" Zürichissä. Seitsemän länsipankkia ja Puolan ulkomaankauppapankki muodostivat yhdessä tytäryhtiön "Zentrofin". Romanian ulkomaankauppapankki ja "Credit Lyonnais" ovat perustaneet yhteisen romanialais-ranskalaisen pankin.

Zürichin "Woshod-liikepankki Oy:lla" oli 1969 334,5 miljoonan Sveitsin frangin liikevaihto ja se sai 1,12 miljoonaa Sveitsin frangia puhdasta voittoa. Pariisissa toimii neuvostoliittolainen "Euro-pankki", jonka liikevaihto oli 1970 kolme miljardia Ranskan frangia sekä pääoma 130 miljoonaa frangia. Voittoa saatiin 14,5 miljoonaa frangia. Lontoon "Moskau-Narodny-Bank Ltd." tuotti vuonna 1969 825000 sterlinkipunnan voiton. Kapi-

talistinen toiminta lännessä on siis sosiali-imperialisteille kannattavaa. Niinpä Frankfurtiin perustettiinkin äskettäinen neuvostoliittolainen pankki, jonka nimeksi tuli "Itä-Länsi-Kauppapankki Oy", sen osakepääoma oli 20 miljoonaa DM. Se sai myös täydellisen toimiluvan.

Sosiali-imperialistit toimivat käsi kädessä lännen imperialistien kanssa myös köyhiä maita riistäessään. Niinpä »Frankfurter Allgemeine Zeitung» kertoi 3.10.1970, että brittiläinen "Bank of London and South America" ja neuvostoliittolainen "ulkomaankauppapankki" myönsivät yhdessä Sao Paulon sähkölaitoksille Brasiliassa 19,5 miljoonan dollarin lainan vesivoimalaitoksen rakentamiseksi. Koneisto oli määrä toimittaa Neuvostoliitosta. Brasilian tulee maksaa laina takaisin kahdeksan vuoden kuluessa kahvilla.

»Sovjetunion heute»-lehdessä, 12-13/1972, Gvishiani teki Länsi-Saksalle seuraavan tarjouksen: "Voitaisiin myös ajatella yhteistä toimintaa kolmansien maiden markkinoilla". Tätä mahdollisuutta hän pohti myös »Spiegelille» myöntämässään haastattelussa. Länsisaksalainen idänkaupan asiantuntija Wolff von Amerongen arveli ilahtuneena, että "täytyy aloittaa neuvottelut siitä, missä määrin Liittotasavalta voisi antaa yhdessä Neuvostoliiton kanssa rakennusapua kehitysmaille" (kts: »Frankfurter Rundschau» 20.4.1972). Neuvostoliittolaiset ja länsisaksalaiset imperialistit haluavat siis koordinoida taloudellisen mahtinsa määrätyille aloille vallatakseen menekki- ja pääomamarkkinoita muissa maissa.

Sosiali-imperialismin taloudellinen yhteistyö lännen imperialistisen valtioiden kanssa ilmentää sen yhdentymistä kapitalistiseen maailmantalouteen. »Neue Zeit»-lehdessä 27/72 neuvostoliittolainen talousasiantuntija N. Shmeljov puhuu SEVin ja EEC:n välisen pitkän tähtäimen "työnjaon" puolesta.

"Laajempi teollinen yhteistyö ja koko mantereen käsittävät menekkimahdollisuudet tarjoaisivat ilmeisesti johtavien länsieurooppalaisten maiden suuryrityksille verrattomasti paremmat säilymismahdollisuudet nykyaikaisessa kilpataistelussa... Sosialistinen ja kapitalistinen osapuoli voi kehittää erillisiä tuotannonhaaroja, pitäen samalla huolta toistensa tarpeiden tyydyttämisestä pitkähkönkin ajanjakson kuluessa."

»Spiegelin» kysymykseen, "tuleeko Neuvostoliitto sitten tulevaisuudessa osallistumaan voimakkaammin kansainväliseen työnjakoon", Gvishiani vastasi:

> Kyllä, se on ulkomaansuhteittemme kehityksen perussuuntaus. Olemme todella valmiit laajaan työnjakoon kansainvälisillä markkinoilla...
>
> Meillä ei ole omavaraisuus-asennetta. Omavaraisuuspyrkimykset syntyivät meillä vain **sen tähden, että eräät maat eivät tahtoneet toimia yhteistyössä kanssamme.** Lokakuun vallankumouksen jäl-

keen mejdät pakotettiin omavaraisuuteen. Talous on aina maailmantaloutta. Joka ei sitä tänään käsitä, ei käsitä sitä huomennakaan. (lihavointi toimituksen).

Mitä Neuvostoliitosta olisikaan tullut, jos kapitalistit jo "Lokakuun vallankumouksen jälkeen" olisivat "käsittäneet" miten hyödyllistä kauppa Neuvostoliiton kanssa olisi eivätkä olisi pystyttäneet mitään saartoa sitä vastaan, ja jos myös Lenin olisi sen "käsittänyt" eikä Neuvostoliitto olisi rakentanut itsenäistä taloutta, vaan olisi antanut sitoa itsensä kansainvälisen työnjaon talutusnuoraan? Olisiko sosialismin rakentaminen ja voitto fasisminvastaisessa sodassa ollut siinä tapauksessa mahdollista?

Jo lainatussa esityksessään »Neue Zeitissä» N. Shmeljov sanoi:

> Koko Euroopan turvallisuus on välittömästi kiinni siitä, saadaanko tällä mantereella aikaan **asiallinen yhteistyö ja kumppanuus, ystävyys valtioiden välillä,** tahtoisinpa sanoa, **elintärkeiden taloudellisten etujen molemminpuolinen yhteenkietoutuminen** eri maiden välillä. Tällainen tilanne supistaisi poliittisten ja muiden selkkausten vaaran mahdollisimman vähiin. (lihavointi toimituksen)

"Molemminpuolinen yhteenkietoutuminen" on sopiva ilmaus imperialismin pyrkimykselle yhdistää kapitalistimaiden mitä erilaisimmat talousalueet. Mutta myötävaikuttaako se todellakin "turvallisuuteen", kuten revisionistit herkeämättä väittävät? Lenin otti tähän kysymykseen selvän kannan kirjoituksessaan »Imperialismi kapitalismin korkeimapan vaiheena»:

> Eräät porvarilliset kynäilijät (heihin on nyt yhtynyt myös K. Kautsky luovuttuaan täydellisesti marxilaisesta kannastaan, mikä hänellä oli esimerkiksi vuonna 1909) ovat lausuneet sen mielipiteen, että kansainväliset kartellit, jotka ovat pääoman kansainvälistymisen näkyvimpiä ilmauksia, antavat toivoa kansojen välisen rauhan säilymisestä kapitalismin vallitessa. Tämä mielipide on teoreettisesti silkkaa pötyä ja käytännössä se on sofismi, pahimman opportunismin epärehellinen puolustuskeino. Kansainväliset kartellit osoittavat, mille asteelle kapitalistiset monopolit ovat nyt kasvaneet ja **mistä** kapitalistiliittojen kesken taistellaan. ... Sen vuoksi "interimperialistiset" eli "ultraimperialistiset" liitot kapitalistisessa todellisuudessa — eikä englantilaisten pappien tai saksalaisen "marxistin" Kautskyn latteassa poroporvarillisessa mielikuvituksessa — esiintyivätpä nämä liitot muodoltaan millaisina tahansa, joko imperialistisena liittoutumana toista imperialistista liittoutumaa vastaan tai **kaikkien** imperialistivaltojen yhteisenä

liittona, ovat **kiertämättä** vain "hengähdystaukoja" sotien välillä. Rauhalliset liitot valmistelevat sotia ja vuorostaan kasvavat esiin sodista edellyttäen toisiaan, synnyttäen rauhallisen ja ei-rauhallisen taistelun muotojen vaihtelua **samalta** maailmantalouden ja maailmanpolitiikan imperialististen yhdyssiteiden ja keskinäissuhteiden pohjalta. (8)

Juuri tänään, jolloin idän ja lännen imperialistien talouden "molemminpuolinen yhteenkietoutuminen" edistyy jättiläisharppauksin, Yhdysvallat ja sosiali-imperialistit tehostavat sodanvalmistelujaan, interventioja hyökkäyspolitiikkaansa ja törmäävät yhä vaarallisemmin toisiinsa. Samaan aikaan kun länsisaksalaiset imperialistit ratifioivat Neuvostoliiton kanssa sopimuksia, jotka NKP:n revisionistisen johtajien mielestä muka "turvaavat rauhan", Länsi-Saksa nostaa sotilasmenonsa huippuunsa, sosiaalidemokraattinen hallitus ryhtyy lukuisiin toimiin lisätäkseen Bundeswehrin "iskukykyä". Vain täysin todellisuudesta vieraantunut voi uskoa, että sosiali-imperialistien tähän mennessä Länsi-Saksalle tekemät taloudelliset ja poliittiset myönnytykset tulisivat tyydyttämään länsisaksalaisten monopolien saaliinhimon ja muuttamaan heidät rauhan enkeleiksi. CDU/CSU:n (Barzelin/Straussin "kristillisten" liittojen, suom. huom.) esiintyminen liittopäivien ratifioimiskeskustelussa todistaa, ettei porvaristo ole vieläkään tyytyväinen sosiali-imperialistien myönnytyksiin, että se yrittää kaikin keinoin puristaa heistä irti vieläkin enemmän. Historiassa on kyllin paljon esimerkkejä siitä, miten taloudellinen tunkeutuminen toiseen maahan on imperialisteille vain ensi askel aseelliseen hyökkäyksen valmistelemisessa. "Molemminpuolisen yhteenkietoutumisen" taakse kätkeytyy molemmin puolin loppujen lopuksi hyökkäysaikeita.

Edellä lainattiin »Pravdan» kirjoitusta 30.7.1970 Neuvostoliiton ja Japanin välisestä taloudellisesta yhteistyöstä. Lueteltuaan joitakin esimerkkejä molempien maiden taloudellisten etujen yhteennivoutumisesta kirjoitus jatkuu:

> Japanin hallitsevat piirit...myöntävät, että ystävälliset naapuruussuhteet (Neuvostoliiton kanssa, toim.) eivät ainoastaan palvele kummankin maan etua, vaan vakiinnuttavat myös kauko-idän tilannetta. Myöskin Neuvostoliitossa pidetään suuressa arvossa läheisiä suhteita naapuriimme Japaniin... Voidaan sanoa, että Japanin talouselämän ja politiikan realistisesti ajattelevat piirit ymmärtävät oikein hyvin, että juuri rauhallinen ilmapiiri takasi Japanin taloudellisen nousun sodan jälkeen, ja että sotilaallisen liiton säilyttäminen Yhdysvaltojen kanssa tulee edelleenkin olemaan maan ulkopolitiikan painolastina. Ne ovat jo pitkän aikaa sitten huomanneet, että Japanilla on objektiivisesti katsottuna suurempi

mielenkiinto rauhaan tällä alueella kuin sen amerikkalaisella sopimuskumppanilla.

Neuvostorevisionistit luonnollisesti tietävät aivan yhtä hyvin kuin mekin, ettei "rauhallinen ilmapiiri" vaan Japanin kuumeinen jälleenaseistautuminen teki mahdolliseksi japanilaisten monopolikapitalistien uuden "nousun" niiden kärsittyä tappion II maailmansodassa. Tänään, kun Japanin varustelumenot ovat nousseet päätähuimaaviksi, kun japanilaiset imperialistit tehostavat taloudellista hyökkäystään sellaisiin entisiin Japanin siirtomaihin kuten Etelä-Koreaan, Taiwanille ja Indonesiaan, vieläpä Afrikkaan ja Latinalaiseen Amerikkaankin, kun he väittävät avoimesti Etelä-Korean ja Taiwanin kuuluvan Japanin "puolustusvyöhykkeeseen", on silkkaa ivantekoa puhua Japanin hallitsevien piirien rauhanrakkaudesta. Tällaisen teeskennellyn pasifismin taakse kätkeytyy tietenkin jotain aivan muuta. Se tulee selvästi ilmi em. artikkelin väitteessä:

> Ei ole mikään sattuma, että terveesti ajattelevat japanilaiset vaativat kiihkeästi Japania etsimään keinoja rauhan turvaamiseksi omalle maalleen **ja samalla koko Aasialle.** (lihavointi toim.)

Tällaisen toiminnan ilmeisenä tarkoituksena on Japanin Kiinan vastaisen hyökkäyshalun kiihottaminen. Toisaalta ylistetään pilviin saakka japanilaisten militaristien "järkevyyttä" ja "rauhantahtoisuutta", toisaalta Japanille luvataan jo rauhantehtävä "koko Aasian osalta".

Myös suhteissaan Länsi-Saksaan sosiali-imperialistit ruokkivat, tietoisesti tai tietämättään, länsisaksalaisten imperialistien hyökkäyshaluja. Julistuksessaan 8.12.1967 Neuvostoliitto oli vielä asettanut Länsi-Saksan kanssa solmittavan väkivallastaluopumissopimuksen ehdoksi seuraavat vaatimukset:

— Euroopan olemassaolevien rajojen tunnustaminen,
— Bonnin yksinedustajavaatimuksista luopuminen,
— ydinaseiden tavoittelusta luopuminen,
— Länsi-Berliinin loukkausten lopettaminen,
— yksiselitteinen julistus, jonka mukaan Münchenin sopimus oli alusta lähtien pätemätön.

Nyt sosiali-imperialistit ovat Bonnin kanssa tekemiensä kauppojen vuoksi luopuneet näistä kaikista vaatimuksistaan. He ovat nielleet vastaanpanematta liittopäivien yksimielisesti tekemän revanshistisen päätöksen 13. päivältä toukokuuta 1972. Siinä sanotaan: Neuvostoliiton ja Puolan kanssa tehdyt sopimukset "eivät luo mitään oikeudellista perustaa tänään olemassaoleville rajoille. Itsemääräämisen kumoamaton oikeus (tällä Brandt ja Barzel tarkoittavat 'oikeutta' DDR:n valloittamiseen; toimitus.) jää sopimuksissa koskemattomaksi". Länsi-Berliinin sopimuksen solmimisen jälkeen sosiali-imperialistit eivät ole olleet vähääkään

huolissaan Länsi-Berliinin liittämisestä Länsi-Saksaan. Tällä tavoin länsisaksalaiset revanshistit ovat voittaneet ensi taistelunsa kamppaillessaan Saksan "jälleenyhdistämiseksi" imperialismin lippujen alle.

Länsi-Saksan imperialismin jälleen herännyt hyökkääväisyys tulee väistämättä suuntautumaan eräänä päivänä Neuvostoliittoa ja sosiali-imperialismin hallitsemia maita vastaan. Myös Japanin imperialistit voisivat uhata Neuvostoliitton kauko-itää. Mutta Brezhnev ja kumppanit ottavat tämän riskin kaupanpäälliseksi, kun he yhteistyöllään Länsi-Saksan ja Japanin kanssa edistävät niiden taloudellisen ja sotilaallisen mahdin vahvistumista ja luulottelevat tämän aggressiivisuuden suuntautuvan vielä toistaiseksi muihin vastustajiin.

"Rauhan"puheillaan idän ja lännen imperialistit haluavat tuudittaa kansat uneen, etteivät ne asettuisi vastustamaan imperialistien kaupantekoa. Mutta proletariaatti ja sorretut kansat tietävät, ettei mitään todellista rauhaa voida saavuttaa niin kauan kuin imperialismia on olemassa. Se, aloittavatko imperialistit kolmannen maailmansodan vai eivät, riippuu kansojen taistelusta, siitä, karkoittavatko sorretut imperialismin ajoissa historian näyttämöltä. Mutta jos imperialistit kaikesta huolimatta uskaltavat aloittaa uuden maailmansodan, on heidän ehdottomasti otettava huomioon se, että he vain voimistavat kansojen suuttumusta, että kansat tulevat näkemään entistäkin selvemmin imperialismin todellisen olemuksen ja tekemään historialliset johtopäätöksensä. Eli juuri kuten Mao Tsetung sanoo:

> Mitä tulee maailmansotaa koskevaan kysymykseen, siinä on vain kaksi mahdollisuutta: toinen on se, että sota tulee synnyttämään vallankumouksen ja toinen se, että vallankumous tulee estämään sodan. (9)

Ja edelleen:

> Uuden maailmansodan vaara on yhä olemassa ja kaikkien maiden kansojen on valmistauduttava. Mutta vallankumous on tämän päivän maailman kehityksen pääsuunta. (10)

2. Aikakautemme ristiriidat ja niiden kärjistyminen

Olemme edellä käsitelleet sosiali-imperialismin kietoutumista yhteen imperialistisen maailmanjärjestelmän kanssa. Tarkastelimme lähinnä imperialististen maiden välistä yhteistyötä. Mutta tämä ei merkitse, että yhteistyö olisi pääasiallinen puoli. Asianlaita on juuri päinvastoin. Imperialististen valtioiden väliset ristiriidat ja kaikki maailman ristiriidat ovat yleensä kärjistymässä. Seuraavassa luonnehditaan näitä ristiriitoja.

Leninismin oppien mukaan imperialismin aikakaudella on olemassa neljä perustavanlaatuista ristiriitaa, jotka määräävät maailmanpolitiikan kehityssuunnan.

Ensimmäinen perusristiriita on kapitalististen maiden porvariston ja proletariaatin välinen ristiriita. Tämän ristiriidan perustana on porvariston harjoittama proletariaatin riisto. Yhä kiivaammaksi käyvät luokkataistelut kaikissa kapitalistissa ja varsinkin imperialistisissa maissa osoittavat tämän ristiriidan kärjistymistä.

Toinen perusristiriita on imperialismin ja sorrettujen kansojen välinen ristiriita. Tämän ristiriidan perustana on monopolien harjoittama kansojen riisto. Kansallisten vapaustaistelujen nopea kasvu lukuisissa maissa, monien maiden lisääntyvä vastarinta imperialistisen suurvaltojen harjoittamaa ryöväystä ja riistoa vastaan ovat ilmauksia tämän ristiriidan kärjistymisestä.

Kolma perusristiriita on ristiriita, joka vallitsee imperialististen maiden ja ryhmittymien välillä sekä yksityisen imperialistisen maan eri monopolikapitalististen ryhmittymien välillä. Tämän ristiriidan perustana on imperialismin epätasainen kehitys, voimakkaampien imperialistisen valtioiden pyrkimys riistää heikommiltaan niiden taloudelliset vaikutusalueet ja lisätä voittojaan niiden kustannuksella. Tämä kilpailu voimistuu jatkuvasti ja johtaa lopulta imperialistisiin sotiin joiden tarkoituksena on maailman uudelleen jakaminen.

Neljäs perusristiriita on lopuksi imperialistisen ja sosialistisen maiden välinen ristiriita. Tämä ristiriita perustuu imperialistien pyrkimykseen vallata takaisin menettämänsä markkinat ja riistoalueet sosialistisissa maissa ja tehdä loppu sosialismista. Tämä ristiriita ilmenee tänään ennen kaikkea imperialististen valtioiden vihamielisyytenä väestömäärältään ja taloudeltaan voimakkainta sosialistista maata, Kiinan Kansantasavaltaa, kohtaan.

Tutkittaessa minkä tahansa maan sisäisiä ristiriitoja on ensin osoitettava pääristiriita. Ottakaamme esimerkiksi Indokiina.

Indokiinassa on useiden kuten esim. köyhien talonpoikien ja tilanherrojen, buddhalaisten ja katolilaisten, kapitalistien ja työläisten jne. välisten ristiriitojen lisäksi, edellämainittujen kaikkien ollessa sivuristiriitoja, yksi pääristiriita. Se on amerikkalaisten imperialistien ja kansallista vapautustaisteluaan käyvien Indokiinan kansojen välinen ristiriita.

Kunkin maan pääristiriita voidaan löytää erittelemällä taloudellista ja poliittista tilannetta ja ristiriitojen suurta joukkoa, se voi myös muuttua tilanteen muuttuessa. Silloin jokin toinen ristiriita muodostuu pääristiriidaksi. Mao Tsetung toteaakin:

> ...joka tapauksessa on aivan varmaa, että prosessin kehityksen joka vaiheessa on vain yksi pääristiriita, joka esittää johtavaa osaa.

> Tästä johtuen, jos missä tahansa prosessissa on lukuisia ristiriitoja, yksi niistä on varmasti pääristiriita, joka esittää johtavaa ja ratkaisevaa osaa, kun taas muut ovat toissijaisia ja riippuvaisessa asemassa. (11)

On tunnettava tarkoin pääristiriita, jotta voitaisiin suunnata taistelun strategia ja taktiikka sen mukaisesti. Mao Tsetungin mukaan jokaisella ristiriidalla on pääasiallinen ja toissijainen puolensa, jotka voivat myös muuttua toisikseen. Ja edelleen:

> ...ilmiön luonteen määrää suurimmalta osalta ristiriidan pääasiallinen puoli, se puoli, joka on noussut vallitsevaksi. Kun vallitsevaksi päässyt pääasiallinen puoli muuttuu, ilmiön luonne muuttuu sen mukaisesti. (12)

Ylempänä tutkittiin, mitä sääntöjä sosiali-imperialistisen johtajien harjoittama riiston ja laajentumisen imperialistinen politiikka noudattaa. Olemme tähän asti kuitenkin tarkastelleet tätä politiikkaa vain yhdeltä puolen. Tällöin olemme jättäneet melkein kokonaan huomiotta sen, että tämän imperialismin tiellä on vakavia esteitä. Seuraavassa tarkastellaan sosiali-imperialismia maailmanlaajuisten ristiriitojen puitteissa.

Sosiali-imperialismi on imperialistisen leirin tärkeä osa. **Ensinnäkin** se on ristiriidassa Neuvostoliiton proletariaattiin. (Neuvostoproletariaatin riistoa olemme tutkineet tämän teoksen II osassa, kts. »Neuvostoliiton talousuudistus: kohti kapitalismia».)

Toiseksi se on ristiriidassa SEV-maihin ja muihin sorrettuihin kansoihin, joita sosiali-imperialismi riistää tai joiden keskuudessa se harjoittaa solutustyötä.

Kolmanneksi se on ristiriidassa Yhdysvaltain imperialismin ja muiden imperialististen maiden ja ryhmittymien kanssa, joiden kanssa se kiistelee maailman uudelleen jakamisesta.

Neljänneksi se on ristiriidassa sosialistisen maiden, ennen kaikkea Kiinan, kanssa, koska ne toimivat kaikkein päättäväisimmin sosiali-imperialismin hegemonistisia pyrkimyksiä vastaan.

Brezhnev ja kumppanit elävät aikakaudella, jolloin maailman jakaminen imperialistisen valtojen kesken on jo päättynyt, enää ei ole lainkaan avoimia alueita ja he voivat laajentaa valtaansa ainoastaan toisten imperialistien kustannuksella maailman **uudelleen** jakamisen avulla. He elävät proletaarisen ja kansallisen vallankumouksen aikakaudella, jolloin joukko maita jo on irtautunut kapitalistisesta maailmanjärjestelmästä ja rakentaa sosialismia. Tämän päivän olosuhteet, joiden vallitessa sosiali-imperialistit yrittävät pystyttää maailmanvaltansa, ovat paljon epäsuotuisammat kuin ne, jotka vallitsevat silloin, kun englantilaiset tai amerikkalaiset imperialistit elivät nousukauttaan.

Miltä sitten näyttävät sosiali-imperialismin ja muiden imperialististen valtioiden väliset suhteet? Kaikille imperialisteille on yhteistä lähinnä seuraava: ne ovat ristiriidassa proletariaatin, sorrettujen kansojen ja sosialismin kanssa; niitä vastassa on maailmanvallankumouksen eteneminen. Missä on kysymys kansojen nujertamisesta, siellä he pyrkivät sysäämään syrjään riitaisuutensa yhteisten imperialististen etujen nimissä.

Mutta olisi vakava virhe luulla, ettei imperialistien välillä ja erityisesti sosiali-imperialismin ja muiden imperialistien välillä, olisi mitään ristiriitoja, tai että nämä ristiriidat olisivat merkityksettömiä. Tänään on muodostunut neljä suurta imperialistista ryhmittymää: Yhdysvallat, Neuvostoliitto, EEC ja Japani. Niiden keskinäinen kiistely markkinoista ja vaikutusalueista saa yhä ankarampia muotoja. Muut imperialistiset ryhmittymät käyttävät tarmokkaasti hyväkseen Yhdysvaltain imperialismin heikentymistä. Japanilainen pääoma virtaa Latinalaiseen Amerikkaan, Yhdysvaltain "takapihalle". EEC-maat yhtenäistävät kauppapolitiikkaansa Yhdysvaltoja kohtaan. Yhdysvallat ja Neuvostoliitto kiristävät sotilaallista kilpailuaan. Näitä esimerkkejä voisi luetella useita. Imperialistien erimielisyys, niiden taistelu toisiaan vastaan, on proletariaatille, kansoille erittäin merkityksellistä. Ja, kuten Stalin teoksessaan »Leninismin perusteista» kirjoitta, näin on juuri sen vuoksi,

> ...että se johtaa imperialistien keskinäiseen toistensa heikentämiseen, yleensä kapitalismin aseman heikkenemiseen, proletaarisen vallankumouksen hetken lähenemiseen, tämän vallankumouksen käytännölliseen välttämättömyyteen. (13)

3. Kahden imperialistisen supervallan yhteistyö sorrettuja kansoja vastaan

Sorrettujen kansojen vapausliike muodostaa tällä hetkellä suurimman uhan Yhdysvaltain imperialismin ja sosiali-imperialismin maailmanherruudelle. Tosin sosiali-imperialistit ylvästelevät jatkuvasti Yhdysvaltain imperialismia vastaan suuntautuneiden vapautusliikkeiden "tukemisella". He antavat niille silloin tällöin todella tiettyä aineellista apua heikentääkseen Yhdysvaltain imperialismin asemia ja vahvistaakseen omia asemiaan maailman jakamisessa. Pohjimmiltaan he kuitenkin pelkäävät suuresti taisteluun nousseita kansoja. Sillä Brezhnev ja kumppanit tietävät, että kansa, joka on saavuttanut vapautensa aseellisen taistelun avulla, ei tule ilman muuta taipumaan sosiali-imperialismin edessä. Vapautusliikkeet eivät uhkaa vain Yhdysvaltain imperialismia, vaan koko imperialistista maailmanjärjestelmää.

Jo Hrustshev muotoili tämän pelon klassisella tavallaan. Sillä veruk-

keella, että "paikalliset sodat" ja ennen kaikkea sorrettujen kansojen vapautussodat muka ovat äärimmäisen vaarallisia ja voivat muka milloin tahansa päästää uuden maailmansodan valloilleen — koska "jopa yksi ainoa pieni kipinä voi sytyttää maailmanpalon", kuten hän Korkeimmassa Neuvostossa lokakuussa 1959 puhuessaan lausui —, hän lupasi, että tulisi "ponnistelemaan sitkeästi" "polkeakseen sammuksiin ne hehkuvat kipinät, jotka voisivat sytyttää sodan palon" (Puhe Washingtonissa 16.9.1959).

Voidakseen antaa tämän kyseenalaisen panoksensa "maailmanrauhalle", Hrustshev tarvitsi Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton läheistä yhteistyötä. »Pravdan» 10.9.1961 julkaisemassa haastattelussa Hrustshev sanoi Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton olevan

> ...maailman mahtavimpia valtioita. Jos me olemme yhdessä rauhan puolella, ei tule olemaan mitään sotaa. Mutta jos silti olisi joku järjetön, joka koettaisi päästää sodan valloilleen, meidän tarvitsisi vain heristää sormeamme saadaksemme hänet pitämään suunsa kiinni.

Tai kuten Gromyko ilmaisi asian Korkeimmassa Neuvostossa 13.12. 1962:

> Jos N. S. Hrustshevin, Neuvostoliiton hallituksen päämiehen, ja Yhdysvaltain presidentin, John Kennedyn välillä päästään sopimuksiin, tulee syntymään ratkaisu kansainvälisiin ongelmiin, joista ihmiskunnan kohtalo riippuu.

Tämän mukaan kansojen tulisi lopettaa taistelunsa ja jättää kohtalonsa supervaltojen huomaan. Maailman kansojen ongelmien ratkaisemisen tulisi siis olla kahden supervallan yksinoikeus: asianomaisten kansojen tulisi olla vaiti ja totella.

Jo Hrustshev osoitti käytännössä, että hän oli valmis "polkemaan sammuksiin" yhdessä Yhdysvaltain kanssa kansansodan "hehkuvat kipinät"; esim. silloin kun Neuvostoliiton YK-valtuutettu äänesti yhdessä Yhdysvaltain kanssa YK-joukkojen Kongoon lähettämisen puolesta, siis niiden, jotka hukuttivat vereen Lumumban johtaman Kongon kansan imperialisminvastaisen taistelun.

Mutta tähän mennessä selvin esimerkki Yhdysvaltain ja sosiali-imperialismin vastavallankumouksellisesta yhteistyöstä on niiden toiminta **Palestiinan** kansaa ja muita arabikansoja vastaan.

Imperialistiset suurvallat pelkäävät kansallista vallankumous arabialueella ja koettavat tukahduttaa sen. Yhdysvallat ja Neuvostoliitto hyväksikäyttävät 22.11.1967 YK:n turvallisuusneuvostossa päätöslauselmaa, jonka muka tulee turvata "oikeudenmukainen ja kestävä rauha Lähi-Idässä". Sosiali-imperialistit eivät ole tähän päivään mennessä lakanneet

tuomasta tätä päätöslauselmaa esille kaikissa ajateltavissa olevissa tilanteissa "pysyvän rauhan turvaamiseksi Lähi-Idässä". Mitä tähän päätöslauselmaan sisältyy? Se edellyttää Israelin asevoimien vetämistä vuonna 1967 miehitetyiltä alueilta, mutta laillistaa toisaalta Palestiinan muiden osien miehityksen. Päätöslauselma vaatii sananmukaisesti:

> ...kaikkien sotaisten julistusten ja kaiken sotatilan lopettamista sekä **alueen kaikkien valtioiden** itsemääräämisoikeuden, alueellisen koskemattomuuden ja poliittisen riippumattomuuden sekä niiden turvallisten rajojen sisäpuolella vapaana uhkauksista ja väkivaltateoista rauhassa elämisen oikeuden kunnioittamista ja tunnustamista. (lihavointi toimituksen)

Arabivaltioiden tulee siis hyväksyä Israelin miehitys suurimmassa osassa Palestiinaa ja lopettaa tukensa Palestiinan vallankumoukselle. Turvallisuusneuvoston päätöslauselman jatkona oli "Rogers-suunnitelma", joka sisältyy Yhdysvaltain ulkoministerin erääseen Egyptin hallitukselle lähettämään kirjeeseen heinäkuulta 1970. Se edellyttää aselepoa Lähi-Idässä ja epäsuorien keskustelujen aloittaminen arabivaltioiden ja Israelin kesken turvallisuusneuvoston päätöslauselman toteuttamiseksi. Egypti ja Jordania hyväksyivät Rogers-suunnitelman. Kaikki palestiinalaisjärjestöt ja useat arabivaltiot torjuivat sen kuten päätöslauselmankin. Palestiinan Vapautusjärjestön (PLO:n) Keskuskomitean kannanotossa 25. heinäkuuta 1970 sanotaan:

> Turvallisuusneuvoston päätöslauselman toteuttaminen Israelin tunnustamisen saavuttamiseksi neuvottelujen avulla merkitsee arabien luopumista lupauksestaan olla käymättä mitään neuvotteluja Israelin kanssa. Tämä merkitsee lopullista luopumista Palestiinan arabikansan oikeudesta elää palestiinalaisessa kotimaassaan...
>
> Aselepo taas merkitsee iskuprikaatien toiminnan kieltämistä, mikä tulee johtamaan selkkaukseen Palestiinan vastarintaliikkeen kanssa. On ilmiselvää, että amerikkalaisten suunnitelma on olemukseltaan hyvin salakavala, sillä se koettaa jäytää arabien lujaa yhtenäisyyttä ja hajoittaa arabien sisäisen rintaman. Edelleen se pyrkii nujertamaan ja tuhoamaan lopullisesti arabien vapautusliikkeen, ja ennen kaikkea Palestiinan vastarintaliikkeen. Palestiinan Vapautusjärjestön Keskuskomitea puhuu Palestiinan kansan nimissä, ilmaisee taistelunsa päämäärät ja julistaa, että Palestiinan kansa torjuu turvallisuusneuvoston päätöslauselman ja kaikki muodot ja aikeet tämän suunnitelman toteuttamiseksi, Rogers-suunnitelma mukaanlukien. Keskuskomitea julistaa edelleen, ettei yhdelläkään arabi- tai muulla ulkomaisella taholla

ole oikeutta kieltää Palestiinan kansan olemassaoloa, luovuttaa sen kotimaata sionisteille ja imperialisteille tarkoituksenaan Palestiinan kansan ja sen kotimaan täydellinen ja lopullinen tuhoaminen. Palestiinan kansa, joka tulee ase kädessä vapauttamaan kotimaansa, palaamaan kotimaaansa, ja harjoittamaan itsemääräämisoikeuttaan, ei tule milloinkaan luovuttamaan aseita käsistään. Se tulee jatkamaan edelleenkin aseellista taistelua eikä lopettamaan tulta ennen kuin se on saavuttanut täydellisen vapautumisen.

Entä miten siihen suhtautuivat sosiali-imperialistit, jotka olivat turvallisuusneuvoston päätöslauselman alullepanijoita? 1. elokuuta 1970 he kirjoittivat »Pravdassa»:

YAT:n, Jordanian, Libanonin ja Sudanin YAT:n aloitteeseen Lähi-Idän kriisin poliittiseksi ratkaisuksi ilmaisemien reaktioiden valossa herättää Irakin baath-puolueen johdon asenne hämmästystä. Bagdadissa puhutaan täysin odottamattomasti siitä, että "on ryhdytty yrityksiin Palestiinan kysymyksen lopulliseksi tuhoamiseksi".

Tyypillistä revisionistista hämärtämistä harjoittaessaan »Pravda» koettaa herättää sellaisen vaikutelman kuin Rogersin suunnitelma ei olisikaan Yhdysvaltain vaan Egyptin laatima. Tämä käy ilmi täysin järjettömästä lauseesta: YAT:n ... YAT:n aloitteeseen ilmaiseman reaktion". Lisäksi he yritävät antaa sellaisen vaikutelman kuin Irak, jonka kanssa sosiali-imperialisteilla oli silloin hankaluuksia, olisi ollut ainoa suunnitelman torjunut arabivaltio. Palestiinalaisista ei puhuta ylipäänsä mitään. Silti on selvää, mitä oikeastaan on tarkoitus sanoa. Kolme päivää myöhemmin Palestiinan Vapautusjärjetön pää-äänenkannattaja »Fateh», vastaa:

»Pravda» ottaa itselleen vapauden arvostella mielensä mukaan niitä, jotka ovat torjuneet Rogersin suunnitelman, moittimalla heitä kielteisestä asenteesta... Palestiinan asia on meidän oma asiamme. Kenelläkään muulla kuin meillä ei ole oikeutta sekaantua siihen. Ken haluaa edustaa internationalistista asennoitumista, hänen tulee joko tukea meitä tai pitää suunsa kiinni; muussa tapauksessa on odotettava vastausta, jos kerran koputtaa ovelle.

Sama lehti viittasi 29. heinäkuuta 1970 erittäin osuvasti siihen, että:

...on kummallista, etteivät turvallisuusneuvosto ja neljä suurvaltaa ole milloinkaan muulloin päässeet yksimielisiin päätöksiin kuin Palestiinan kansaa koskevassa kysymyksessä. Miksi asia on niin? Onko maamme asia niille kaikille niin vaarallinen vai onko heille kaikille etua Palestiinan asian tuhoamisesta?

Ehkäpä nämä suurvallat haluavat toimia toistensa uskottuina, jotka kaikkialla maailmassa voivat jakaa mielensä mukaan uudelleen vaikutuspiirejä, jolloin heidän erimielisyytensä koskevat vain sitä, kenelle tämä tai tuo maapala on kuuluva, samalla kun he pitävät kiinni keskinäisestä "Gentleman's Agreementista" ("herrasmiessopimuksesta", suom. huom.) pienten kansojen pelottelemisessa aineellisella ja teknisellä ylivoimallaan. Ehkäpä taistelu täydelliseksi vapautumiseksi kaikenlaatuisesta ulkomaisesta vaikutuksesta on vihastuttanut suurvallat ja pannut ne näyttelemään voimiaan pelotellakseen maittemme kansoja ja niiden yleistä mielipidettä, jotta taipuisimme niiden edessä ja kansamme jättäisivät kalleimmat kansalliset etunsa niiden huomaan.

Seuraavien viikkojen tapahtumat todistivat oikeiksi palestiinalaisten arvion Rogersin suunnitelmasta ja repivät alas supervaltojen rauhannaamiot. Syyskuussa 1970 järjesti Yhdysvaltain imperialismi apurinsa, Jordanian kuninkaan, murhaaman palestiinalaisia sissejä ja pakolaisleirien siviiliväestöä. Palestiinalaisten vastarinnan poistaminen pelistä oli nimittäin välttämätön ennakkoehto turvallisuusneuvoston päätöslauselman toteuttamiselle. Sosiali-imperialistit eivät protestoineet **sanallakaan** palestiinalaisten joukkomurhaa vastaan. Tyypillisenä esimerkkinä heidän asenteestaan on »Izvestijan» kannanotto 19. syyskuuta 1970:

> Jordaniasta saapuvat tiedot kertovat maan sisäisen tilanteen nopeasta mutkistumisesta. On ilmeistä, ettei kumpikaan kahdesta osapuolesta voi voittaa mitään Jordanian veljesmurhan jatkamisella, eivät Jordanian viranomaiset, eivät palestiinalaiset sissijärjestöt eikä mikään arabimaa.

Neuvostolehdistön ainoassakaan kannanotossa ei tehty Jordanian taantumuksellisia edesvastuullisiksi taisteluista. Yhdessäkään kannanotossa ei osoitettu Rogersin suunnitelmaan sisältyneen "rauhanomaisen ratkaisun" ja palestiinalaisten julman nujertamisen välistä yhteyttä. Yksikään lehti ei kuvannut palestiinalaisten todella sankarillista vastarintaa kaupungeissa, kylissä ja pakolaisleireissä Jordaniassa. Aina sai lukea vain "jännittyneestä tilanteesta" ja "traagisesta veljessodasta".

29. syyskuuta -70 »Pravda» vajosi jopa niin alas, että se kirjoitti "YAT:n **ja Jordanian** rauhaarakastavasta asenteesta". Kun Syyria ja Irak lähettivät joukkojaan Palestiinalaisten avuksi Jordaniaan, sosiali-imperialistit taivuttivat heidät vetämään ne takaisin. Ei ole lainkaan liioiteltua, jos väitetään, että sosiali-imperialistit ovat olennaisesti myötäsyyllisiä Palestiinan tuhansien parhaimpien poikien kuolemaan, raskaaseen takaiskuun, jonka arabien vapaustaistelu koki syksyllä 1970.

Egyptin presidentti Sadat ja Egyptin lehdistö ovat neuvostoliittolaisten

sotilasneuvonantajien 18. heinäkuuta 1972 tapahtuneen karkottamisen jälkeen viitanneet toistuvasti siihen, kuinka sosiali-imperialistit käyttivät väärin Egyptin johtajien luottamusta ja kieltäytyivät toimittamasta Egyptille lupaamiaan hyökkäysaseita. Kävi siis selvästi ilmi, että lupaus pakottaa Israel luovuttamaan miehittämänsä alueet oli ainoastaan molempien suurvaltojen syötti Egyptin houkuttelemiseksi Rogersin suunnitelman talutusnuoraan, arabien Israelin vastaisen rintaman hajoittamiseksi ja palestiinalaisten saamiseksi pois pelistä, ja Egyptin sitomiseksi "sotilaallisen avun" verukkeella poliittisesti ja taloudellisesti Neuvostoliittoon. Neuvostojohtajat yrittivät vuosikausien ajan hämätä Egyptiä "diplomaattisilla ponnisteluillaan rauhanomaisen ratkaisun aikaansaamiseksi". Niinpä on syntynyt tilanne "ei sotaa eikä rauhaa", mikä on kalvanut Egyptin armeijan ja väestön taistelutahtoa.

Lähi-Idän kysymyksessä kahden supervallan vastavallankumouksellinen yhteistyö ilmenee erikoisen selvästi. Mutta sama peruslinja voidaan osoittaa myös sosiali-imperialistien suhteissa kaikkiin muihin vapautusliikkeisiin.

He eivät tietenkään uskalla ottaa samassa määrin avointa kantaa **Vietnamin** kansan vapaustaistelua vastaan, kun jopa eräiden maiden, kuten esim. Ruotsin, sosiaalidemokraatit kuuluttavat "solidaarisuuttaan" Pohjois-Vietnamia ja FNL:ää kohtaan. Siitä huolimatta sosiali-imperialistit eivät ole lakanneet sabotoimasta Vietnamin vallankumousta ehdottelemalla kehnoja kompromisseja. Myös tässä kysymyksessä he mainostavat äänekkäästi ns. "rauhanomaista ratkaisua". He eivät ainoastaan halua valistaa vietnamilaisia sillä, että "**ainoa keino** Indokiinan kysymyksen ratkaisemiseksi ovat neuvottelut ilman kiristys- ja saneluyrityksiä", kuten TASSin julistuksessa 16. huhtikuuta 1972 sanotaan. (Toimituksen lihavointi.) Sosiali-imperialistit väittävät siis, etteivät Indokiinan kansat voisi saavuttaa itsenäisyyttään luottamalla pääasiassa aseelliseen taisteluun, vaan niiden tulisi odottaa passiivisesti siihen saakka, kunnes amerikkalaiset imperialistit muuttuisivat niin jaloluontoisiksi, että alkaisivat tosissaan käydä rauhanneuvotteluja. Vietnamin kansa on valmis käymään neuvotteluja Vietnamin kysymyksen rauhanomaisesta ratkaisusta. Mutta se ei ole "ainoa tie". Jolleivät amerikkalaiset imperialistit tunnusta tappiotaan eivätkä vetäydy vapaaehtoisesti Vietnamista, silloin vietnamilaiset isänmaanystävät ovat valmiit käymään kansansotaansa niin kauan kunnes vihollinen on täysin voitettu. Mutta ei ole mikään sattuma, että TASS julkaisi yllämainitun julistuksensa samaan aikaan, kun Etelä-Vietnamin vapautusrintama oli aloittamassa uuden suuren hyökkäyksensä. Sen mitä sosiali-imperialistit ajattelevat tästä hyökkäyksestä, paljastaa tunnettu neuvostoliittolainen lehtimies Victor Louis eräässä (vain ulkomaille tarkoitetussa) kirjoituksessaan, jonka hän julkaisi »London Evening Postissa» 16.6.72. Siinä sanotaan:

Presidentti Podgornyn Hanoin vierailun tarkoituksena on saada vihollisuudet lakkaamaan Indokiinan kaikilla rintamilla, jotta neuvottelut voisivat edistyä. Moskovalaiset tarkkailijat uskovat, että jos pohjois- ja etelävietnamilaiset jäävät nykyisiin asemiinsa, niin voi alkaa jännityksen lieventymisen kausi, joka voisi mahdollistaa kansanäänestyksen tai uusien vaalien pitämisen Etelä-Vietnamissa... Mutta kiinalaisten kanta näyttää yhä vielä epäselvältä, samoin kuin Pohjois-Vietnamin johtajienkin, jotka ovat kiinalaismielisiä. Epäonnistuttuaan yrityksessään estää amerikkalais-neuvostoliittolainen tapaaminen (tark. Nixonin Moskovanmatkaa; toim.) aloittamalla uusi hyökkäys etelässä, pohjoisvietnamilaiset tulevat yrittämään, niin arvellaan Moskovassa, presidentti Podgornyn vierailun tekemistä merkityksettömäksi.

Seitsemän kohdan rauhanehdotuksessaan Etelä-Vietnamin Väliaikainen Vallankumoushallitus teki täysin selväksi, että Etelä-Vietnamissa voi olla aselepo vasta silloin, kun "kaikki osapuolet solmivat sopimuksen kaikkien Yhdysvaltain ja muiden sen kanssa liittoutuneiden valtioiden joukkojen vetämisestä Etelä-Vietnamista". Sama pitää paikkansa vaalienkin kohdalla. Podgorny koetti siitä huolimatta saada vietnamilaiset luopumaan oikeutetusta kannastaan ja taivuttaa heidät lopettamaan taistelunsa jo ennen amerikkalaisten hyökkääjien vetäytymistä.

Sosiali-imperialistien vastavallankumouksellinen rooli Indokiinan kysymyksessä tulee ilmi ennen kaikkea heidän asenteessaan **Kambodshaan.** Indokiinan kansojen historiallisen toukokuussa 1970 pidetyn huippukokouksen jälkeen Vietnamin, Kambodshan ja Laosin kansat ja vapautusarmeijat ovat muodostaneet rikkoutumattoman yhteisrintaman ja sovittaneet poliittiset ja sotilaalliset tavoitteensa läheisesti yhteen. Kambodshan Kansallisen Yhtenäisyyden Kuninkaallinen Hallitus, jonka valtionpäämies Samdech Norodom Sihanouk perusti CIA:n ohjaaman kaappauksen jälkeen, pitää valvonnassaan 85 % Kambodshan maa-alasta ja yli 5/7 sen väestöstä. Tämän hallituksen useimmat ministerit ovat tätä nykyä Kambodshan vapautetuilla alueilla; ei siis voida puhuakaan "pakolaishallituksesta". Lukuisat maat, niiden joukossa Kiina, Albania, Korea, Romania, Kuuba ja tietysti VDT sekä Etelä-Vietnamin Väliaikainen Vallankumoushallitus, ovat tunnustaneet Sihanoukin hallituksen ainoaksi lailliseksi.

Kuten tunnettua neuvostojohtajat ovat vuoden 1970 maaliskuun kaappauksen jälkeen katkaisseet diplomaattiset suhteensa Sihanoukiin ja tunnustaneet Phnom Penhin kaappariklikin "Kambodshan lailliseksi hallitukseksi". Tähän saakka he eivät ole antaneet Kambodshan kansalliselle vapautusliikkeelle minkäänlaista poliittista tai sotilaallista tukea. Tämä ei ole isku vain Kambodshan taistelevaa kansaa vastaan, vaan myös isku

Vietnamin ja Laosin kansoja vastaan. Samalla se merkitsee avointa tuholaistoimintaa Indokiinan kolmen kansan yhteisrintamaa vastaan. Sosialiimperialistit jopa yrittivät neuvotella Lon Nolin klikin kanssa "poliittisen ratkaisun" aikaansaamiseksi Kambodshan kansan ja sen laillisen hallituksen selän takana. Kuten tunnettu australialainen lehtimies Wilfred Burchett kirjoittaa »Le Monde diplomatiquessa» (4/1972), neuvostojohtajien ja Lon Nolin klikin pyrkimyksenä on Kansallisen Yhteisrintaman hajoittaminen ja "kolmannen voiman", vieläpä tekaistun "kommunistisen" puolueen, haaliminen kokoon. Kambodshalaiset kommunistit, jotka tietenkin toimivat Kansallisessa Yhteisrintamassa sen eturiveissä, tuomitsevat suuttuneina tällaisen suunnitelman. Sihanouk sanoikin Burchetille:

> Lon Nol on suunniltaan ilosta sen vuoksi, että hänellä on puolellaan venäläiset. Kolmas voima "kommunistinen puolue", on muka antava uskottavuutta hänen puheilleen "demokratiasta" ja ja "puolueettomuudesta"... Kambodshan todelliset kommunistit kuuluvat Kansallisen Yhteisrintamamme urhoollisimpiin taistelijoihin.

Sen miksi Kambodshassa ei voi olla mitään "kolmatta voimaa", selitti eräs Kansallisen Yhteisrintaman (FUNK:n) Kambodshan sisäpuolella taistelevan osan johtajista, Ieng Sary »Le Mondelle» myöntämässään haastattelussa 15.1.1972:

> Sotamme erityisenä tunnusmerkkinä nykyvaiheessa on FUNKiin kuuluvien kaikkien kansakunnan isänmaallisten voimien luja yhtenäisyys. Koskaan ei kansallinen yhteisrintama ole kyennyt kokoamaan niin laajoja voimia, alkaen entisestä kuninkaasta, maan laillisesta valtionpäämiehestä, jota elähdyttää suurenmoinen isänmaallisuus ja päättäväinen voitontahto, aina köyhimpään talonpoikaan saakka, ja tähän välille jäävät kuninkaallisen perheen jäsenet, kansallinen porvaristo, pikkuporvaristo, työläiset, älymystö, buddhalaiset munkit jne. Tämä rintama ja sen hallitus ovat osoituksena valtiollisesta laillisuudesta ja jatkuvuudesta. FUNKin maan sisäpuolella ja ulkopuolella toimivien osien yhtenäisyys on vankkumaton. . . FUNKin luoma laaja yhtenäisyys selittää sen miksi meidän ja maanpetturien ja heidän isäntiensä amerikkalaisten imperialistihyökkääjien välillä ei ole eikä voi olla mitään "kolmatta voimaa".

Ieng Sary ilmaisee pahoittelunsa sen johdosta, etteivät ". . . eräät maat, jotka eivät ole liittoutuneet Yhdysvaltain kanssa", ole vielä tunnustaneet laillista hallitusta, ja jatkaa:

> Toivomme, etteivät nämä hallitukset tule epäämään meiltä tukeaan, sitten kun he ovat vakuuttuneet väistämättömästä voitostam-

me ja ehdottomasta kieltäytymisestämme suostua mihinkään kompromisseihin petturi-joukkion kanssa. Kaikki toiveet ja kaikki yritykset pakottaa Kambodshan kansaa jonkinlaiseen kompromissiratkaisuun eivät ole vain harhakuvia, vaan silkkaa imperialistien ja heidän lakeijoittensa rohkaisemista.

FUNKin sisäisen yhtenäisyyden, vapaustaistelijoiden ja kansan välisen yhtenäisyyden, Kambodshan, Vietnamin ja Laosin välisen yhtenäisyyden ja Kiinan, Korean ja maailman kaikkien edistyksellisten voimien antaman tuen ansiosta Kambodshan kansa tulee saavuttamaan voiton lähitulevaisuudessa. Miksi neuvostojohtajat asettuvat vastustamaan tätä kehityssuuntaa? Miksi he yrittävät jäytää Indokiinan kolmen kansan voitokasta taisteluyhtenäisyyttä? Vain sen vuoksi, koska he haluavat käytännössä estää kansanvallankumouksen voiton Etelä-Vietnamissa, Kambodshassa ja Laosissa. Samdech Sihanouk ei varmaankaan erehtynyt sanoessaan aikakauslehti »Far Eastern Economic Review»lle 25.12.1971 myöntämässään haastattelussa:

> Neuvostoliiton olisi vaikea evätä tukeaan Pohjois-Vietnamilta, sosialistiselta maalta. Mutta minä olen nähnyt mitä he antavat Pohjois-Vietnamille: lentokoneita, ohjuksia, tutkalaitteita — mutta tämä materiaali ei ole nykyaikaista. Venäläiset eivät ole antaneet Hanoille neljäsosaakaan siitä, mitä he ovat antaneet Egyptille. Miksi? Koska venäläiset eivät tahdo, että Hanoi voittaa. He antavat välttämättömimmän, jotta vietnamilaiset eivät häviä sotaa, mutta eivät tarpeeksi sen voittamiseksi, vaikka he pystyisivät siihen helpostikin. Luulen, etteivät venäläiset tahdo aasialaisten kansojen voimistuvan liiaksi. Pelkään, että amerikkalaiset ja venäläiset sairastavat samanlaista rasismia; heillä on sama kompleksi "keltaisesta vaarasta", jonka he ovat Kiinassa näkevinään.

Indokiinan ja Palestiinan ohella on olemassa imperialismin vastaisen aseellisen taistelun kolmaskin polttopiste Afrikassa. Siellä Angolan, Mosambikin ja Guinean (Bissau) kansat käyvät kansansotia portugalilaista siirtomaaherruutta vastaan, mitä Yhdysvallat ja Länsi-Saksa tukevat. Myös siellä sosiali-imperialistit mainostavat äänekkäästi näille kansoille muka antamaansa tukea. Kuitenkaan he eivät mene "tukemisessaan" edes niin pitkälle, että katkaisisivat taloudelliset suhteensa portugalilaisiin kolonialisteihin. Eivätpä he kavahda edes asekauppoihin ryhtymistä heidän kanssaan. Portugalin Bonnissa toimivan lähetystön julkaisema »Portugal Report» kirjoittaa kesäkuun numerossaan 1971:

> Tshekkoslovakian ja Portugalin kesken äskettäin solmitun kauppasopimuksen pohjalla Mosambikiin toimitetaan tshekkiläisiä kuorma-autoja raskaisiin kuljetuksiin rakennuspaikalla (Cabora-

Bassa-patorakennuksella; toim.). Kysymyksessä on maastokelpoinen Tatra-kuorma-auto, **joka on rakennettu erityisesti sotilaskäyttöön** ja jota kaikki itäblokin maat käyttävät. Mosambikiin viedään tietenkin siviilimuunnosta. (Lihavointi toimituksen)

"Tietenkin"! Vaikka tämä sattuisikin pitämään paikkansa "siviilimuunnoksesta", asia on sittenkin huonolla tolalla. Länsi-Saksan edistykselliset voimat ovat käyneet jo pitkän aikaa taistelua länsisaksalaisten yhtiöiden Cabora-Bassa-suunnitelmaan osallistumista vastaan. Tämän suunnitelman tarkoituksena on siirtomaaherruuden lujittaminen Mosambikissa.

Angolan Vapautuksen Kansanliikkeen (MPLA:n) Pohjois-Euroopan ja Skandinavian edustaja, Antonio Alberto Neto, kertoi Tübingenissä järjestetyssä avoimessa keskustelutilaisuudessa 7.2.1972, että Puolan ulkoministeriön viranomaiset olivat hänen Puolan vierailunsa aikana myöntäneet, että Puola myi Portugalille Angolassa ja Mosambikissa käytettäväksi neljä hyvin varustettua kuljetusalusta. Nämä aseita ja sotilashenkilökuntaa kuljettavat alukset tilattiin vuosina 1968 ja 1969 ja toimitettiin vuosina 1970 ja 1971. Myös Neuvostoliitto on toimittanut Portugalille laivoja, jotka valmistettiin 1971 Odessassa. Alberto Neto sanoi edelleen, että Neuvostoliitto piti yllä taloudellisia yhteyksiä Rhodesiaan — YK:n saartopäätöksestä huolimatta. Myös Tshekkoslovakia toimitti vuoteen 1961 saakka aseita Portugalille. Neto tähdensi, että Portugalin siirtomaiden kansat vastustivat kaikenlaisia yhteyksiä Portugaliin, koska ne olivat omiaan vaikeuttamaan Portugalin eristämistä.

Voisimme mainita Indonesian esimerkkinä, jossa sosiali-imperialistit eivät edes vaivaudu teeskentelemään Indonesian kommunistisen puolueen käymän aseellisen taistelun tukemista. Tästä taistelusta ei neuvostopropagandassa hiiskahdetakaan. Sen sijaan sosiali-imperialistien aikakauslehdet avaavat palstansa kouralliselle Indonesian kommunistisesta puolueesta eronneille luopioille, jotka piilottelevat jossain Itä-Euroopassa ja parjaavat työkseen Indonesian kommunistista puoluetta ja sen marxilais-leniniläistä linjaa. Ja kun tämäkään ei tunnu riittävän, sosiali-imperialistit jopa toimittavat aseita ja lentokoneita Indonesian fasistiselle sotilashallitukselle, jotta se voisi käyttää niitä kommunistien käymää vapautustaistelua vastaan. Samoin julkisuudessa on esiintynyt tietoja, että neuvostoliittolaiset upseerit toimivat Indonesian fasististen asevoimien kouluttajina ja neuvonantajina.

Tarjolla olisi vielä lukuisia esimerkkejä. Esitettyjen pitäisi kuitenkin riittää osoittamaan, kuinka sosiali-imperialistit sabotoivat sorrettujen kansojen vapaustaistelua. Siellä, missä he "tukevat" tai tarjoavat "tukeaan" jollekin vapautusliikkeelle, he yrittävät kiristää tätä vapautusliikettä johtaakseen sen harhaan, pidättymään aseellisesta taistelusta ja tyytymään huonoihin kompromisseihin. He pyrkivät monesti käyttämään tä-

tä tai tuota vapautusliikettä pelinappulanaan. Mutta heti kun sellainen vapautusliike ei enää sovi pelinappulaksi heidän imperialistisia kilpailijoitaan vastaan ja jopa uhkaa asettua poikkiteloin imperialistisen kaupanhieronnan tielle, sosiali-imperialistit hyökkäävät sen niskaan. Sorrettujen maiden kansat huomaavat päivä päivältä yhä selvemmin, ketkä ovat niiden todellisia ja ketkä niiden valheellisia ystäviä. Ne eivät lankea sosiali-imperialistien petoshankkeisiin, eivätkä anna heidän kiristysyritystensä johtaa itseään harhaan.

4. Sosiali-imperialistien taistelu sosialistista Kiinaa vastaan

Kiinan Kansantasavalta on tänään maailmanlaajuisen imperialismia vastaan käytävän taistelun luotettavin tukipylväs. Kiinan kansan suuremoiset saavutukset sosialistisessa rakennustyössä, proletariaatin diktatuurin lujittamisessa ja kapitalismin palautumisen torjumisessa herättävät innostusta vallankumouksellisissa kansanjoukoissa maailman kaikissa osissa, ja ovat todistuksena sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän ylivoimaisuudesta. Kiinan kansa antaa suuria uhreja tukeakseen proletariaatin ja sorrettujen kansojen taistelua kaikin käytettävissään olevin keinoin.

Kiinan kasvava merkitys kommunistisessa maailmanliikkeessä, sen lisääntyvä vaikutus kansallisiin vapaustaisteluihin herättävät kaikissa imperialisteissa, revisionisteissa ja taantumuksellisissa ahdistusta ja pelkoa. Imperialistit yrittävät eristää Kiinan vainoamalla ja panettelemalla sitä kaikin mahdollisin tavoin, ja uhkaavat sitä sodalla. Aluksi näin toimi pääasiassa Yhdysvaltain imperialismi, joka uhkasi Kiinaa Taiwanin saarelta ja Korean sodalla; sitten liittyivät myös neuvostoliittolaiset sosiali-imperialistit Kiinan vastaiseen rintamaan. He ovat muodostaneet yhdessä amerikkalaisten imperialistien ja muiden taantumuksellisten, kuten Intian hallituksen, kanssa vastavallankumouksellisen, Kiinanvastaisen ja kommunisminvastaisen pyhän liiton.

Kiinalaiset kommunistit ja heidän puheenjohtajansa Mao Tsetung tiedostivat välittömästi NKP:n 20. edustajakokouksen (v. -56) leninisminvastaiset teesit ja puolustautuivat alusta lähtien niitä vastaan. Pitäen lähtökohtanaan pyrkimystä yhtenäisyyteen he eivät pitkään aikaan arvostelleet julkisesti Hrustshevin revisionismia. Lukuisissa keskusteluissa neuvostojohtajien kanssa he kuitenkin ilmaisivat selvästi, etteivät he olleet yhtä mieltä Stalinin tuomitsemisesta, ns. "rauhanomaisen siirtymisen" teesistä ja muista Hrustshevin väitteistä. Ja lopulta he puolustivat lukuisissa kirjoituksissaan julkisesti marxismi-leninismin oppeja neuvostorevisionismia vastaan.

Tämä kiinalaisten kommunistien periaatteellinen kanta sai Hrustshevin

tuohtumaan. Viisikymmenluvun lopulla he alkoivat levittää valheita Kiinan politiikasta. Niinpä Hrustshev ja muut revisionistit hyökkäsivät jo 1958 Kiinan maatalouspolitiikkaa vastaan. 1960 neuvostorevisionistit rikkoivat avoimesti ja yksipuolisesti neuvostoliittolais-kiinalaiset taloudelliset sopimukset ja vetivät yllättäen kaikki neuvostoteknikot ja neuvonantajat Kiinasta. Tällä he yrittivät sabotoida Kiinan taloutta. Samana vuonna he järjestivät ensimmäiset provokaationsa Neuvostoliiton ja Kiinan välisellä rajalla. Kuusikymmenluvun alussa neuvostojohtajat tukivat avoimesti Intian laajentumispolitiikkaa Intian taantumuksellisen hallituksen aloittaessa tällöin sodan Kiinaa vastaan.

Se avoin väittely, jota kiinalaiset kommunistit ovat vuoden 1963 puolivälistä lähtien käyneet neuvostorevisionisteja vastaan, oli ehdottoman tarpeellinen ja muodosti mitä tärkeimmän tuen kaikkien maiden marxilais-leniniläisille. KKP:n ohjelmalliset kirjoitukset osoittivat, etteivät marxismi-leninismin vallankumoukselliset opit suinkaan olleet aikansa eläneitä, että kommunismi elää ja etenee Hrustshevin, Brezhnevin ja kumppanien petoksesta huolimatta. Tämä väittely vei Hrustshevin hajoitustoiminnan ankarasti koetteleman kansainvälisen kommunistisen liikkeen uuteen nousuun.

Ne valheet, joiden turvin neuvostojohtajat ovat käyneet taistelua Kiinaa vastaan, ovat kuin revisionismin vararikkojulistus. Samat revisionistiset kynäilijät, jotka eivät koskaan väsy lausumaan ajatuksiaan imperialistisiten maiden "terveesti ajattelevista" ja "järkevistä" piireistä, joutuvat suunniltaan kun on puhe Kiinasta. Mikään vääristely ei ole heistä tällöin liian typerä. Niinpä he väittävät: Kiina absolutisoi aseellisen taistelun tien, Kiina vastustaa periaatteessa rauhanomaista rinnakkaineloa, Kiina tahtoo aloittaa sodan kapitalistisia maita vastaan viedäkseen niihin vallankumousta, Kiina pyrkii uuden maailmansodan syttymiseen, Kiina esittää aluevaatimuksia Neuvostoliitolle, Kiina pyrkii saamaan koko Aasian valtaansa jne. yms.

Emme halua myöskään pysähtyä niihin kauhukertomuksiin elämästä Kiinassa, joita neuvostolehdistö jäljentää Tsiang Kai-shekin koplan tiedotusministeriöltä tai Hongkongin bulevardilehdistöstä: Kiinassa on muka talous lamassa, nälänhätää, kapinoita, julkisia teloituksia, kirjarovioita, kansallisten vähemmistöjen joukkomuuttoja, itsemurha-aaltoja älymystön piirissä, puoluejohtajien henkilökohtaista juonittelua jne. yms. (Nämä ovat kaikki esimerkkejä, jotka todellakin ovat ilmestyneet viime vuosina neuvostolehdistössä.)

Mutta sosiali-imperialistit eivät rajoitu kommunisminvastaisen propagandan harjoittamiseen. Aivan samoin kuin amerikkalaiset imperialistit he peittävät tällä panettelullaan sodanvalmistelunsa Kiinaa vastaan.

On tosiasia, että sosiali-imperialistit kokoavat sotavoimiaan ja ohjustu-

kikohtiaan Neuvostoliiton Kiinan vastaiselle rajalle ja Kiinan ja Mongolian Kansantasavallan väliselle rajalle. Läntiset tiedustelupalvelut, jotka pystyvät vakoilusatelliittiensa avulla seuraamaan tarkoin neuvostoliittolaisia sotajoukkojen siirtoja, ilmoittavat, että sosiali-imperialisteilla on jo nyt Aasiassa enemmän joukkoja kuin Euroopassa. Tämä on myös seurausta sosiali-imperialistien Euroopassa harjoittamasta "rauhanpolitiikasta". Pyrkimällä Euroopan "kollektiiviseen turvallisuusjärjestelmään" he haluavat varmistaa selustansa Kiinaa vastaan käytävää sotaa varten, aivan samoin kuin amerikkalaiset imperialistit esiintyvät "jännityksen laukaisemisen" puolesta Euroopassa vapauttaakseen sotilaallisia voimiaan Aasiassa harjoittamaansa sotapolitiikkaan.

Strategisesti katsottuna sosiali-imperialistien sotavalmistelut kohdistuvat viime kädessä nimenomaan sosialistista Kiinaa vastaan. Neuvostoliittolaiset sotatukikohdat Neuvostoliitossa ja Mongolian Kansantasavallassa muodostavat yhdessä amerikkalaisten Etelä-Koreassa, Japanissa, Kiinan Taiwan-maakunnassa ja Filippiineillä sijaitsevien tukikohtien ja amerikkalaisten Vietnamissa, Kambodshassa, Laosissa ja Thaimaassa olevien hyökkäysjoukkojen sekä Intian ekspansionistien joukkojen kanssa saartorenkaan Kiinan ja Aasian muiden sosialististen maiden ympärille.

Sosiali-imperialistit yrittävät kaikin keinoin eristää Kiinan ulkomaailmasta. Jollei muilla mailla olisi mitään taloudellisia tai poliittisia yhteyksiä Kiinan kanssa, ne olisivat valmiimpia osallistumaan sotilaalliseen toimintaan Kiinaa vastaan tai rauhassa sietämään tällaista toimintaa. Japanin hallitusta lähellä oleva sanomalehti »Japan Times» kirjoitti 19. toukokuuta 1972 Neuvostoliiton ja Japanin välisestä rajakysymyksestä:

> Neuvostoliitto harjoittaa hymydiplomatiaa Japania kohtaan estääkseen lähentymisen Japanin ja Kiinan välillä. . . Neuvostoliitto on ehdottanut, että Japani ja Neuvostoliitto aloittaisivat vuoden kuluessa neuvottelut rauhansopimuksesta. On itsestään selvää, että ennen kuin näiden maiden välillä voidaan solmia rauhansopimus, on päästävä selvyyteen alueriidoista. Neuvostoliitto sanoo tätä nykyä: "Asenteemme aluekysymykseen riippuu Japanin asenteesta Kiinaa kohtaan." Samalla se vihjaa, että Japanin olisi parempi odottaa vielä viisi vuotta ennen diplomaattisten suhteiden solmimista Kiinaan, koska tässä maassa tulisi tapahtumaan sisäisiä muutoksia.

Viimeinen lause voidaan ymmärtää vain viittauksena siihen, että sosiali-imperialistit toivovat voivansa aseellisen sekaantumisen tai kiinalaisten agenttiensa juonittelujen avulla nostaa Kiinassa valtaan revisionistit. Kuvaavaa on myös se, että ainoa japanilainen oppositiopuolue, joka esiintyy Tanakan hallituksen uutta Kiinanpolitiikkaa vastaan, on revisionistinen

puolue. Japanin hallitus ei kuitenkaan jättäytynyt sosiali-imperialistien harhakuvien varaan, vaan solmi vitkastelematta diplomaattiset suhteet Kiinan Kansantasavaltaan.

Yhdysvaltain suhteen tilanne on sama. Vielä joitakin vuosia sitten sosiali-imperialistit vaativat demagogisesti Yhdysvaltoja vetämään joukkonsa pois Taiwanilta ja tunnustamaan Kiinan. Mutta nyt, kun Yhdysvaltain imperialisteille äärimmäisen vaikea kansainvälinen ja sisäinen tilanne on pakottanut heidät tekemään ainakin näennäisesti tiettyjä myönnytyksiä Kiinalle, ylipäänsä ottamaan kansan Kiinan olemassaolon virallisesti huomioon, nyt revisionistit yht'äkkiä eivät enää puhukaan näistä vaatimuksista. Sosiali-imperialistien ja heidän matkijoidensa jälkipuheet Nixonin Kiinan vierailun johdosta ovat vielä tuoreessa muistissa. Mutta tämä on vain todistuksena siitä, etteivät sosiali-imperialistit ole todellisuudessa vähääkään kiinnostuneita jännityksen lieventämisestä Aasiassa, vaan päinvastoin haluavat voimistaa sitä uhatakseen Kiinaa vielä voimakkaammin ja voidakseen vahvistaa Kiinan vastaista yhteistyötään amerikkalaisten imperialistien kanssa.

Jo toisaalla puhuttiin Neuvostoliiton ja Intian välisestä sotilaallisesta yhteistyöstä, josta mainitaan myös maiden välillä äskettäin solmitussa avunantosopimuksessa. Tämän sopimuksen allekirjoitus tapahtui juuri ennen Intian hyökkäystä Pakistaniin vuonna 1971. Sen perustana ovat eräiltä osin sosiali-imperialismin taloudelliset edut. Samalla siinä on kuitenkin aivan ilmeisesti kysymys myös Kiinan vastaisesta sotaliitosta. On tunnettua, että intialaiset taantumukselliset esittävät Kiinalle täysin epäoikeutettuja aluevaatimuksia ja että he hyökkäsivät vuosina 1959 ja 1962 Kiinaan. Mutta tässä yrityksessä he ainoastaan polttivat sormensa. Siitä saakka Intia on pitäytynyt vihamieliseen asenteeseensa ja tehnyt tyhjiksi Kiinan hallituksen kaikki ponnistelut rajakysymyksen rauhanomaisen ratkaisun saavuttamiseksi. Jo ennen ensimmäistä hyökkäystään Kiinan alueelle Intian hallitus oli yrittänyt kourallisella Tiibetin taantumuksellisia Lamapappeja estää Tiibetin orjanomistusjärjestelmän poistamista.

Intian-Pakistanin niemimaan tapahtumat ovat hyvänä osoituksena siitä miten imperialistien sodanvalmistelut sosialistisia maita vastaan liittyvät erottamattomasti niiden taisteluun maailman keskinäisestä uudelleenjakamisesta.

Aasian "kollektiivisen turvallisuusjärjestelmän" verukkeella Brezhnev koettaa yhdistää Aasian kaikki Kiinan vastaiset ja kommunisminvastaiset voimat yhdeksi Kiinan vastaiseksi liitoksi. Tosin huonolla menestyksellä. Hän ei epäröi edes yhteyksien solmimista Kiinan kansan pahimpaan viholliseen, Tsiang Kai-shekin joukkioon. »Far Eastern Economic Review»n (12/1971) kertoman mukaan neuvostoliittolainen agentti ja lehtimies Victor Louis saapui 1968 Taiwanille käymään salaisia keskusteluja Tsiang

Kai-shekin pojan ja hänen seuraajakseen määrätyn Tsiang Tshing-kuon sekä Tsiangin joukkion muiden johtomiesten kanssa. Sen jälkeen on tapahtunut useampia keskusteluluontoisia yhteydenottoja sosiali-imperialismin ja Tsiangin joukkion välillä.

Mutta sosiali-imperialistit eivät rajoitu sodanvalmisteluihin ja sotaliittojen suutaroimiseen. He ovat siirtyneet avoimiin rajaloukkauksiin. Tähän mennessä vakavimmat aseelliset yhteenotot tapahtuivat vuonna 1969 Kiinan koillisrajalla. Neuvostoliittolaiset joukot tunkeutuivat 2. maaliskuuta 1969 kiinalaiselle saarelle, Tshenpaolle, Ussuri-joelle. Seuraavina viikkoina ja kuukausina nämä loukkaukset lisääntyivät.

Tällöin sosiali-imperialistiset hyökkääjät turvautuivat kaikkiin ajateltavissa oleviin valheisiin salatakseen hyökkääjän osansa ja vierittääkseen syyn Kiinan niskoille.

Mutta tosiasiat ovat kaikkien ulottuvilla, jotka haluavat ottaa niistä selvää. Kiinan Kansantasavalta ei ole perustamisensa jälkeen hyökännyt kertaakaan minkään vieraan maan kimppuun eikä anastanut kämmenen leveyttäkään vierasta maata. Kiinalaisia joukkoja ei ole koskaan ollut Kiinan rajojen ulkopuolella. Kiinalla ei ole tukikohtia muissa maissa, niin kuin muilla suurvalloilla. Kiina on kyennyt ratkaisemaan rajaongelmansa kaikkien naapureittensa kanssa — Neuvostoliittoa ja Intiaa lukuunottamatta — rauhanomaisesti. Kiina noudattaa tiukasti rauhanomaisen rinnakkainolon politiikkaa maailman kaikkien maiden kanssa ja kunnioittaa tunnontarkasti itsemääräämisoikeutta. Revisionistien valheet Kiinan "sodanhaluisesta" ja "kiihkoisänmaallisesta" politiikasta eivät voi muuttaa vähääkään näitä kiistämättömiä tosiasioita.

Sosiali-imperialistit sitävastoin pitävät useita maita jo vuosia sitten alkaneessa miehityksessään ja perustavat tukikohdan toisensa jälkeen maailman kaikkiin osiin. Vain muutamia kuukausia ennen taistelujen puhkeamista Ussuri- ja Heilung-joilla neuvostoliittolaiset miehitysjoukot marssivat koko maailman nähden Tshekkoslovakiaan. On tuskin yhtään maata, jota sosiali-imperialistit eivät olisi painostaneet ja jonka sisäisiin asioihin he eivät olisi sekaantuneet.

Emme voi tässä puuttua laajasti neuvostoliittolais-kiinalaisen rajakysymyksen historiaan. **Olennaisinta** on tämä: Vaikka Kiinan ja Neuvostoliiton nykyinen raja syntyikin tsaarien hyökkäysten tuloksena ja perustuu epäyhdenvertaisiin sopimuksiin, jotka tsaarinvalta pakotti puolisiirtomaan asemassa olevan Kiinan hyväksymään, Kiinan hallitus on valmis tunnustamaan nämä sopimukset lopullisen rajanvedon pohjaksi **eikä vaadi tsaarien riistämien alueiden luovuttamista takaisin**. Mutta Neuvostoliiton hallitus pyrkii anastamaan itselleen **vielä enemmän** kiinalaisia alueita kuin tsaarit. Se yrittää juonitellen asettaa kyseenalaiseksi Kiinan rajat ja luoda siten itselleen historiallisen "oikeutuksen" tulevaa Kiinan vastaista

hyökkäystään varten.

Sosialismi ja hyökkäyshaluisuus eivät kuulu yhteen. Kiina ei uhkaa ketään eikä tule koskaan hyökkäämään. Kiina tarvitsee rauhaa jatkaakseen sosialistista rakennustyötään; sillä tämä on arvokkain panos, jonka Kiinan kansa tällä hetkellä voi antaa maailmanvallankumoukselle.

Imperialistit sitävastoin tarvitsevat sotaa, se on imperialismin laki. Heidän on laajennettava alituisesti taloudellisen ja poliittisen vaikutusvaltansa piiriä jos haluavat päästä käsiksi suurempiin voittoihin. He tarvitsevat militarismia ja kiihkoisänmaallisuutta pitääkseen kurissa oman maansa työväenluokan. Ja imperialismin strategiassa lopullisena tavoitteena tulee aina olemaan sosialismin tuhoaminen.

Sen vuoksi taistelu supervaltojen Kiinan vastaisia vehkeilyjä vastaan liittyykin erottamattomasti Amerikan kansan, neuvostokansan ja koko maailman kansojen taisteluun imperialismin herruutta vastaan. Neuvostoliiton vallankumoukselliset kansanjoukot, jotka vaalivat Leninin ja Stalinin muistoa, eivät varmastikaan tule katsomaan kädet ristissä, jos Brezhnev ja kumppanit ryhtyvät sotaan Kiinaa vastaan. Imperialistien suunnitelmille tulee tuottamaan tappion ei vain Kiinan kansan vastarinta, vaan kaikkien kansojen taistelu.

IV SOSIALI-IMPERIALISMIN IDEOLOGINEN YHTYMINEN IMPERIALISTISEEN MAAILMANJÄRJESTELMÄÄN

1. Ns. konvergenssiteoria — porvariston ideologinen savuverho kapitalismin palautumisen salaamiseksi

Vastavallankumouksellisen kaappauksen epäonnistuminen Unkarissa vuonna 1956 osoitti imperialisteille, ettei sosialismia voitu voittaa tällä tavoin. Mutta vuosi 1956 oli, mitä imperialistit eivät vielä silloin voineet aavistaa, kapitalismin palautumisen alkuvuosi itse Neuvostoliiton sisällä. Tämä uudentyyppisen kapitalismin palautuminen tapahtui kahdessa vaiheessa. Ensiksi oli muutettava sosialistisen yhteiskunnan ylärakennetta (marxismi-leninismin tarkistaminen ja proletariaatin diktatuurin kumoaminen). Sitten alkoi taloudellisen perustan muuttaminen, sosialistisen talouden muuttaminen kapitalistiseksi.

Neuvostoliitossa tapahtunut kehitys sai imperialistit muuttamaan poliittista strategiaansa ja taktiikkaansa Neuvostoliittoa ja muita revisionistisia maita kohtaan. "Kylmän sodan" politiikka korvattiin "jännityksen laukaisemisen" politiikalla. Porvariston ideologit tuottivat uusia teorioita, joissa otettiin huomioon tämä kehitys.

Siksi ei ole mikään sattuma, että yksi tällainen uusi teoria — konvergenssiteoria — syntyi juuri vuoden 1960 vaiheilla, kun Neuvostoliitossa käynnissä ollut uuskapitalistinen kehitys kävi porvarillisille ideologeille yhä ilmeisemmäksi. Emme halua puuttua tässä konvergenssiteoreetikkojen käsityksissä oleviin eroavuuksiin, sillä pohjimmiltaan ne kaikki tarkoittavat yhtä ja samaa.

Konvergenssi tarkoittaa lähestymistä. Kapitalistisen ja sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän välillä konvergenssi merkitsee molempien järjestelmien lähentymistä ja lopulta sulautumista uudeksi, kolmanneksi järjestelmäksi, aivan kuten punaisen ja valkoisen sekoittamisesta on tuloksena vaaleanpunainen.

Konvergenssiteoria sisältää seuraavanlaisen näkemyksen: Lähtökohtana on pidettävä uutta tieteellis-teknistä vallankumousta, joka aiheuttaa kaikissa kehittyneissä kapitalistisissa ja sosialistisissa teollisuusmaissa syvällisiä muutoksia ja sillä tavoin poistaa vähitellen näiden järjestelmien väliset eroavuudet ja sulauttaa ne samankaltaisiksi teollisuusyhteiskunniksi. Tuotantokoneistoa johtavat teknikko-johtajat. Heidän johtaessaan koko tuotannon kulkua siitä poistuvat pääoman omistajat. Siten kapitalistisessa tuotantotavassa käyvät tarpeettomiksi kapitalistit ja sosialistisessa tuotantotavassa käy tarpeettomaksi yhteiskunta pääomanomistajana. Molemmat järjestemät kadottavat erityisominaisuutensa. Molemmista järjestelmistä otetaan niiden myönteiset puolet ja yhdistetään "kolmanneksi järjestelmäksi". Nämä ovat lyhyesti sanottuna konvergenssiteorian peruspiirteet. Tämän teorian eri vivahteet voidaan yleisesti ottaen jakaa kahteen pääsuuntaan: konvergenssiteorian pikkuporvarilliseen ja imperialistiseen muunnokseen.

Konvergenssiteorian pikkuporvarillisen muunnoksen alkuna on pikkuporvarin halu oman olemassaolonsa turvaamiseen. Pikkuporvarin pelko häviöön joutumisesta toisaalta valtiomonopolistista kapitalismia kohtaan ja toisaalta hänen samanaikaiset epäilynsä sosialismia kohtaan johtavat hänet ratkaisemattomaan ristiriitaan. "Kehittyneessä yhteiskunnassa", kirjoittaa Marx Annenkoville,

> **pikkuporvarista** tulee jo hänen asemansa vuoksi toisaalta sosialisti, toisaalta taloustieteilijä, toisin sanoen häntä häikäisee suurporvariston loisto ja hän on myötätuntoinen kansaa kohtaan sen kärsimysten vuoksi. (14)

Pikkuporvari haluaa säilyttää porvarillisen yhteiskuntajärjestelmän arvostellen silti samalla ponnekkaasti valtiomonopolistista kapitalismia. Hän haluaisi joitakin sosialismin ominaisuuksia, hyväksymättä silti sosialistista yhteiskuntajärjestelmää. Hänen käsityksensä sosialismista ovat lähtöisin hänen kaksinaisesta asemastaan

> Tämä (pikkuporvarillinen, toim.) eritteli hyvin teräväkatseisesti nykyaikaisissa tuotantosuhteissa ilmenevät ristiriidat. Se paljasti talousoppineiden ulkokultaiset kaunistelut. Se osoitti kumoamattomasti koneellisen tuotannon ja työnjaon tuhoisat vaikutukset, pääomien ja maaomaisuuden keskittymisen, liikatuotannon, pulat, pikkuporvariston ja pientilallisten väistämättömän perikadon, proletariaatin kurjuuden, tuotannon anarkian, räikeät epäsuhteet rikkauden jakautumisessa, kansakuntien välisen teollisen hävityssodan, vanhojen tapojen, vanhojen perhesuhteiden ja vanhojen kansallisuuksien häviämisen.
>
> Myönteisellä sisällöllään tämä sosialismi tahtoo kuitenkin joko

palauttaa käytäntöön vanhat tuotannon- ja vaihdonvälineet ja niiden mukana vanhat omistussuhteet ja vanhan yhteiskunnan tai se tahtoo väkisin ahtaa nykyaikaiset tuotannon- ja vaihdonvälineet vanhojen omistussuhteiden puitteisiin, jotka ne olivat jo murtaneet ja jotka oli murrettava. Kummassakin tapauksessa se on samalla kertaa sekä taantumuksellista että utopistista. (15)

Konvergenssiteoriassa pikkuporvari luulottelee löytävänsä ratkaisun. Sen mukaan kapitalistinen ja sosialistinen järjestelmä lähentyvät toisiaan muuttuen vihdoin yhdeksi yhtenäiseksi teollisuusyhteiskunnaksi, johon tulee kuulumaan eräitä pikkuporvaria miellyttäviä sosialismin saavutuksia ja tiettyjä monopolikapitalismin piirteitä paranneltuina.

Konvergenssiteorian imperialistisen muunnoksen lähtökohtana on imperialistien sosialismin tuhoamiseen tähtäävä politiikka. Ennen tämän politiikan pohjana oli alkeellinen antikommunismi: kommunistit — jotka kuvattiin ihmiskunnan vihollisiksi ja verenhimoisiksi hirviöiksi — oli tuhottava perinjuurin; sosialismi oli tuhoutuva; talous menisi rappiolle, koska sitä johtamassa olisi kykenemätöntä väkeä; sosialismissa ihmisiä sorrettiin ja heidät olisi vapautettava. Tältä alkeelliselta antikommunismilta putosi pohja pois, kun sosialismi saavutti suurenmoisia voittoja. Se joutui liian suureen ristiriitaan sosialististen maiden saavutusten kanssa.

Neuvostovallan syntymisestä lähtien imperialismi ei ole jättänyt ainuttakaan kiveä kääntämättä nakertaakseen sosialismin sisältä päin ja hajoittaakseen sosialistista yhteiskuntaa porvarillisella ideologialla. Tämä ideologinen hyökkäys ei tosin saavuttanut paljoakaan menestystä työläisten ja talonpoikien keskuudessa. Mutta se on varmasti nopeuttanut virkaherrojen muuttumista uudeksi hallitsevaksi luokaksi, uudentyyppiseksi porvaristoksi.

Tämä imperialistien uusi politiikka vaati revisionististen maiden tapahtumien tehokkaampaa tutkimista ja sopivien keinojen löytämistä näissä maissa käynnissä olevan kehityksen ideologiseksi, poliittiseksi ja taloudelliseksi edistämiseksi.

Imperialistit tietävät, että Neuvostoliiton rappeutuminen olisi pitkäaikainen prosessi, ja tehokkain silloin, kun kapitalismin palautuminen pyritään peittämään. Siten "sosialismista" tuleekin yht'äkkiä hovikelpoinen. "Neuvosto-Venäjän" asemasta on nyt "Sosialistinen Neuvostotasavaltojen Liitto" ja "Neuvostoliiton miehittämän alueen" sijasta nyttemmin esim. "Saksan Demokraattinen Tasavalta". Mitä pidemmälle revisionismi ja kapitalismin palauttaminen etenevät, sitä enemmän tätä kehitystä aletaan kuvata "demokraattiseksi sosialismiksi". Kaikissa ideologisissa väreissä loistelevan savuverhon tehtävänä on salata revisionistisissa maissa käynnissä oleva kapitalismin palautuminen. Ensinnäkin, jotta taattaisiin kapitalismin palauttamisen mahdollisimman häiritsemätön sujuminen ja

niveltäminen lännen kapitalistiseen talouselämään; ja toiseksi, jotta saatettaisiin todellinen sosialismi huonoon huutoon oman työväenluokan ja työtätekevän kansan keskuudessa. Niinpä imperialistisessa propagandassa esitetäänkin toimet sosialismin tuhoamiseksi ja kapitalismin palauttamiseksi, joilla on vakavat seuraukset talouselämälle ja työoloille, mutta jotka toisaalta taas merkitsevät uusia etuja etuoikeutetuille, "sosialismin saavutuksiksi". Tällä tavoin on tarkoitus saattaa yksityiskapitalististen maiden työläiset hämmennyksiin.

Juuri tällaisena ideologisena savuverhona työtätekevien kansanjoukkojen tietoisuuden sumentamiseksi imperialismi käyttää konvergenssiteoriaa. Tämä teoria on porvariston ideologian taitavaa sopeuttamista muuttuneeseen tilanteeseen. Konvergenssi-teoria kuvaa ihmisyhteiskunnan kehityksen sellaiseksi, että sosialistinen ja kapitalistinen järjestelmä lähentyvät toisiaan kuin kaksi toisiaan kohti taipuvaa viivaa. Mutta todellisuudessa kehitys kulkee toisin. Sosialismi ja kapitalismi ovat yhteensovittamattomia kuin tuli ja vesi. Sosialismi tai kapitalismi; yhteistä kolmatta ei ole. Kirjoituksessaan »Teesit ja alustus porvarillisesta demokratiasta ja proletariaatin diktatuurista» Lenin totesi 1919 yksiselitteisesti,

> ...että kapitalistisessa yhteiskunnassa sen olemukseen kuuluvan luokkataistelun kärjistyessä vähänkin tuntuvammin ei voida päätyä mihinkään keskiväliin, muuhun kuin joko porvariston tai proletariaatin diktatuuriin. Kaikenlainen haaveilu jostakin kolmannesta mahdollisuudesta on pikkuporvariston taantumuksellista haihattelua. (16)

Siksi konvergenssiteoria onkin teoria kansanjoukkojen pettämiseksi, niiden eristämiseksi luokkataistelusta. Sillä jos kapitalistinen ja sosialistinen järjestelmä kerran lähenevät itsestään, miksi sitten riistettyjen ja sorrettujen joukkojen pitäisi vielä taistella kapitalistien herruuden kukistamiseksi sosialismin puolesta? Tässä piilee loppujen lopuksi konvergenssiteorian pikkuporvarillisen muunnoksen ydin. Kysymys ei ole siitä, tarkoittavatko pikkuporvarilliset konvergenssiteoreetikot täyttä totta mielipiteillään vai toimivatko he jonkun muun toimeksiannosta. Heihin sopii hyvin se, mitä Marx kirjoitti jo vuonna 1852, siis 120 vuotta sitten:

> Sosialidemokratian omalaatuinen luonne ilmenee siinä, että se ei vaadi demokraattis-tasavaltalaisia laitoksia sen vuoksi, että niiden avulla tehtäisiin loppu kahdesta äärimmäisestä vastakohdasta, pääomasta ja palkkatyöstä, vaan siksi, että voitaisiin laimentaa noita vastakohtaisuuksia ja saada ne sopusointuun keskenään. Sisältö pysyy samana, vaikka esitettäisiin kuinka moninaisia toimenpiteitä tämän päämäärän saavuttamiseksi tai näytettäisiin päämäärä enemmän tai vähemmän vallankumouksellisessa valaistuk-

sessa. Sisältönä on yhteiskunnan muuttaminen demokraattista tietä, mutta tuo muuttaminen rajoittuu pikkuporvarillisuuden puitteisiin. Ei pidä vain tulla siihen ahdasmieliseen luuloon, että pikkuporvariston periaatteena olisi sen omien luokkaetujen itsekäs tavoittelu. Paremminkin se uskoo, että sen vapautumisen **erikois**edellytykset ovat samalla **yleisiä** edellytyksiä, joiden vallitessa vain onkin mahdollista uudenaikaisen yhteiskunnan pelastaminen ja luokkataistelun välttäminen. (17)

Luokkataistelun välttäminen merkitsee sosialismista luopumista. Sen vuoksi pikkuporvariston konvergenssiteoreetikot toimivatkin — imperialisminvastaisista asenteistaan huolimatta — valtiomonopolistisen kapitalismin hyväksi. Se on tunnusomaista pikkuporvariston kaksinaiselle asemalle suurten luokkien, porvariston ja proletariaatin välissä.

> Tällainen pikkuporvari tekee ristiriidasta **jumalan**, sillä ristiriita on hänen olemuksensa perusta. Hän itse ei ole mikään muu kuin olennoitunut yhteiskunnallinen ristiriita. Hänen täytyy puolustaa teoriassa se, mikä hän on käytännössä. . . (18)

Voisi luulla, että konvergenssiteoria olisi revisionisteille mieluinen. Näin ei kuitenkaan ole. Pystyäkseen suorittamaan kapitalismin palauttamisen kitkattomasti heidän täytyy välttää kaikkea, mikä viittaa vähänkin lähentymiseen lännen kapitalismin kanssa. Tämä on nykyisille neuvostojohtajille ehdoton välttämättömyys. Heidän on kertakaikkiaan pakko pysyttäytyä sosialismin ja marxismi-leninismin kaavussa naamioidakseen näin revisionistisen linjansa. Hrustshevin ja Brezhevin on ollut **mahdollista** palauttaa kapitalismi **vain** "kommunismin rakentamisen" nimikilven suojissa. Konvergenssiteoria on tässä suhteessa vastakkainen neuvostojohtajien demagogialle, vaikka molemmat, niin konvergenssiteoria kuin marxilaisen fraseologian revisionistinen viljeleminenkin, pyrkivät samaan ideologiseen tavoitteeseen: kansanjoukkojen pettämiseen. Yllä mainittujen syiden johdosta revisionistit esiintyvät konvergenssiteoriaa vastaan, kuten esim. professori Hager (eräs Saksan Sosialistisen Yhtenäisyyspuolueen innokkaimmista revisionisteista SEDin keskuskomitean 9. täysistunnossa lokakuussa 1968:

> Sosialististen maiden kaikki toimenpiteet tieteellis-teknisen vallankumouksen suorittamiseksi (oikeammin: kapitalismin palauttamiseksi; toimitus), kuten suunnittelun ja johtamisen uudet muodot ja menetelmät ja muut, ovat toimenpiteitä sosialismin kehittämiseksi (sosialismin tuhoamiseksi; toim.) eivätkä — kuten konvergenssiteoreetikot väittävät — muodonmuutoksia kapitalismia lähestyttäessä. Ei voi olla olemassa mitään kapitalismin ja sosialismin yhdistelmää, näiden kahden yhteiskuntajärjestelmän välinen

ero on pikemminkin kasvamaan päin.

Revisionistit pitävät omia menetelmiään (jotka ovat heille todellakin välttämätön elinehto) kansanjoukkojen harhauttamisessa tehokkaampina kuin imperialistisien konvergenssiteoreetikkojen menetelmiä, ja sen vuoksi he torjuvat jälkimmäiset. Heidän perusteensa ovat kuitenkin kokonaan toiset kuin marxilais-leniniläisten, jotka näkevät konvergenssiteoriassa imperialistien yrityksen peittää revisionistisissa maissa tapahtuvan kapitalismin palautumisen edistääkseen niitä sitäkin tehokkaammin ja voidakseen liittää revisionistisien maiden uuskapitalistisen talouden vähitellen omaan järjestelmäänsä. Revisionistit sitävastoin pelkäävät, että konvergenssiteoria saattaa kiinnittää huomiota vielä keskeneräiseen ja lujittumattomaan kapitalismin palauttamiseen niin, että kansanjoukot voivat huomata sosialismin ja marxismi-leninismin pettämisen.

2. Ns. kehitysteoria — jenkki-imperialistien politiikka kapitalismin palauttamisen ja kapitalistiselta pohjalta tapahtuvan yhteistyön edistämiseksi

Imperialistien politiikka kapitalismin palauttamisen edistämiseksi revisionistisissa maissa ja niiden niveltämiseksi imperialistiseen järjestelmään ei ole vain konvergenssiteorian varassa. Toinen merkittävä teoria on ns. kehitysteoria. Vaikka molemmat teoriat ovatkin olennaisesti lähtöisin Yhdysvaltain ulkoministeriön suunnitteluportaista, niin kehitysteorialla on silti amerikkalaisten käytännön politiikalle todennäköisesti vielä suurempi merkitys.

Kehitysteorian perustaja on professori Brzezinski, joka torjuu konvergenssiteorian näkemykset kummankin järjestelmän, niin sosialistisen kuin kapitalistisenkin, muuttumisesta. Hänen kehitysteoriansa lähtökohtana on sosialistisen järjestelmän muuttuminen ja mahdollisuus kapitalistisella pohjalla tapahtuvaan yhdistymiseen. John F. Kennedy viittasi jo lokakuussa 1959 eräässä puheessaan tällaisen kehityksen mahdollisuuteen, kun hän asetti kysymyksen seuraavasti: "Jos vapaus voi tulla Itä-Euroopaan vain rauhanomaisen muutoksen kautta — mitä me voimme tehdä edistääksemme tätä vähitellen tapahtuvaa kehitystä?" Brzezinski laati luonnoksen amerikkalaisten käytännön politiikaksi Euroopassa tämän Kennedyn asettaman tavoitteen saavuttamiseksi. Sen vuoksi kehitysteoria on monessakin suhteessa mielenkiintoisempi kuin konvergenssiteoria.

Professori Brzezinski, New Yorkin Columbian yliopiston "Research Institute on Communist Affairs"in (Kommunistiasiain tutkimuslaitoksen) johtaja, kutsuttiin kesällä 1966 Yhdysvaltain ulkoministeriön suunnitteluryhmään. Hänen kirjansa »Jaon vaihtoehdot» johdannossa, joka on pai-

nettu kirjan kansilehdille, tehdään seuraavanlainen yhteenveto kirjan poliittisesta linjasta:

> Tässä teoksessaan tekijä laatii läpikotaisin pohditun loogisen suunnitelman Euroopan jakautumisen voittamiseksi. Tällöin hän lähtee kahdesta edellytyksestä: ensinnäkin siitä, että lännessä tiedetään, ettei kommunistien valtaa voida yksinkertaisesti poistaa ja ettei sen vuoksi myöskään voida toteuttaa välittömin poliittisin toimin Saksan jälleenyhdistämistä. Toiseksi siitä suuresta poliittisesta muutosprosessista, joka Itä-Euroopassa alkoi Stalinin kuoleman jälkeen ja jonka kuluessa kommunististen puolueiden johtajat ovat mm. luopuneet toivomasta menestyksellisiä kommunistisia vallankumouksia Länsi-Euroopan maissa. Sekä Itä- että Länsi-Euroopassa hyväksytyistä uusista tosiasioista avautuu uusia näköaloja tämän mantereen eronneiden osien uudelleen yhdistämiselle ja siten myös uusia näköaloja Saksan jälleenyhdistämiselle.

Professori Brzezinski, jonka Dubcek — mikä on varsin kuvaavaa — kutsui keväällä 1968 luentomatkalle Prahaan ja Tshekkoslovakian muihin kaupunkeihin ja jonka esitykset revisionistit ottivat suosionosoituksin vastaan, kehitti yllä tiivistetyn poliittisen linjan Yhdysvaltain hallitukselle. Voimme nähdä siinä erään tärkeimmistä syistä amerikkalaisten "jännityksen lievenemis"-politiikalle Euroopassa. Mikä on Länsi-Saksan osa tämän politiikan toteuttamisessa? Siitä professori Brzezinski kirjoittaa:

> Sillä tosiasialla, että Itä-Euroopassa annettiin etusija omille kansallisille eduille ennen yleisiä kommunistisia tavoitteita, oli välittömänä käytännön seurauksena se, että Itä-Saksa joutui yhä eristetymmäksi muista Itä-Euroopan valtioista. Vuosina 1963 ja 1964 Saksan Liittotasavalta onnistui käyttämään hyväkseen eräiden Itä-Euroopan valtioiden pitkällisiä taloudellisia vaikeuksia, ja Neuvostoliiton kykenemättömyyttä tyydyttää niiden sijoitustarvetta, ja solmimaan kauppasopimukset Puolan, Unkarin, Romanian ja Bulgarian kanssa. Itäeurooppalaiset sopimuspuolet antoivat näissä sopimuksissaan alkuperäisinnin jälkeen myöten Länsi-Saksan vaatimukselle Länsi-Berliinin sisällyttämisestä sopimuksiin. Kauppasopimusten seurauksena itäeurooppalaisiin pääkaupunkeihin perustettiin länsisaksalaisia kaupallisia edustustoja sovituin diplomaattisin valtuuksin edustamaan Saksan Liittotasavaltaa ja Länsi-Berliiniä. Nämä sopimukset solmittiin Itä-Saksan esittämistä julkisista varoituksista huolimatta, joiden mukaan Länsi-Saksan hallituksen tavoitteet olivat hyökkääviä ja kumouksellisia ja Länsi-Berliinin sisällyttäminen sopimuksiin suuntautui Itä-Saksaa vastaan. . .

Jo tuolloin kävi ilmeiseksi suuntaus, joka sittemmin vain vahvistui Brandtin/Scheelin hallituksen idänsopimusten kautta, nimittäin, että tätä "jännityksen lievenemisen" politiikkaa oli harjoitettava DDR:n kustannuksella. Tämän politiikan lähtökohtana oli Kuuban kriisin päättyminen, Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton välisen jännityksen sodanjälkeisen huippukohdan ohittaminen, jolloin Hrustshev perääntyi Kennedyn edessä ja veti ydinohjuksensa pois Kuubasta. Siitä lähtien syntyi pyrkimystä "jännityksen lievenemiseen", ja nyt kehittyi myös amerikkalaista politiikkaa, joka tähtäsi Neuvostoliitossa jo alkaneen kapitalismin palautumisen edistämiseen, jotta sosialismin perusta voitaisiin tuhota nopeammin ja pysyvämmin ja edistää jo alullaan olevaa kapitalismin palautumista. Miten tämän politiikan toteuttaminen sujui? Siitä prof. Brzezinski:

> Idässä ovat Puola, Unkari ja varsinkin Jugoslavia vastanneet muita useammin lännen toiveeseen läheisemmistä yhteyksistä. Lännessä aloitetta ovat pitäneet käsissään Englanti, Ranska ja Saksa. Aivan viime aikoina myös Italia on liittynyt näihin ponnisteluihin ennen kaikkea Balkanilla. Ranska oli erityisen toimelias Puolassa ja Neuvostoliitossa, missä ranskalaiset professorit ja dosentit opettavat eräissä johtavissa oppilaitoksissa. Länsi-Saksa on onnistunut solmimaan laajoja suhteita varsinkin Tshekkoslovakiaan, mutta myös Puolaan ja vähäisemmässä määrin myös muihin Itä-Euroopan maihin, vaikkei niiden kanssa ollutkaan mitään virallisia kulttuurisopimuksia — mutta ehkäpä juuri sen vuoksi, ettei mitään sellaisia sopimuksia ollut olemassa.

Kuitenkin professori Brzezinski varoitti kapitalisteja odottamasta liikoja. Hän tiesi, etteivät Itä-Euroopan maiden revisionistiset johtajat voineet palauttaa kapitalismia kädenkäänteessä ja lujittaa sitä törmäämättä kansan vastarintaan. Kuten alussa kerrottiin, eräissä näistä maista ilmeni vaikeuksia, joten uudentyyppisen kapitalismin lujittamisesta muodostui väistämättä pitkähkö prosessi. Kysymys oli ennen kaikkea taloudellisen tilanteen parantamisesta kansanjoukkojen rauhoittamiseksi, samalla kun niille tyrkytettiin aineellisia kiihokkeita. Sen vuoksi Neuvostoliiton ja Itä-Euroopan maiden revisionistiset johtajat olivat erityisen kiinnostuneita lännen "taloudellisesta avusta". Aikaisemmin ennen kuin entiset sosialistiset maat joutuivat revisionistien valtaan, solmivat nekin taloudellisia sopimuksia kapitalististen valtioiden kanssa, mutta ne pitivät lähtökohtanaan tällöin päättäväistä sosialistista ideologiaa. Revisionistit luopuivat marxismi-leninismistä myös kauppapolitiikassaan kapitalistisen maiden kanssa heittäen kaikki sosialistiset periaatteet yli laidan. Niinpä 1.6.1964 eräässä kommentaarissa väitettiin, että lännen laajat luotot Jugoslavialle sopisivat muka yhteen "sosialismin rakentamisen" kanssa. Siten revisio-

nististen maiden kapitalististen monopolien kanssa tekemät sopimukset turvasivat kapitalismin taloudellisen tunkeutumisen näihin maihin. Jo vuonna 1964 kauppa lännen kapitalististen maiden kanssa nousi 34 %:iin revisionististen maiden koko ulkomaankaupasta. Kesäkuussa 1964 solmittiin amerikkalais-romanialainen sopimus, jossa päätettiin teollisuuskoneistojen ostamisesta Yhdysvalloista ja sen takaamien luottojen ottamisesta. Prof. Brzezinski kuvaa tätä kehitystä seuraavin sanoin:

> Teollisen kehityksen epäideologinen luonne uhkaa siten sitä ideologista rakennetta, jolle Euroopan poliittinen jakautuminen tänään perustuu. Kansainvälisen politiikan paluu Itä-Eurooppaan ja itäeurooppalaiset puolueet, jotka työskentelevät pääasiassa omien maittensa taloudellisen kehityksen edistämiseksi, jo heikentävät suuntautumista kommunistiseen blokkiin, joka vastaa perinteellistä leniniläistä käsitystä maailman kahtiajaosta. Yhdistyneiden kansakuntien vuonna 1964 Genevessä järjestämässä maailmankauppaa käsitelleessä konferenssissa Romanian valtuutettu ehdotti, että jäsenvaltioiden tulisi ryhmittyä "kehitysasteensa mukaisesti ottamatta huomioon yhteiskunta- tai kauppajärjestelmiä". Näin hän antoi taloudelle etusijan ideologiaan nähden. . . Tämä kansallisen politiikan kasvava painottaminen tekee todennäköiseksi, että kommunistiset (tark. revisionistiset; toimitus) johtajat tulevat taloudellisista ongelmistaan ulospääsyä etsiessään tuskin liiemmin välittämään ideologisesti muovautuneesta kuvasta kahtiajakautuneesta maailmasta ja puhdasoppisesta taloudellisesta käytännöstä.

Revisionistisen johtajien luopuminen sosialistisesta ideologiasta oli siis edellytyksenä taloudellisen avun saamiselle kapitalisteilta. Seurauksena oli revisionististen maiden lännen teollisuusmaiden kanssa käymän kaupan merkittävä kasvu, minkä seuraavat luvut osoittavat (prosenttia kokonaisviennistä tai -tuonnista:)

Miljardia Saksan markkaa

	1959	1969
Vienti:	7,76(16,6)	23,96 (23,8)
Tuonti:	9,65(20,1)	24,44 (22,4)

Dresdenin Pankin johtokunnan puheenjohtaja, Jürgen Ponto, joka kävi vuoden 1971 puolivälissä Moskovassa pohtimassa idänkaupan mahdollisuuksia, selitti »Talousviikko»-lehdelle myöntämässään haastattelussa: "Pidän yksinkertaisesti väistämättömänä, että Venäjän täytyy yhdistyä enemmän maailmankauppaan, enemmän maailmantalouteen, jos se mielii saavuttaa päämääränsä. Sellainen integroituminen vapauttaa tavallisesti voimia, jotka ovat lähempänä meidän taloudellista järjestelmäämme kuin puhtaan valtiontalouden järjestelmiä. Ja loppujen lopuksi ei voida kuvitellakaan kestävää rauhaa ilman vastavuoroisesti avattuja talousalueita."

Lännen pääomapiirit pyrkivät tietenkin taloudellisen tunkeutumisen ohessa edistämään porvarillisen ideologian vientiä kulttuuriyhteyksien lisäämisen avulla. Taloudelliset suhteet ja kulttuurisuhteet olivat amerikkalaisten tärkeimpiä apuvälineitä heidän pyrkiessään edistämään kapitalismin palautumista. Tämä politiikka saattoi käydä menestykselliseksi vasta sitten, kun revisionistit anastivat vallan Neuvostoliitossa. Leninin ja Stalinin aikana kaikki sellaiset yritykset epäonnistuivat. Siteeratkaamme edelleen Brzezinskiä, joka luonnehti tätä jenkki-imperialistien uutta politiikkaa seuraavasti:

> Yhdysvaltain uusi Itä-Euroopan politiikka perustui sille otaksumalle, ettei pelkkä sanallinen vihamielisyys kyennyt kukistamaan kommunistien valtaa, ja että Itä-Saksan ja Unkarin tapahtumat olivat osoittaneet, ettei länsi ollut halukas käyttämään väkivaltaa. Sen sijasta että olisi odottanut kommunistien herruuden luhistumista Yhdysvallat halusi edistää tulevia kehityksen itsensä tuomia muutoksia yksityisissä kommunistimaissa ja koko neuvostoryhmittymässä. Tätä politiikkaa noudattaen he ottivat aloitteen käsiinsä ennen Länsi-Euroopan valtioita pyrkien voimistamaan kulttuuriyhteyksiä Neuvostoliiton ja eräiden Itä-Euroopan kansakuntien kanssa. Virallisen selonteon mukaan kehittyivät erityisen tiiviit suhteet Puolaan ja sitten Neuvostoliittoon. Vasta pitkän ajan päästä seurasivat perässä muut Itä-Euroopan valtiot. . .

Tässä näemme, miten läheisesti talouspolitiikka liittyy ideologiaan. Yhdysvaltain imperialismi tietää tarkoin, ettei kapitalismin palautumista revisionistisissa maissa voida edistää yksin taloudellisin keinoin. Sitä täytyy seurata porvarillisen ideologian tunkeutuminen, mikä käy päinsä lähinnä kulttuuriyhteyksiä hyväksi käyttäen. (Siitä enemmän seuraavassa luvussa.)

Kulttuurisuhteista oli seurauksena myös tiedemiesten vaihto, jota varten Ford-säätiö asetti vuonna 1964 käytettäväksi n. 2,3 miljoonaa dollaria. Vuodesta 1956 vuoteen 1964 vaihdettiin 5500 amerikkalaista ja 4600 neuvostoliittolaista tiedemiestä. Tämä kaikki oli omiaan edistämään

kapitalismin palautumista ja tapahtui molemminpuolisen "jännityksen laukaisemis"-politiikan pohjalta. Niinpä prof. Brzezinski tekeekin seuraavan johtopäätöksen:

> Yhdysvaltain tulisi siis pitää jännityksen lieventämistä politiikan **keinona**, joka on suunniteltu erikoisesti sitä varten, että se vähentäisi Neuvostoliiton mielenkiintoa Euroopan kahtiajaon jatkamiseen. Jännityksen lievenemisen tulisi olla selvänä lähtökohtana askeleille Euroopan ja Saksan jaon päättämiseen, ja tätä tavoitetta eurooppalaiset tuskin voisivat vastustaa. . .
>
> Kuuban kriisiä seurannut jännityksen lieventämisen politiikka suo lännelle parempia mahdollisuuksia käydä käsiksi idän ja lännen välisten suhteiden perusongelmaan. Amerikka osoittaa aloitteellisuudellaan, että se näkee Euroopan-politiikkansa laajemmissa puitteissa, ja suosii siten Itä-Euroopan valtioiden pyrkimyksiä läheisempiin suhteisiin idän ja lännen välillä. Tämän aloitteellisuuden tulisi näkyä ennen muuta talouden alalla, koska talous on Itä-Euroopan haavoittuvin kohta ja mahdollisuus taloudelliseen yhteistyöhön idän ja lännen välillä on saanut Itä-Euroopassa osakseen tiettyä ideologista arvonantoa. . .
>
> Sellainen hanke perustuisi lännen taloudelliseen mahtiin ja idän taloudellisiin vaikeuksiin — **eikä vähiten eurooppalaisen aatemaailman** (porvarillisen ideologian; toimitus) **kasvavaan vetovoimaan Itä-Euroopassa, joka tulee sitä vahvemmaksi, mitä enemmän kommunistisen ideologian nauttima arvonanto katoaa.** On aihetta toivoa, että länsieurooppalaiset ovat valmiit antamaan panoksensa näille yhteisille ponnistuksille. (Lihavointi toimituksen.)

Näin osoitetaan avoimesti, että amerikkalaisten jännityksen lieventämis-politiikan tarkoituksena on edistää taloudellisen yhteistyön ja ideologisten keinojen avulla kapitalismin palautumista Neuvostoliitossa ja muissa Itä-Euroopan maissa, ja saada näin integroitua revisionistiset maat lännen kapitalistiseen järjestelmään. Tämä olisi saavutettavissa yhä läheisemmäksi käyvän yhteistyön avulla. Näiden jenkki-imperialistien pyrkimysten edellytyksenä on se, että revisionistinen politiikka turmelee Itä-Euroopassa kansanjoukkojen sosialistisen kasvatuksen ja että sosialistinen tietoisuus korvautuu huomattavassa määrin porvarillisella ideologialla. Tästä prof. Brzezinski:

> Mielikuva yhdentymisestä jälleen Länsi-Eurooppaan herätti suurta innostusta Itä-Euroopan kansoissa. Tämän suunnitelman taloudelliset mahdollisuudet olisivat todella houkuttelevia kriisien alituisesti vaivaamille Itä-Euroopan talousmiehille. Suunnitelman taloudellinen luonne tyynnyttäisi myös poliittisen johdon epäilyn... Kun sellainen monenkeskinen taloudellinen yhteistyö on todella

saatu käyntiin ja toiminut joitakin vuosia, se voi myös muodostaa pohjan Euroopan monien, vielä avoimien poliittisten kysymysten ja turvallisuusongelmien rauhanomaiselle ratkaisulle.

Tämän kirjoittamisesta on jo ehtinyt kulua muutamia vuosia. Mitä on tapahtunut? Meidän tarvitsee vain luoda silmäys Brandtin/Scheelin hallituksen idänpolitiikkaan huomataksemme, miten nämä jenkki-imperialistien pyrkimykset toteutuvat vähitellen. Taloudellisten suhteiden vahvistaminen kauppasopimuksilla (viisivuotiskauppasopimus Romanian kanssa joulukuussa 1969; kauppasopimus Puolan kanssa lokakuussa 1970; Unkarin kanssa vuoden 1970 lopussa ja keväällä 1971 Bulgarian ja Tshekkoslovakian kanssa), saksalais-neuvostoliittolainen sopimus ja Berliinin kysymyksen "järjestäminen" osoittavat tämän toteutumista käytännössä. On otettava huomioon, että nämä hankkeet aiheuttavat erimielisyyksiä revisionistisessa leirissä, jolloin Moskovan revisionistien aseman lasketaan vahvistuvan ja Itä-Berliinin revisionistisen johdon vastarinnan heikentyvän.

Suhteita Itä-Eurooppaan on tarkoitus lähentää entisestään. Niinpä Saksan teollisuusliiton yhteyteen perustettiin vuonna 1970 Romaniaa käsittelevä 80-jäseninen työryhmä. Samankaltaiset työryhmät perustettiin vuoden 1971 lopulta kevääseen 1972 mennessä Tshekkoslovakiaa, Unkaria ja Bulgariaa varten. Näiden talouspoliittisten suhteiden lisäksi luodaan vielä poliittisia yhteyksiä parlamenttiryhmien kautta.

Helmikuussa 1971 muodostettiin saksalais-neuvostoliittolainen parlamenttiryhmä, johon tuli 104 SDP:n, 39 CDU/CSU:n ja 16 FDP:n jäsentä, ja kesäkuussa 1971 saksalais-romanialainen parlamenttiryhmä, johon kuuluu 31 SDP:n, 25 CDU/CSU:n ja 6 FDP:n kansanedustajaa. Sen jälkeen olivat vuorossa saksalais-puolalainen ja saksalais-jugoslavialainen kansanedustajaryhmä.

Voimme todeta, että tämän Yhdysvaltain politiikan, jota saksalainen monopolipääoma tukee ja jonka tavoitteena on valmistella ja toteuttaa kaikkien revisionististen maiden vähittäinen liittäminen lännen kapitalistiseen järjestelmään, toteuttamiseksi käytetään pääasiassa kahta keinoa:

1. Lännen taloudellista tunkeutumista, mikä tapahtuu kauppasopimusten, pitkäaikaisten lainojen myöntämisen (Englanti myönsi Neuvostoliitolle luoton viideksitoista vuodeksi, mikä käytännössä muistutti kehitysavun antamista; Tanska, Japani ja Ranska seurasivat perässä 7-vuotisilla luotoillaan), pääomasijoitusten ja yhteisten tuotantosopimusten välityksellä.

Tätä vastaan väitetään, että aikaisemminkin on ollut kauppasuhteita sosialististen ja kapitalististen maiden välillä ja on nykyäänkin. Kyllä, mutta nämä kauppasuhteet olivat valtion ulkomaankauppamonopolin tiukassa valvonnassa. Tässä prof. Brzezinski näkee erään merkittävän es-

teen amerikkalaisten politiikan toteuttamiselle, kun hän kirjoittaa: "Niin kauan kuin kommunistiset valtiot eivät ole valmiit tarkistamaan valtion monopolistista asemaa ulkomaankaupassaan. . . niin kauan on kyseenalaista, tokko idän ja lännen välille voi kehittyä merkittävää kauppaa." Sen vuoksi hän vaatiikin: "Ensinnäkin kommunistivaltioiden täytyy luoda sopiva ilmapiiri lännen yrittäjille: helppo pääsy talousjohtajien puheille ja käsiksi taloudellisiin tietoihin sekä mahdollisuus suorittaa tarkastuskäyntejä tehtaisiin." Tätä kohti ollaan jo hyvää vauhtia menossa. "Vuoden 1970 lopulla Moskovassa piti edustustoja jo yli 20 länsieurooppalaista yhtiötä ja yritystä", kertoi Ivan Ivanov em. artikkelissaan. Myös teknologisen yhteistoiminnan määrä kasvaa jatkuvasti. Siitä Ivan Ivanov sanoi: "60-luvun puolivälin jälkeen solmittiin jo yli 400 sopimusta sellaisesta yhteistoiminnasta. Yli 20 niistä johti sekayhtiöiden perustamiseen." Tällaisen yhteistyön toimialana ovat yhteiset rakennushankkeet, yhteinen tuotanto, teknologian vaihto jne. Samaan aikaan laajennettiin yhteistoimintaa tutkimuksen, tuotannon ja markkinoinnin alueella. Tänään on jo 35 lännen kapitalistisella yhtiöllä vakiintuneet edustustonsa Moskovassa. Länsi-Saksasta ovat ainakin Hoechst-väritehtaat, Siemens ja Mannesmann AG saaneet tähän mennessä luvan perustaa toimistonsa Moskovaan.

Eikä kestänyt kauan, kun revisionistinen maa toisensa jälkeen höllensi 60-luvulla ulkomaankauppansa rajoituksia, minkä prof. Brzezinski tyydytyksellä totesi:

> Nämä muuttuneet asenteet viittaavat siihen, että taloudellinen paine pystyi muuttamaan perinpohjaisesti vanhoja kommunistisia katsomuksia ja käytäntöä. Itse asiassa näiden ulkoisten muutosten myötä tapahtui sisäpoliittisia uudistuksia. Ilmapiiri, joka ympäröi lännen liikemiehiä Itä-Euroopassa ja Venäjällä, parani tuntuvasti 60-luvun alkupuolella. Eräät Itä-Euroopan maat, varsinkin Puola ja Tshekkoslovakia, ryhtyivät tarkistamaan ulkomaankauppansa rakennetta, ja voidaan odottaa, että kaikki kommunistiset maat tulevat seuraamaan näitä esimerkkejä.

Onko revisionistisissa maissa jo olemassa pyrkimyksiä valtion ulkomaankauppamonopolin murtamiseen? Kyllä, niitä on. On revisionistisia taloustieteilijöitä, jotka jopa puhuvat avoimesti siitä, selvimmin ehkä Pavel Mazanik, Trencinin (Slovakian) Yhtyneiden Vaatetustehtaiden pääjohtaja, joka oli tätä mieltä tulevista ulkomaankauppasuhteista:

"Mielestäni kauppaelinten monopoliasema tullaan murtamaan, jolloin yrityksillä tulee olemaan suuremmat menekkimahdollisuudet niin kotimaan kuin ulkomaanmarkkinoillakin. . .

Mitä ulkomaankauppasuhteisiin tulee, edellytän, että yrityksille suo-

daan mahdollisuus luoda oma myyntikoneistonsa, joka takaisi tuotteiden suoran myynnin ulkomaille ja nimenomaan ulkomaankaupan suhteita hoitavan yrityksen ulkopuolella. Oletan, että ulkomaankauppasuhteittemme tehokkuuden edellytyksenä on valuuttamme vapaa vaihdettavuus" (»Moderni Fizeni»-lehden mielipidetiedustelu).

Tämä merkitsee sosialistisen talouden yhden tärkeimmän perustan tuhoamista: valtion ulkomaankauppamonopolin poistamista. Tämä avaisi ovet sepposen selälleen lännen yksityiskapitalisteille.

2. Ideologinen tunkeutuminen tuottamalla Itä-Eurooppaan kapitalistista kulttuuria. Tämä käy päinsä kulttuurisopimusten välityksellä, radioja tv-lähetysten avulla, elvyttämällä pikkuporvarillista elämäntapaa (mitä byrokraattien etuoikeudet muutenkin edistävät), nakertamalla sosialistista moraalia jne. Porvarillisen ideologian tunkeutumista ulkomailta helpottaa se, että revisionismi on itse eräs porvarillisen ideologian muunnos. Niinpä ei olekaan ihme, että revisionistit alistavat ideologiset kysymykset taloudellisten etujensa alaisiksi. Sosialistisen ideologian tuhoaminen käy käsi kädessä niin sisä- kuin ulkopuoleltakin ja helpottaa amerikkalaisten politiikan toteuttamista. Sosialististen maiden syntymisestä lähtien ulkomainen porvaristo on aina yrittänyt järkyttää sosialismin perusteita, milloin taloudellisen painostuksen keinoin, milloin esittämällä edullisia taloudellisia tarjouksia, ja tämän ohessa kaikin mahdollisin propagandakeinoin. Tosin sillä ei ollut paljoakaan menestystä niin kauan kuin NKP Leninin ja Stalinin johtamana piti huolen siitä, että sosialismin perusta pysyi lujana. Kapitalistisen ulkomaailman käyttämät taloudelliset ja ideologiset keinot alkoivat todella tehota vasta sen jälkeen kun revisionistinen johto oli alkanut murtaa sosialismin perustaa Neuvostoliitossa ja muissa Itä-Euroopan maissa.

3. Sosialistisen ideologian ja kulttuurin kehitys Lokakuun vallankumouksen jälkeen

Lokakuun vallankumous ei ainoastaan luonut poliittisia ja taloudellisia edellytyksiä sosialismin rakentamiselle muuttamalla aineellisia valtasuhteita, vaan se myös kukisti porvarillisen ideologian ja kulttuurin ylivallan. Sitä mukaa kun taloudellista perustaa muutettiin, muuttui vähitellen myös yhteiskunnan ylärakenne. Aineellinen elämä muodostaa ihmisyhteiskunnan henkisten, poliittisten, sivistyksellisten ja ideologisten kehitysprosessien perustan. Yhteiskunnallinen oleminen määrää tietoisuuden. Esipuheessaan teokseensa »Poliittisen taloustieteen arvostelua» Marx selittää erinomaisesti tätä ideologian ja kulttuurin aineellista perustaa:

Elämänsä yhteiskunnallisessa tuotannossa ihmiset astuvat määrättyihin, välttämättömiin, heidän tahdostaan riippumattomiin suhteisiin, tuotantosuhteisiin, jotka vastaavat heidän aineellisten tuotantovoimiensa määrättyä kehitysastetta. Näiden tuotantosuhteiden kokonaisuus muodostaa yhteiskunnan taloudellisen rakenteen, reaalisen perustan, jolle juridinen ja poliittinen päällysrakennus kohoaa ja jota yhteiskunnallisen tietoisuuden määrätynlaiset muodot vastaavat. Yhteiskunnallisen, poliittisen ja henkisen elämänprosessin määrää ylipäänsä aineellisen elämän tuotantotapa. **Ei ihmisten tajunta määrää heidän olemistaan, vaan päinvastoin heidän yhteiskunnallinen olemisensa määrää heidän tajuntansa.** Kehityksensä tietyllä asteella yhteiskunnan aineelliset tuotantovoimat joutuvat ristiriitaan olemassaolevien tuotantosuhteiden kanssa tai, mikä on vain asian juridinen ilmaisu, omistussuhteiden kanssa, joiden puitteissa ne olivat siihen asti liikkuneet. Tuotantovoimien kehittämismuodoista nämä suhteet muuttuvat niiden kahleiksi. Silloin alkaa yhteiskunnallisen vallankumouksen aikakausi. **Taloudellisen perustan muuttuessa mullistuu joko hitaammin tai nopeammin koko suunnaton päällysrakennus.** Sellaisia mullistuksia tarkasteltaessa täytyy aina erottaa aineellinen, luonnontieteellisen tarkasti todettavissa oleva, taloudellisissa tuotantoehdoissa tapahtuva mullistus juridisista, poliittisista, uskonnollisista, taiteellisista tai filosofisista, lyhyesti sanoen ideologisista muodoista, joissa ihmiset tajuavat tämän ristiriidan ja ratkaisevat sen taistellen. Yhtä vähän kuin yksilöä arvioidaan sen mukaan, mitä hän itse ajattelee itsestään, yhtä vähän voidaan sellaista mullistuskautta arvioida sen oman tietoisuuden mukaan. Päinvastoin tämän tietoisuuden täytyy saada selvityksensä aineellisen elämän ristiriidoista, yhteiskunnallisten tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden välisestä konfliktista. (Lihavointi toimituksen) (19)

Luokkayhteiskunnassa ei ole olemassa mitään kaikille ihmisille yhteistä ideologiaa ja kulttuuria. Jenanin kirjallisuuden ja taiteen kysymyksiä käsitelleessä neuvottelukokouksessa 23.5.42 pitämässään päätöspuheessa Mao Tsetung sanoo:

> Nykymaailmassa kaikki kulttuuri, ja siten myös kirjallisuus ja taide, kuuluu tietyille luokille ja seuraa tiettyä poliittista suuntausta. Taidetta taiteen vuoksi, luokkien yläpuolella olevaa taidetta, politiikasta sivussa kehittyvää tai siitä riippumatonta taidetta ei todellisuudessa ole olemassa. (20)

Ihmisten aineellinen elämä on erilaista ja pohjautuu kunkin luokka-asemaan. Proletariaatin ja porvariston, näiden pääluokkien, edut nykyi-

sessä yhteiskunnassa ovat keskenään sovittamattomia. Hallitsevana luokkana porvaristo määrää myös kapitalistisessa yhteiskuntajärjestelmässä vallitsevaa ajattelua. Tuotantovälineiden omistajana sillä on käsissään aineellinen valta ja siten myös henkinen valta. Porvaristo määrää kapitalistisessa yhteiskunnassa henkistä elämää, sortaa työväenluokkaa, tukahduttaa työväen aatteiden leviämistä, rajoittaa sananvapautta, hämärtää luokkasuhteita jne.

Niin kuin porvariston ja proletariaatin aineellinen elämä on perin juurin erilaista, niin sama pätee myös niiden henkiseen elämään. »Kommunistisen Puolueen Manifestissa» sanotaan:

> Tarvitaanko syvällistä ymmärtämystä sen käsittämiseen, että ihmisten elinehtojen, yhteiskunnallisten suhteiden, heidän yhteiskunnallisen olemisensa mukana myöskin heidän käsityksensä, katsomuksensa ja käsitteensä muuttuvat; sanalla sanoen heidän tietoisuutensa?
>
> Mitä muuta aatteiden historia todistaa, kuin että henkinen tuotanto muuttaa muotoaan aineellisen tuotannon mukana? Jokaisen aikakauden vallitsevina aatteina ovat aina olleet vain hallitsevan luokan aatteet.
>
> Puhutaan aatteista, jotka vallankumouksellistavat koko yhteiskunnan; tällä ilmaistaan vain se tosiasia, että vanhan yhteiskunnan sisällä ovat muodostuneet uuden ainekset, että vanhojen elinehtojen murentuessa tapahtuu samalla vanhojen aatteiden murentuminen. (21)

Kapitalistisessa yhteiskunnassa on muodostunut tällaisia uusia aatteita, vallankumouksellisia aatteita, jotka ovat sovittamattomassa ristiriidassa porvariston vallitsevan henkisen vallan kanssa. Tämä aate on marxismi leninismi, vallankumouksellisen proletariaatin ideologia. Hallitsevan luokan porvarillinen ideologia käy mitä katkerinta taistelua proletaarista ideologiaa vastaan. Tämä ilmentää luokkaristiriitoja henkisen elämän alueella. Luokkataistelu talouden ja politiikan alalla heijastuu ideologian ja kulttuurin alalla; ja näin on paitsi porvariston herruuden aikana, niin myös sen jälkeen kun voittoisa proletariaatti on ottanut vallan käsiinsä. Päätöslauselmaluonnoksessaan »Proletaarisesta kulttuurista» Lenin on ilmaissut osuvasti sen, miten proletariaatin luokkaedut vaativat taistelua porvarillista ideologiaa ja kulttuuria vastaan:

> Työläisten ja talonpoikain Neuvostotasavallassa koko valistustyö, sekä poliittisen valistustyön alalla yleensä että erityisesti taiteen alalla, täytyy järjestää siten, että sen henkenä on proletariaatin luokkataistelu diktatuurinsa tarkoitusperien saavuttamiseksi, s.o. porvariston kukistamiseksi, luokkien hävittämiseksi, ihmisen

harjoittaman toisen ihmisen kaikkinaisen riiston lopettamiseksi. . . Uusimman ajan historiasta saatu kokemus ja erittäinkin vallankumouksellinen taistelu, jota kaikkien maiden proletariaatti on käynyt yli puoli vuosisataa sitten »Kommunistisen Manifestin» ilmestymisen, ovat näyttäneet kiistattomasti toteen, että vain marxilainen maailmankatsomus ilmaisee oikein vallankumouksellisen proletariaatin pyrkimykset, katsantokannan ja kulttuurin. Marxilaisuus on saavuttanut maailmanhistoriallisen merkityksensä vallankumouksellisen proletariaatin ideologiana, ei suinkaan siten, että se hylkäsi porvariston aikakauden mitä arvokkaimmat saavutukset, vaan se päinvastoin omaksui ja muokkasi kaiken arvokkaan, mitä inhimillinen ajattelu ja kulttuuri olivat luoneet yli kaksituhatvuotisen kehityksensä aikana. Vain sellainen työ, jota jatketaan edelleen tältä pohjalta ja tähän suuntaan ja jota henkevöittää proletariaatin diktatuurin, kaikkinaista riistoa vastaan käytävän viimeisen taistelun antama käytännöllinen kokemus, voidaan tunnustaa todella proletaarisen kulttuurin kehittämiseksi. (22)

Rinnan sosialismin aineellisen perustan luomisen kanssa tapahtui kansanjoukkojen ideologinen ja sivistyksellinen kehittyminen. Tällöin tehtiin välit selviksi vanhan, taantumuksellisen porvarillisen kulttuurin kanssa, hylkäämättä kuitenkaan porvarillisen yhteiskunnan arvokkaita kulttuurisaavutuksia. Kaikkea vanhassa kulttuurissa ollutta edistyksellistä pyrittiin käyttämään hyväksi. Syntyi sosialistista yhteiskuntaa vastaava korkeampi kulttuuri. Proletaarisen kulttuurin kehittäminen oli läheisessä yhteydessä työväenluokan aineellis-käytännölliseen ja henkiseen toimintaan. Mitä korkeampi on kansanjoukkojen sosialistinen tietoisuus, sitä korkeammalle kehittyy sosialistinen kulttuuri.

Kapitalismin kehittyessä imperialismiksi ja valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi porvarillinen kulttuuri degeneroitui. Kapitalistisessa tavaratuotannossa myös kulttuurin tuotteita, taidetta ja tiedettä, kaupitellaan tavaroina. Joukkotuotannon kehittymisen myötä pääsi vallalle myös imperialistinen massakulttuuri. Yhtäältä tämän henkisesti kahlitsevan massakulttuurin tarkoituksena on turruttaa ideologisesti kansanjoukkoja ja pitää ne erossa luokkataistelusta, toisaalta se kuvastaa imperialistisen yhteiskunnan poliittisen, uskonnollisen, sivistyksellisen ja filosofisen ylärakenteen rappeutuneisuutta.

Imperialistinen järjestelmä on neuvostovallan syntymisestä lähtien yrittänyt lakkaamatta ideologisen propagandan ja kulttuurivaikutuksensa avulla jäytää sosialismin perustaa. Tämän merkitys kävi imperialismille sitä tärkeämmäksi, mitä selvemmäksi tuli se, ettei sosialistista järjestelmää voitu murtaa sotilaallisin toimin eikä pelkän taloudellisen tuholaistoiminnan avulla.

Niinpä esim. vuosina 1950 ja 1961 Münchenin perustettiin amerikkalaiset radioasemat »Vapaan Euroopan Radio» ja »Radio Liberty» ("Vapaus", suom. huom.), joiden palveluksessa oli 2600 henkilöä. Yhdysvaltain salainen palvelu rahoitti näitä asemia vuosittain 36 miljoonan dollarin summalla. Erityisesti "kylmän sodan" aikana niiden tehtävänä oli syytää järjestelmällistä antikommunistista propagandaa silloisiin sosialistisiin maihin. Sosialistisen maiden taistelu tätä vastaan saattoi olla menestyksellistä vain kehittämällä ja lujittamalla sosialistista ideologiaa laajojen kansanjoukkojen olemassaolevan sivistystason pohjalta.

Sen vuoksi sosialistisen kulttuurin luominen oli yhtä tärkeää kuin maan taloudellinen rakentaminen. Niinpä Mao Tsetung onkin korostanut:

> "Ellet riko vanhaa et rakenna uutta, ellet sulje tietä vanhalta et avaa tietä uudelle, ellet pysähdytä vanhaa ei uusi pääse liikkeelle." Taistelu uuden ja vanhan kulttuurin välillä on taistelua elämästä ja kuolemasta. Uusi kulttuuri on uuden politiikan ja uuden talouden heijastumaa ideologiassa ja palvelee uutta politiikkaa ja uutta taloutta. (23)

Mutta tämän uuden kulttuurin luominen oli yhtä vaikeaa kuin sosialismin rakentamisen kaikki muutkin puolet, sillä tsaarin Venäjällä kansanjoukkojen sivistystaso oli hyvin alhainen. Lokakuun vallankumouksen jälkeen ei ollut kysymys kansan saattamisesta osalliseksi porvarillisesta kulttuurista vaan uuden kulttuurin luomisesta. Siten poliittinen ja taloudellinen vallankumous liittyykin läheisesti kulttuurivallankumoukseen. Ilman uutta, sosialistista kulttuuria proletaarinen vallankumous ei voi ajan oloon voittaa. Poliittinen, taloudellinen ja kulttuurivallankumous muodostavat yhden kokonaisuuden ja ovat keskenään vuorovaikutuksessa. Sosialistinen kulttuuri heijastaa sosialistista politiikkaa ja taloutta. Tämä Sosialistisen yhteiskunnan elämä heijastuu vallankumouksellisessa kirjallisuudessa ja taiteessa, joiden luominen on kuitenkin mahdollista vain, jos kirjailijat ja taiteilijat ottavat aiheensa ja sankarinsa kansan elämästä ja kuvaavat niitä todellisuuden mukaisesti.

Lenin vastusti Länsi-Euroopan sosiaalidemokraattien väitteitä, joiden mukaan neuvostokansa ei ollut "kypsä sosialismiin" koska siltä puuttuivat ei vain taloudelliset vaan myös sivistykselliset edellytykset. Tähän Lenin vastasi:

> Jos sosialismin aikaansaamiseen tarvitaan tiettyä kulttuuritasoa (vaikka kukaan ei osaa sanoa, mikä tämä tietty "kulttuuritaso" nimenomaan on, koska se on erilainen kussakin Länsi-Euroopan valtiossa), niin miksi emme saisi aloittaa ensiksi siitä, että luomme vallankumouksen tietä edellytykset tälle tietylle tasolle, ja vasta sen jälkeen lähteä työläisten ja talonpoikien vallan sekä neuvosto-

järjestelmän pohjalla tavoittamaan muita kansoja. (24)

Neuvostoliitossa alkoi vallankumouksen jälkeen valtava kulttuuriliike, taistelu kulttuurin sisällön ja muodon yhdistämiseksi sosialismin mukaisesti. Keskustelussaan Klara Zetkinin kanssa Lenin sanoi:

> Niiden voimien herääminen ja toiminta, jotka haluavat luoda Neuvosto-Venäjälle uuden taiteen ja kulttuurin, on hyvä, oikein hyvä... Vallankumous vapauttaa kaikki kätköissä piilleet voimat ja ajaa ne esiin pimennoistaan

Hän asettui vastustamaan porvarillisten taidesuuntausten maahantunkeutumista, sitä että niitä tyrkytettiin kansalle "uutuutena". "Uskallan kyllä osoittautua 'barbaariksi'", Lenin sanoi Klara Zetkinille.

> En voi ylistää ekspressionismin, futurismin, kubismin ja muiden ismien luomuksia taiteellisen nerouden korkeimmiksi ilmentymiksi. En ymmärrä niitä. Niistä ei ole minulle mitään iloa.

Erilaiset porvarilliset taidesuunnat pyrkivät poistamaan taiteesta konkreettisen realistisen sisällön kuvatakseen abstrakteja "henkisiä" näkyjään. Porvarilliset taiteilijat sotkeutuvat omiin subjektiivisiin aivoituksiinsa kieltäessään objektiivisen todellisuuden. He eivät ymmärrä, että heidän oma tietoisuutensa on aina viime kädessä heijastusta ulkoisesta todellisuudesta, ja että jotain yleistä voidaan ilmaista vain pureutumalla johonkin erityiseen. Tällainen porvarillinen taide on aina ollut kansalle yhtä tyhjän kanssa. Kansa tarvitsee taidetta, joka liittyy sen todelliseen elämään, yhteiskunnallista taidetta, sosialistisen realismin taidetta, jonka lähtökohtana on työtätekevän kansan elämä ja taistelu ja jota kansa ymmärtää. Siksi Lenin vaatiikin:

> Taide kuuluu kansalle. Sen syvimpien juurien täytyy olla laajoissa luovissa joukoissa, joiden täytyy ymmärtää ja rakastaa sitä. Sen täytyy liittää ne yhteen tunteissaan, ajatuksissaan ja tahdossaan ja kasvattaa niitä. Sen täytyy herättää ja kehittää niiden joukossa taiteilijoita...
>
> Jotta taide voisi tulla kansan luo ja kansa taiteen luo, meidän täytyy ensiksi kohottaa yleistä sivistys- ja kulttuuritasoa...
>
> Työläisillämme ja talonpojillamme... on oikeus aitoon, suureen taiteeseen. Siksi ennen kaikkea: mitä laajinta kansansivistystä ja -kasvatusta. Se luo pohjan kulttuurille — edellyttäen, että leipä on turvattu — pohjan, jolta kasvaa uusi, suuri taide, kommunistinen taide, joka luo muotonsa sisältöään vastaavasti.

Neuvostoliitossa syntyi ja kehittyi verraten pitkälle sosialistisen realismin uusi taide — se syntyi porvarillisen ylärakenteen syrjäyttämisen myötä ja sosialistisen ylärakenteen pohjalle. Olemme tutkimuksemme II

osassa (kts.: »Neuvostoliiton talousuudistus: kohti kapitalismia») selittäneet, että sosialistinen tietoisuus on sosialistisen työn tuottavuuden liikkeelle paneva voima. Sitä mukaa kuin sosialistinen tietoisuus valtasi joukot, kehittyi yhteiskunnan taloudellinen perusta yhä korkeampaan kukoistukseen. Myös sosialistisen yhteiskunnan yläarakenne kehittyi ja lujittui sitä mukaa kuin sosialistinen tietoisuus valtasi asemia kansanjoukkojen keskuudessa henkisen elämän eri aloilla.

4. Sosialistisen ideologian ja kulttuurin rappeutuminen ja porvarillisen ideologian ja kulttuurin tunkeutuminen neuvostoyhteiskuntaan

Neuvostoliiton revisionistisen johdon valtaannousun myötä muuttui sosialistisen yhteiskunnan yläarakenne, kumottiin proletariaatin diktatuuri ja revisioitiin marxismi-leninismi. Tämä oli edellytyksenä sille, että yhteiskunnan taloudellista perustaa voitiin alkaa muuttaa. Se oli myös lähtökohtana sosialistisen ideologian ja kulttuurin tuhoamiselle.

> ...joko porvarillinen tai sosialistinen ideologia, sanoo Lenin kirjassaan »Mitä on tehtävä?». Keskitietä tässä ei ole (sillä ihmiskunta ei ole kehittänyt mitään "kolmatta" ideologiaa, eikä luokkavastakohtien repimässä yhteiskunnassa yleensä voi koskaan ollakaan mitään ei-luokka- tai luokkien yläpuolella olevaa ideologiaa). Siksi **kaikkinainen** sosialistisen ideologian väheksyminen **kaikkinainen loittonemi-nen** siitä merkitsee samalla porvarillisen ideologian voimistumista. (25)

Olemme tämän kirjoituksemme II osassa (kts.: »Neuvostoliiton talousuudistus: kohti kapitalismia») osoittaneet, että kapitalismin taloudelliset lait vaikuttavat yhteiskunnassa automaattisesti, kunhan ne vain on ensin otettu käyttöön. Ne eivät vaikuta vain taloudellisen perustan puitteissa, vaan ovat myös vuorovaikutuksessa yhteiskunnan yläarakenteen kanssa. Niinpä voitontavoittelun ja aineellisten kiihokkeiden asettaminen määräävään asemaan saa nämä taloudelliset lait vaikuttamaan ei vain tuotantoon vaan myös työväenluokan ideologiaan. Tosin eivät siten, kuin revisionistit esittävät. Revisionistisen katsomusten mukaan moraaliset kiihokkeet heräävät ja voimistuvat vasta aineellisten kiihokkeiden avulla ja heikentyvät vähennettäessä aineellisia kiihokkeita. Tämän mukaan neuvostoihmisen sosialistisen tietoisuuden on täytynyt olla ennen aineellisten kiihokkeiden merkityksen korostamista heikosti kehittynyttä. Mutta asianlaita on juuri päinvastoin. Voitontavoittelu ja aineellisten kiihokkeiden asettaminen ratkaisevaan asemaan heikentävät väistämättä moraalisia kannustimia, s.o. sosialistista tietoisuutta, ja synnyttävät itsekkyyttä ja korruptiota. Aineellisten kiihokkeiden merkityksen vähentäminen ei tieten-

kään itsestään voimista sosialistista tietoisuutta ja kommunistista moraalia, vaan tähän voidaan päästä ainoastaan kasvattamalla kansanjoukkoja marxilais-leniniläisessä luokkataisteluhengessä.

Jokainen luokka nojautuu ideologiaan, joka ilmentää sen perusetuja. Neuvostoliiton talousuudistus edellyttää porvarillisen ideologian hallitsevaa asemaa. Toisaalta Neuvostoliiton byrokraattis-kapitalistisen luokan on **pakko** verhota porvarillinen ideologiansa ja kulttuurinsa "marxilaisella" fraseologialla ja "sosialistisella" muodolla.

Kapitalistiset ulkomaat edistivät kaikin voimin sosialistisen ideologian tuhoamista Neuvostoliitossa. "Kylmän sodan" aikojen avoin hajoituspropaganda mukautettiin Neuvostoliitossa ja muissa Itä-Euroopan revisionistisissa maissa käynnissä olevan kapitalismin palauttamisen uusiin olosuhteisiin. Niinpä Francis Rosenstiel vaatikin »Liberal»-aikakauslehdessä 1/72:

> Se kommunismi, mitä nykyisin tapaamme Itä-Euroopassa, on siihen verrattuna, mitä se oli vielä kymmenen vuotta sitten, muuttunut paljon myötäilevämmäksi... Niinpä onkin sakon uhalla kiellettävä kaikenlainen käännytys- tai ristiretkihenki — vaikka tämä ristiretki tehtäisiinkin aikanamme kaikkien huulilla olevan sanan, vapauden nimissä — kiellettävä niiden uudenlaisten suhteiden molemminpuoliseksi eduksi, jotka meillä on nyt Itä-Eurooppaan.

Tällaisen politiikan käytännön seurauksena muuttivat myös »Vapaan Euroopan Radio» ja »Radio Liberty» propagandansa uutta tilannetta vastaavaksi. Koska avoin ja karkea antikommunistinen kiihotus ei enää vastannut amerikkalaisten uutta "jännityksen laukausemis-" politiikkaa, s.o. kapitalismin palauttamisen edistämistä revisionistisissa maissa (tai kuten asia on virallisten amerikkalaislausuntojen mukaisesti sanottava, "kommunismissa esiintyvien liberaalien uudistuspyrkimysten tukemista"), näiltä molemmilta asemilta evättiin CIA:n rahavarat. Lähettimet asetettiin vuodeksi Yhdysvaltain ulkoministeriön alaisuuteen. Tämä esitti kummallekin asemalle vaatimuksen: "Asemat takaavat yksityiselle kansalaiselle (Itä-Euroopan revisionistisissa maissa, toimitus) totuudenmukaisen selostuksen heidän yhteiskuntajärjestelmästään ja vapaasta maailmasta". Toisin sanoen: Yhdysvaltain ulkoministeriö edistää asemien avulla revisionistisen maiden kapitalistista kehitystä propagoimalla porvarillista ideologiaa saadakseen tämän vaikutuksen kautta aikaan myös taloudellista ja poliittista yhteistyötä kapitalistisen lännen kanssa.

Ideologian ja kulttuurin alalla neuvostoporvaristo joutuu saman ristiriidan eteen kuin myös politiikassa ja taloudessa: sosialismia sanoissa — kapitalismia ja imperialismia teoissa!

Se ei voi itse julistaa avoimesti porvarillisen ideologian ja kulttuurin palauttamista. Siksi Neuvostoliiton revisionistiset johtajat avasivat kapitalististen maiden kanssa solmimiensa virallisten kulttuurisopimusten avulla portit porvarillisen ideologian ja kulttuurin, ennen kaikkea porvarillisen taiteen tunkeutumiselle.

Neuvostoliittolais-ranskalaisessa julistuksessa (30.10.1971) kumpikin osapuoli vahvistaa tarkoituksensa syventää maiden välisiä kulttuurisuhteita.

> Ne tuovat julki valmiutensa kulttuurin kaikilla aloilla — radion, television, taiteen, elokuvan, opetuslaitoksen, urheilun, tiedotustoiminnan — tapahtuvan vaihdon sekä kummankin maan kansalaisten välisten yhteyksien, erityisesti nuorisojärjestöjen välillä tapahtuvan vaihtotoiminnan, edistämiseen. Ne totesivat, että näillä aloilla jo saavutetuista menestyksistä huolimatta on yhä vielä olemassa suuria mahdollisuuksia yhteistyön jatkuvalle syventämiselle (»Sovjetunion heute»-lehti 16.11.71).

Porvarillisen ideologian ja kulttuurin tunkeutumista edistetään siis määrätietoisesti "kulttuurin kaikilla aloilla". Tätä vastaan voidaan väittää, että eihän tämä ole yksipuolista, lähettäväthän Itä-Euroopan maat kulttuurituotteitaan vastaavasti kapitalistiseen länteen. Mutta nämä valesosialistiset kulttuurituotteet ovat kaikkea muuta kuin proletaarista vallankumouksellista taidetta. Esim. Liittotasavallassa esitetyt neuvostoliittolaiset, puolalaiset, tsekkoslovakialaiset tai unkarilaiset filmit tai televisioelokuvat eivät — joitakin poikkeuksia lukuunottamatta — eroa mitenkään kapitalistisen lännen porvarillisista elokuvista. Ja — mikä on vielä pahempaa — ne eivät vedä vertoja joillekin Italiasta, Ranskasta, Brasiliasta tai Meksikosta tuleville yhteiskuntakriittisille elokuville.

Elokuvien vaihto tapahtuu Neuvostoliiton ja Liittotasavallan välillä solmitun kulttuurisopimuksen puitteissa. Pääjohtaja Bieberstein neuvotteli virallisesti neuvostoliittolaisen osapuolen kanssa maiden välisen elokuvien vaihdon parantamisesta. Ja erään kauppasopimuksen allekirjoittamisen jälkeen solmittiin myös erityinen elokuvasopimus.

Vuodesta 1958 lähtien on joka toinen vuosi joko uudistettu tai laajennettu Neuvostoliiton revisionistisen johdon ja Yhdysvaltain imperialistisen hallituksen välillä solmittua sopimusta "kulttuurivaihdosta". Amerikkalaisten "jännityksen laukaisemis-" politiikan myötä tämä kulttuurivaihto on käynyt jatkuvasti sydämellisemmäksi. Amerikkalainen kaupallinen jazz-yhtye toisensa jälkeen esiintyi Neuvostoliitossa joskus jopa yhdessä neuvostoliittolaisten samantyylisten jazz-yhtyeiden kanssa. Ei siis ihme, että Nixonin taideasian neuvonantaja, Garment, ylisti siitä syystä neuvostomuusikko-

ja. Hehän olivat "opiskelleet" niin loistavasti amerikkalaista kaupallista jazzia. Revisionistit myöntävät avoimesti, että kaikkialla Neuvostoliitossa on jo vuosikausia levitetty amerikkalaista kaupallista jazzia ja jenkki-imperialistien kultturin kaikkein latteimpia iskelmätuotteita nauhoituksina ja äänilevyinä.

Muut ulkomaiset poroporvarilliset kirjailijat käyvät Neuvostoliitossa yhä suosituimmiksi.

Tällöin revisionistit ovat hyvin selvillä porvarillisen taiteen vaikutuksesta kansanjoukkoihin. Niinpä Grigori Nedoshivin toteaakin »Sovjetunion heute»-lehdessä 1.3.71:

> Mutta porvarillinen taide saa nykyään myös taiteellisen "massakulttuurin" helposti omaksuttavia muotoja. Ja vielä enemmänkin — pinnallisuus ja typerryttävä viehättävyys on nostettu siinä suorastaan periaatteeksi. Se on tarkoitettu ujuttamaan porvarillista ideologiaa laajojen joukkojen keskuuteen. Se ei kuitenkaan — kuten on helppo ymmärtää — ilmennä minkäänlaista totuutta, vaan pelkästään todellisuuden kyynistä vääristelyä.

Kun tämä tiedetään ja silti avataan ovet avoimiksi porvarillisen taiteen tunkeutumiselle, silloin sen täytyy tapahtua tietoisesti: proletaarinen kulttuuri on tuhottava ja korvattava porvarillisella kulttuurilla.

Revisionistit ovat siis palauttaneet kapitalismia ei vain taloudellisesti vaan myös ideologisesti. Sosialistisen ja porvarillisen ideologian, sosialistisen kirjallisuuden ja taiteen ja porvarillisen kirjallisuuden ja taiteen välillä aikaisemmin vallinnut jyrkkä vastakohtaisuus on hävitetty. Juri Sadavski myönsi »Pravdassa» 18.12.69:

> Niinpä me kaikki joudumme yhä vielä toisinaan sellaisten tosiasioiden silminnäkijöiksi, jotka osoittavat esimerkiksi, että eräät kirjailijat omassa luomistyössään eivät ainoastaan levitä marxismille ja leninismille vihamielisiä katsomuksia, vaan liittyvät menettelyllään suoranaisesti kapitalistisen yhteiskunnan ideologien meille luokkakantaisesti vihamielisten vehkeilyjen puolelle... Meillä ilmestyy vielä silloin tällöin teoksia, joissa ilmenee tekijöiden tietoisen vähättelevä asenne elämäämme kohtaan ja jotka sekoittavat keskenään objektiivisen todellisuuden myönteisten ja kielteisten puolien väliset todelliset keskinäiset suhteet.

Suorittaessaan kapitalismin palauttamista revisionistit eivät voi mitenkään luopua "sosialismin" valekaavusta. Sen vuoksi he asettuvat konvergenssiteoriaa vastaan, kapitalistisen järjestelmän liian avointa lähentymistä vastaan; ja samasta syystä he joutuvat tuomitsemaan kirjailijat, jotka levittävät liian avoimesti porvarillista ideologiaa. Tämä oli myös syy siihen, miksi Nobelin palkinnon saanut kirjailija Solzenytzin erotettiin

Neuvostoliiton kirjailijaliitosta. Porvarillisen ideologian voimaansaattamisen tulee tapahtua revisionistien tahdon mukaan vähitellen, järjestelmällisesti ja kurinalaisesti. Neuvostokansa ei saisi huomata, että sille syötetään porvarillista ideologiaa. Liian avoin porvarillinen propaganda voisi tehdä kansanjoukot levottomiksi ja nostattaa ne taisteluun revisionistijohtoa, uutta porvaristoa vastaan.

Lännen kapitalistiset ideologit ymmärtävät kaiken tämän. Niinpä edistetään tsekkoslovakialaisen grafiikan vientiä länteen. Niinpä pannaan huolellisesti merkille entisessä "sosialistisessa realismissa" tapahtuvat "muutokset". Niinpä todetaan tyydytyksellä, että neuvostoliittolaisen maalaustaiteen "uusi realismi" muistuttaa amerikkalaisen maisemamaalauksen "maagista realismia". Abstraktinen muoto syrjäyttää huomaamatta sosialistisen sisällön. Sillä tavoin sosialistinen ideologia, kulttuuri ja taide joutuu järjestelmällisesti väistymään porvarillisen tieltä.

Imperialistisen leirin sisäisten ristiriitojen kärjistyminen ilmenee myös ideologian alueella. Edistäessään kapitalismin taloudellista ja ideologista palauttamista Neuvostoliitossa imperialisteilla ovat tähtäimessä omat päämääränsä. He, ennen kaikkea jenkki-imperialistit, tietävät oikein hyvin, että sosiali-imperialistinen Neuvostoliitto on heikompi kuin sosialistinen Neuvostoliitto, että sosiali-imperialistien "sosialistinen yhteistyö" Itä-Euroopassa on herkästi haavoittuva ja että se on sen vuoksi sosiali-imperialismin "liittolaisena" epäluotettava. Yhdysvaltain imperialismi pyrkii käyttämään tätä hyväkseen ristiriitojen kärjistyessä niin ideologisesti kuin sotilaallisestikin.

V MARXILAIS-LENINILÄISTEN ONGELMIA NEUVOSTOLIITOSSA

1. Työväenluokan yhteiskunnallisen aseman muuttuminen

Puhuessaan eräässä KKP:n keskuskomitean kokouksessa vuonna 1962 Mao Tsetung totesi:

> Neuvostoliitto oli ensimmäinen sosialistinen valtio ja Neuvostoliiton kommunistinen puolue Leninin perustama. Vaikka revisionistit ovatkin nyt anastaneet Neuvostoliiton puolueen ja valtion johdon, kehottaisin tovereita pysymään lujasti vakuuttuneina siitä, että Neuvostoliiton kansan ja puolueen jäsenten ja kaadereiden joukot ovat hyviä, että ne haluavat vallankumousta ja että revisionistinen valta ei kestä kauan. (26)

Neuvostorevisionistien demagogia on väistämättä johtanut harhaan monia rehellisiä neuvostokommunisteja. Vaikka he aavistavatkin, ettei moni asia enää ole kuin ennen, vaikka he eivät olekaan samaa mieltä monista revisionistisen johdon toimista, niin he uskovat kuitenkin Neuvostoliiton olevan yhä vielä sosialistinen maa ja vallan olevan yhä työläisten käsissä.

> Esimerkiksi Neuvostoliiton työväenluokka. Vanhalta muistilta sitä usein sanotaan proletariaatiksi. Mutta mitä on proletariaatti? Proletariaatti on luokka, jolla ei ole työ- ja tuotantovälineitä sellaisen talousjärjestelmän vallitessa, jolloin tuotantovälineet kuuluvat kapitalisteille, ja jolloin kapitalistien luokka riistää proletariaattia. Proletariaatti on kapitalistien riistämä luokka. Mutta meillä, kuten tiedetään kapitalistien luokka on jo hävitetty, työ- ja tuotantovälineet on otettu pois kapitalisteilta ja luovutettu valtiolle, jonka johtavana voimana on työväenluokka. Siis ei ole enää kapitalistien luokkaa, joka voisi riistää työväenluokkaa. Siis meidän työväenluokkamme ei suinkaan ole vailla työ- ja tuotantovälineitä,

vaan päinvastoin se hallitsee niitä yhdessä koko kansan kanssa. Ja koska se hallitsee niitä, ja koska kapitalistien luokka on hävitetty, niin ei ole olemassa minkäänlaista mahdollisuutta työväenluokan riistämiseen. Voidaanko tämän jälkeen työväenluokkaamme kutsua proletariaatiksi? On selvää, ettei voida. Marx on sanonut: vapauttaakseen itsensä on proletariaatin murskattava kapitalistien luokka, otettava pois kapitalisteilta työ- ja tuotantovälineet ja hävitettävä ne tuotantoehdot, jotka synnyttävät proletariaattia. Voidaanko sanoa, että Neuvostoliiton työväenluokka on jo toteuttanut nämä vapautumisensa ehdot? Ehdottomasti voidaan ja pitää sanoa. Mutta mitä se merkitsee? Se merkitsee, että Neuvostoliiton proletariaatti on muuttunut kokonaan uudeksi luokaksi Neuvostoliiton työväenluokaksi, joka on hävittänyt kapitalistisen talousjärjestelmän, vakiinnuttanut työ- ja tuotantovälineiden sosialistisen omistuksen, ja joka suuntaa neuvostoyhteiskunnan kommunismia kohti.

Kuten näette, Neuvostoliiton työväenluokka on aivan uusi, riistosta vapautunut työväenluokka, jollaista ihmiskunnan historia ei vielä ole tuntenut. (27)

Sosialistisessa Neuvostoliitossa työväenluokka oli hallitseva luokka ja vapaa riistosta. Se harjoitti valtaansa proletariaatin diktatuurin avulla. Uuden työväenluokan olemus oli täysin toisenlainen entiseen, Lokakuun vallankumousta edeltäneeseen verrattuna. Mutta miten on asianlaita nyt? Revisionistisen byrokratian kaapattua vallan, kumottua proletariaatin diktatuurin ja palautettua Neuvostoliittoon uudentyyppisen kapitalismin työväenluokan yhteiskunnallinen asema muuttui jälleen perusteellisesti. Koska tämä muutos ei tapahtunut ulkomaisen imperialismin avoimen intervention tai avoimen vastavallankumouksen kautta, vaan huomaamatta, hiljaisuuden vallitessa, kuin hitaasti vaikuttava myrkky, sitä ja sen perustavanlaatuista vaikutusta työväenluokan yhteiskunnalliseen asemaan ei voida välittömästi tiedostaa joukkomittaisesti. Ulkonaisestihan oli tuskin mikään muuttunut. Valtion, puolueen ja talouden johdossa olivat useinkin samat henkilöt kuin aikaisemminkin. Ei ollut helppo huomata, että nämä henkilöt olivat enimmäkseen rappeutuneet revisionisteiksi, sillä he käyttivät edelleenkin puheissaan marxilaisia sanoja ja selittivät kaiken luulottelulla "kommunismiin siirtymisellä". Todellisia marxilais-leniniläisiä, jotka huomasivat revisionistisen byrokratian demagogisen pelin ja taistelivat sitä vastaan, vainottiin ja vangittiin. Suuri osa työläisistä ja toimihenkilöistä antoi aineellisten kiihokkeiden pettää itseään eikä huomannut, että se oli korkeampien palkkioiden hernerokasta myynyt oman vapautensa ja antautunut uuteen palkkaorjuuteen.

Neuvostoproletariaatin tiedostamisprosessissa onkin sen vuoksi en-

simmäisenä ja tärkeimpänä tehtävänä eritellä joutumista jälleen riistetyksi luokaksi, jonka uusi asema vastaa pohjimmiltaan lännen kapitalististen maiden riistetyn ja sorretun työväestön asemaa, sekä sitä, että uudesta luokka-asemasta on seurauksena luokkataistelu uutta porvaristoa vastaan. Mitä nopeammin joukot käsittivät tämän, sitä pikemmin hahmottuu uusi proletariaatti ja käy tietoisesti taistelua taloudellisista ja poliittisista eduistaan aina uuden porvariston kukistamiseen ja proletariaatin diktatuurin uudelleen pystyttämiseen saakka.

Revisionistiset johtajat näkevät uhan, jonka sellainen kehitys heille muodostaa. He tekevät kaikkensa muuttaakseen NKP:n joka oli aikoinaan Leninin ja Stalinin eläessä bolshevistinen puolue, omaa herruuttaan auliisti palvelevaksi työkaluksi. Siksi he muuttivat työväenluokan puolueen "kcko kansan puolueeksi" (kts. »Revisionismin valtaannousu Neuvostoliitossa»). Oli häivytettävä puolueen luokkaluonne, jotta voitaisiin tukahduttaa helpommin puolueen sisäinen demokratia ja miehittää tärkeimmät tehtävät revisionistisilla aineksilla. Vain kun puolueen sisäisen demokratian syrjäyttäminen tapahtuu liian karkeasti ja kun jäsenistön keskuudessa syntyy voimakasta tyytymättömyyttä, joutuu neuvostolehdistö selostamaan tapausta yleisen mielipiteen rauhoittamiseksi. Niinpä voimme lukea esim. »Pravdasta» 22.11.69 seuraavanlaisen kuvauksen:

> Vaikeudet syntyivät vastavalitun puoluetoimiston järjestäytymiskokouksessa. W. Milowanow, Kadomin piirin puoluekomitean edustaja, puolueen piirikomitean toimiston jäsen ja piirineuvoston toimeenpanevan komitean puheenjohtaja, ehdotti kiireen vilkkaa tov. P. Kotshekovia puoluejärjestön sihteerin paikalle kysymättä puoluetoimiston jäsenten mielipidettä. Mutta kun viimeksimainittu ei elimen uutena jäsenenä ollut hyvin tunnettu, tehtiin toinen ehdotus, nimittäin entisen sihteerin, P. Kononovin, valitsemiseksi uudelleen. Kun tov. Milowanowin ehdotusta ei hyväksytty, hän ei — järjestäytymiskokouksen puheenjohtajan ominaisuudessa — sallinut äänestää tov. Kononovin ehdokkuudesta... Tällöin kokoukseen saapui puolueen piirikomitean sihteeri, W. Wolkow. Hän kävi kaiken uudelleen lävitse. Tällä kertaa tov. Wolkow tosin antoi "selityksen": "Ylemmät puolue-elimet ovat tehneet päätöksen, ettei puolueen jäseniä, jotka toimivat valinnallisissa vastuunalaisissa tehtävissä, saanut valita puoluejärjestöjen sihteereiksi. Tov. Kononov on sattumalta kansantuomari. Se on valinnallinen tehtävä. Puolueen piirikomitea ei tule vahvistamaan hänen valitsemistaan jonkin puoluejärjestön sihteeriksi." Tov. Wolkow ei tosin kyennyt näyttämään komitealle tätä "päätöstä" eikä sanomaan sille, kuka sen oli tehnyt ja milloin...

Yksityistapausko? »Babinski rabotshi» kirjoittaa 22. maaliskuuta 1970:

> Piirijärjestöt asettivat ehdokkaansa kolhoosin puheenjohtajan paikkaa varten. Kokoukselta puuttui päätösvaltaisuus. Jotkut osuuskunnan talonpojista torjuivat kiivaasti esitetyn ehdokkaan ja lähtivät kokouksesta. Seuraavana päivänä kolhoositalonpojat näkivät sihteerin kirjoituspöydän vieressä istumassa miehen, jonka valitsemisen he olivat torjuneet.

Tämän tapaisia selostuksia voidaan neuvostolehdistöstä löytää lukuisia.

Revisionistien kaapattua vallan johtavissa puolue-elimissä suoritettiin perusteellinen puhdistus. Vertailtaessa NKP:n keskuskomitean nimiluetteloita ilmenee, että 70 % XIX edustajakokouksessa (1952) valituista keskuskomitean jäsenistä syrjäytettiin XX ja XXII edustajakokouksissa. (XXI edustajakokouksessa ei suoritettu uusien jäsenten vaaleja.) Myös XX edustajakokouksessa valituista keskuskomitean jäsenistä puhdistettiin puolet XXII edustajakokoukseen mennessä. Samaan aikaan revisionistit uurastivat parhaansa mukaan muuttaakseen muutenkin puolueen luokkakoostumusta. Brezhnev tunnusti puheessaan XXIV edustajakokouksessa:

"Puolue koostuu 40,1 %:sesti työläisistä, 15,1 %:sesti kolhoositalonpojista ja 44,8 %:sesti toimihenkilöistä."

M. I. Shaldejev (NKP:n Keskustarkastuskomission jäsen) sanoi esitelmässään kansainvälisessä tieteellisessä konferenssissa "Kommunististen ja työväenpuolueiden kasvava osuus sosialismin ja kommunismin rakentamisen vallankumouksellisessa prosessissa", joka pidettiin Berliinissä kesäkuussa 1970:

> Nykyään lisääntyy yhä enemmän talouden eri alojen spesialistien — insinöörien, agronomien, taloustieteilijöiden, filosofien, historioitsijoiden jne — määrä johtavissa puolue-elimissä ja puoluekomiteoiden muodostamassa koneistossa. Tänä päivänä on yli 95 %:lla puolueen kaupunkikomiteoiden sihteereistä korkeakoulusivistys ja suuri osa heistä on saanut insinööriteknisen koulutuksen. Maaseutualueilla 91,1 %:lla sihteereistä on yliopistollinen koulutus.

Työväenluokalla on siis yhä vähemmän sanomista "kansan" puolueessa, joka on uuden porvariston kanssa läheisesti liittoutuneiden sivistyneistön osien valvonnassa. Nämä ovat muuttaneet puoluekomiteat hallitsevien piirien määräyksiä toimeenpaneviksi elimiksi.

2. Taistelu uutta kapitalistista luokkaherruutta vastaan

Neuvostoproletariaatin kehittynein osa on jo perustanut marxilais-leniniläisiä järjestöjä, jotka asettavat päämääräkseen uuden Lokakuun vallankumouksen suorittamisen. Ulkomaille on toimitettu joitakin sellaisten ryhmien kuten "Neuvostoliiton vallankumouksellisten kommunistien (bolshevikkien)", "Stalin-ryhmän" ja muiden ohjelmallisia kirjoituksia. Näiden ryhmien toiminnasta on vaikea saada tarkkoja tietoja, koska ne toimivat täysin maanalaisina. Tästä maanalaisesta kommunistisesta oppositiosta neuvostolehdistö ei puhu halaistua sanaakaan. Mainittujen ryhmien saatavilla olevista kirjoituksista käy ilmi, että ne pitävät kaikki pakottavimpana tehtävänään neuvostokommunistien yhdistämistä uudeksi boslhevistiseksi puolueeksi. Voimme olla myös varmoja siitä, että ne kommunistit, jotka eivät ole vielä tehneet välejään täysin selviksi revisionistien kanssa, tulevat näkemään yhä selvemmin sosiali-imperialistien rikokset, että heille tulee muodostumaan yhä polttavammaksi kysymys siitä, miten kauan he haluavat vielä sietää revisionistista herruutta.

Hyvän esimerkin taistelusta hallitsevaa revisionistista byrokratiaa vastaan antoi Puolan työväenluokka. Nostamalla jyrkästi elintarvikkeiden ja jokapäiväisten kulutustavaroiden hintoja vuoden 1970 lopulla Puolan hallitus oli jännittänyt jousen liian tiukalle. Mm. Gdanskin, Gdynian, Sopotin ja Stettinin kaupunkien työläiset ryhtyivät lakkoon ja osoittivat joukoittain mieltään vaatimustensa puolesta, lauloivat "Kansainvälistä" ja hyökkäsivät Stettinissä pääpoliisiasemaa vastaan. Revisionistinen valtiokoneisto asetti peliin armeijan ja miliisin joukko-osastoja, panssareita ja helikoptereita. Virallistenkin tietojen mukaan tällöin sai surmansa enemmän työläisiä kuin ainoassakaan mustan väestön liikehdinnässä Yhdysvalloissa 60-luvulla. Puolan työväenluokka oli tiedostanut asemansa riistettynä proletariaattina ja ryhtynyt luokkataisteluun. Kansan rauhoittamiseksi revisionistit joutuivat korvaamaan Gomulkan Gierekillä.

Vallankumouksellisen, marxilais-leniniläisen opposition ohella Neuvostoliitossa on myös porvarillinen, josta lännen lehdistö pitää niin suurta ääntä. Tämä oppositio on perin juurin toisenlainen. Se muodostuu porvariston ja pikkuporvariston edustajista, jotka eivät aseta kyseenalaiseksi kapitalismin palauttamista, vaan joilla on avoimesti täysin kommunisminvastainen asenne ja jotka pitävät esikuvanaan lännen porvarillisia demokratioita. Laajojen porvarillisten ja pikkuporvarillisten piirien vastarinta, ennen kaikkea sivistyneistön huomattavan osan vastarinta, on merkittävä osoitus uuden kapitalismin yleisestä poliittisesta kriisistä ja vallassa olevan ryhmän eristetystä asemasta. Ei ole mahdotonta, että kommunistit liittoutuvat joissakin kysymyksissä porvarillisen opposition demokraattisten osien kanssa taistellakseen demokraattisten oikeuksien puolesta.

Vihdoin Neuvostoliitossa on vielä eräs tärkeä vallankumouksen reservi, nimittäin ei-venäläisten kansallisuuksien taistelu suurvenäläistä shovinismia vastaan. Lenin ja Stalin viittasivat useamman kerran kaikkien porvarillisten monikansallisten valtioiden mahdottomuuteen ja tähdensivät, että kansallinen tasa-arvoisuus on mahdollista ainoastaan sosialismissa. Kapitalismin palauttamisen jälkeen kansan yhtenäisyys tuhoutuu monikansallisissa valtioissa. Kansalliset ristiriidat kärjistyvät ajan päälle väistämättä. Jugoslavian alituisena uhkana on hajoaminen.

Miten nyky-Neuvostoliittoon on kaiken kaikkiaan suhtauduttava? DKP:n (Saksan "kommunistisen" puolueen, suom. huom.) ohjelman 17. kohdassa sanotaan: "DKP pitää kiinni Ernst Thälmannin sanoista, joiden mukaan myönteinen asennoituminen Neuvostoliittoon on jokaisen todellisen kommunistin tunnusmerkki." Tämä on demagogiaa, sillä Ernst Thälmann ja maailman kaikki vallankumoukselliset ovat puolustaneet kiihkeästi **sosialistista Neuvostoliittoa** taantumuksen ja imperialismin vainoa ja panettelua vastaan. Miljoonat sorretut työläiset ja talonpojat kaikissa maissa omaavat tänäänkin myönteisen asenteen entiseen, sosialistiseen Neuvostoliittoon. Juuri sen vuoksihan he tuomitsevat revisionistiset johtajat, jotka ovat suorittaneet kapitalismin palauttamisen Neuvostoliitossa. Olemme varmat siitä, että Ernst Thälmann olisi tuominnut päättäväisesti nämä revisionistit. Jokaisen vallankumouksellisen kommunistin koetinkivi on hänen vilpitön ja myönteinen asenteensa **sosialistiseen Neuvostoliittoon.** Jokaisen revisionistin tunnusmerkkinä on hänen nöyristelevä suhteensa **revisionistiseen, kapitalistiseen Neuvostoliittoon.** Tässä on ero.

Neuvostokommunistien kuljettavana oleva tie tulee olemaan pitkä ja ohdakkeinen. Mutta emme epäile hetkeäkään, etteivätkö he, Leniniä ja Stalinia seuraavat vallankumoukselliset, tule suoriutumaan ennemmin tai myöhemmin voitokkaasti historiallisesta tehtävästään. Siksi haluamme päättää tutkielmamme »Kapitalismin palautumisesta Neuvostoliitossa» »Neuvostoliiton vallankumouksellisten kommunistien (bolshevikkien) ohjelmallisen julistuksen» päätössanoilla:

"Neuvostoliiton kommunistien tehtävänä on opportunistien kukistaminen, vallankumouksellisen hallituksen muodostaminen ja tämän jälkeen byrokratian murskaaminen tämän hallituksen ja kansan välissä kuin vasaran ja alasimen välissä... Vain ne byrokraatit, jotka ryhtyvät avoimeen vastarintaan demokratian voittoa vastaan, on nujerrettava. Otettuaan vallan käsiinsä Neuvostoliiton työväenluokan tulee karkottaa byrokratia jalustaltaan, pakottaa se hyvittämään toiminnallaan kaikki se, minkä se on kansalta varastanut, ja maksamaan takaisin ne tietonsa ja kykynsä, jotka se on kansan leivän ansiosta hankkinut, omalla toiminnallaan.

Yleinen poliittinen ja taloudellinen johto tulee määritellä kansan tahdon mukaan, sen vakaumusten ja vaatimusten mukaan. Tämä politiikka tulee epäilemättä olemaan vallankumouksellista, kommunistista, kansainvälistä, jotta koko maailman työtätekevät voisivat sanoa: 'Se on meidän politiikkaamme'.

Eläköön pyhä punalippumme, sosialistisen vallankumouksen lippu, Marxin, Engelsin, Leninin ja Stalinin lippu!

Opportunistit voivat vielä tehdä paljon tahratakseen tämän lipun, mutta se on silti tahraton. He voivat vielä yrittää vetää sen alas omalle tasolleen, mutta maailmassa on voimia, jotka pitävät sitä sen arvon vaatimassa korkeudessa — kunnia ja ylistys heille! Ei voi kestää kovin kauan, jolloin tämä lippu tulee jälleen hulmuamaan sosialismin isänmaan yllä.

Eläköön Neuvostoliiton bolshevistinen kommunistinen puolue!

Tietääöt ystävämme ja vihollisemme kaikkialla maailmassa: Venäjällä syntyy bolshevismi uudelleen tuhkasta kuin Feniks-lintu. Me bolshevikit tiedämme oikein hyvin, miten monimutkaiset ovat tehtävämme, mutta emme myöskään tule kavahtamaan mitään kidutuksia ja uhrauksia.

Meillä on Leninin aatteet,
meillä on Stalinin tahto,
kansamme suuri sydän on puolellamme,
olemme voittamattomia!"

Viitteet

1. Lenin, "Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena", Valitut teokset, osa 2, sivu 398, Moskova 1967
2. Sama, sivu 387
3. Sama, sivu 379
4. Sama, sivu 380
5. Lenin, "Kansallisuus- ja siirtomaakysymyksestä koskeva teesialustelma", Kootut teokset, osa 31, sivu 132, Moskova 1962
6. Sama, sivu 132
7. Lenin, "Dialektiikasta", Kootut teokset, osa 38, sivu 312, Moskova
8. Lenin, "Imperialismi kapitalismin korkeimpana vaiheena", Valitut teokset, osa 2, sivut 387 ja 423, Moskova 1967
9. Mao Tsetung, ote artikkelista "Leninismiä vai sosiali-imperialismia?", sivu 19, Helsinki 1970
10. Mao Tsetung, lausunto 20.5.1970, Kiina Sanoin ja Kuvin 1/71 liite, Helsinki 1971
11. Mao Tsetung, "Ristiriidasta", Neljä filosofista teosta, sivu 58-59, Helsinki 1972
12. Sama, sivu 60
13. Stalin, "Leninismin perusteista", sivu 5, Helsinki 1970
14. Marx, "Marx — P.V.Annenkoville", Marx-Engels, Valitut teokset, osa 2, sivu 408, Petroskoi 1959
15. Marx-Engels, "Kommunistisen puoluen manifesti", sivu 49-50, Helsinki 1972
16. Lenin, "Teesit ja alustus porvarillisesta demokratiasta ja proletariaatin diktatuurista", Kootut teokset, osa 28, sivu 457, Moskova 1961
17. Marx, "Louis Bonaparten brumairekuun kahdeksastoista", Marx-Engels, Valitut teokset, osa 1, sivu 226, Petroskoi 1958
18. Marx, "Marx—P.V.Annenkoville", Marx-Engels Valitut teokset, osa 2, sivu 408, Petroskoi 1959
19. Marx, "Poliittisen taloustieteen arvostelua (esipuhe)", Marx-Engels Valitut teokset, osa 1, sivu 308-309, Petroskoi 1958
20. Mao Tsetung, Kirjallisuuden ja taiteen kysymyksiä käsittelevässä neuvottelukokouksessa Jenanissa pidetyt puheet, loppusanat 23.5.1942, Mao Tsetung "Kirjallisuudesta ja taiteesta", sivu 28, Helsinki 1972
21. Marx-Engels, "Kommunistisen puolueen manifesti", sivu 42, Helsinki 1972
22. Lenin, "Proletaarisesta kulttuurista", Kootut teokset, osa 31, sivu 303, Moskova 1962
23. Mao Tsetung, "Uudesta demokratiasta", Teokset, osa 2, sivu 153, Tampere 1958

24. Lenin, "Vallankumouksestamme", Kootut teokset, osa 33, sivu 467, Moskova
25. Lenin, "Mitä on tehtävä?", Valitut teokset, osa 1, sivu 308, Moskova 1967
26. Mao Tsetung, ote artikkelista "Leninismiä vai sosiali-imperialismia", sivu 21, Helsinki 1970
27. Stalin, "Selonteko SNTL:n ylimääräiselle VIII Neuvostokongressille", Leninismin kysymyksiä, sivu 509, Petroskoi 1946